1

A

1372

I

BIBLIOTHECA ACADEMIAE SCIENTIARVM HVNGARICAE
MDCCCXXVI

1963

FOTO TM

1

MTA KÖNYVTÁRA
KÉZIRATTÁR
AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

KÉZIRATOK

1898

FOLYTATÁS

VIII. évfolyam. 3. szám. TAPOLCZA, 1898. október 23-án.

TAPOLCZA ÉS VIDÉKE

HELYI- és VIDÉKI ÉRDEKŰ TÁRSADALMI HETILAP.
TÖBB KÖZHASZNU ÉS JÓTÉKONY EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Lapunk számara hirdetéseket elfogad Budapesten: a Reuter ügynökség es az Alt. Tudósitó hirdetesi irodája, Bpest, VII. Erzsebet-körut 14.; Eckstein Bernát hirdetesi irodája Fürdő-utcza 4. sz. Fischer A. D. hirdetesi irodaja, hatvani-utcza 1. es Becsben: Mosse Rudolf hirdetesi irodája; helyben lapunk kiadóhivatala és Löwy B. könyvkereskedése.

A lap előfizetési ara: Egesz évre 5 frt. Félévre 2,50. Negyedévre 1,25. Egyes szám 10 kr. **Hirdetmények** 2 hasábos petitsor egyszeri 9 kr. többszöri hirdetesnél 7 kr. Bélyegdij 30 kr.

A szerkesztőség:
Tapolczán, főutcza 466. szám. Ide küldendők a lap anyagi és szellemi részét illető küldemények és közlemények.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FELEKI LAJOS.

Nyilttér petitsora 20kr.
Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A pietás munkája.

Emlékezés Bacsányi Jánosról.

Budapest, október 18-án.

A természet haldoklása és a Svábhegyről ablakaimra szálló sűrü köd, csöndes mementoi a halottak nagy napja közeledtének. A lélek vissza-visszakalandozik azoknak emlékezetéhez, a kikkel oly szivesen társalog; a kik távol essenek bár tőlünk porladó hamvaikban, de oly gyakran megnépesitik otthonunkat, dolgozó asztalunkat. . . Velünk vannak!

Ez az emlékezés egyik derűs sugara a borongó ködnek, poézise ennek a mi mindennapi reális küzdelmünknek, melyben ma már két könyökkel lökdösik egymást az emberek.

Én is visszaemlékezem a mi kegyelettel teljes, oly szépen indult közös munkánkra, mely eddigi eredményeben is egyenesen fölemelő, lelkesitő. Mert róla emlékezem: Bacsányi Jánosról és a mi Bacsányi-ügyünkről.

Kit a véletlen sors arra praedestinált, hogy mentora legyek ennek az ügynek, úgy érzem, hogy különben is válamelyes adósa vagyok Tapolcza társadalmának. Most ime, beszámolok.

A legutóbbi vakácionális utam Felső-Asztriába vitt. Stációt tartottam Linzben s fölkerestem Tapolcza nagy szülöttének: Bacsányinak sirjat.

Linzi földink: Schmutzler Antal ur, ki a sír felkutatásával oly elévülhetetlen érdemeket szerzett, kinek sorait a „Tapolcza és Vidéke“ 1896. évi 51. (karácsonyi) számában közöltem volt, — volt a vezetőm. Szive, a változhatatlan nemes magyar sziv megdobbant édes nagy örömében, hogy földijét kalauzolhatja a drága hamvakhoz.

Bacsányi sírja és sírköve — fotografiáját lapunk jelzett száma hozta — ott van a temető-ház közvetlen szomszédságában: Zappe Károly sirja mellett.

Hogy mit éreztem a távol idegenben levő sírhoz lépve: le nem irhatom! Könyszökött a szemembe és imát rebegett az ajkam.

Leborultam a szent sírnál, megvittem az ott lenn szunnyadóknak: Bacsányi Jánosnak és nemes, felejthetetlen feleségének: Baumerg Gabriellának: a szülőföld, *Tapolcza üdvözletét!*

S mintha a szomoru fűz lombján kelt suttogás onnan kelt volna a kemény rög alól, a hol Bacsányi csontkeze szoritja hű élete párjának csontkezét és a földet, mely Tapolczáról került a hamvak szemfödeléül!

A sírt ismételten Linz főváros főtemetőőrének Oberneder Taddäusnak ajánlottam figyelmébe, mert drága az a darab föld minden magyar szivnek!

És betűztem a sírkövet. Könnyel a szememben, megihletődve olvastam a költő szerkesztette sirverset, melylyel elköltözött feleségének emlékezetét örökiti meg.

Ezek a sorok eddigelé sehol sem közölvék s igy kétszeresen érdeklik Tapolcza város hazafias társadalmát.

A sorok im ezek és valójában megkapók nemes közvetetlenségükkel:

Fern von Allen die uns lieben
Die Blut und Freundschaft uns verband
Hier, wo mir nichts als du geblieben
Hier ist mein letztes Vaterland.

Hir ruhet die Wohlgeborene Frau
MARIANNA GABRIELA BATSÁNYI
geborene von Baumberg.

Mit jedem Tag schloss unser Bund sich fester.

Ich bin allein, sie deckt ein Grab.

Hir ruhet die Asche eines Körpers, dessen Seele da sie ihn bewohnte, gross und beide liebenswürdig waren. Zu wenig von rechtschaffenen Menschenfreunden gekannt, zu wenig beweint, setze ich dir du sanfte liebe, tugendhafte Dichterin zur Verewigung deines Namens und deiner Tugenden diesen Leichenstein.

És e sorok alatt olvassuk *Bacsányink sírversét*; hogy ki iratta e verset a kőre, azt nem sikerült megtudnom; valószinüleg *Kantz* Zsigmond, nyug. máramarosi bányászati és erdészeti főtanácsos, a ki Bacsányink ereklyéit a tudományos Akadémiának már évtizedekkel ezelőtt megküldötte. És az Akadémia hiven, pietással is gondozza azokat.

Bacsányink sírversét itt tettem közzé e hasábokon, de az akkori másoló nem másolta hiven a bekezdését, melyet im pótlólag nyujtok:

An der Seite seiner geliebten Gattin ruhet hier:

HERR JOHANN BATSÁNYI
Gelehrter und Dichter
geboren zu Tapolcza in Ungarn den 9. Mai 1763,
gestorben zu Linz den 12. Mai 1845.

* * *

A kegyelet, a szeretet a mult esztendei halottak napján sem feledkezett meg

TÁRCZA.

A tehèn.

— A Tapolcza és Vidéke eredeti tárczája. —

Irta: **Gárdonyi Géza.**

Köncöl János tartozik a községnek harmincz forinttal a földbérlettel.

A termés rossz volt. Köncöl János „pöcsétet“ kap, hogy három hónap mulva liczitálják.

— Sebaj, mondotta kezével legyintve, — behajtom a Riskát a vásárra.

Az asszony helyesli ezt. A tehén árából lehet egy másik tehenet venni, meg harmincz forint is kikerül belőle. Az a másik tehén idővel csak ilyen tehénné nevelődik a kellő gondozas mellett.

Lakjatok jól utoljára tejjel — mondja vacsorakor Köncölné a gyerekeinek, — holnap ki tudja, kaptok-e?

A hat gyerek összenéz. A hir nem tetszik. Másnap reggel tehát kihajtódik a Riska. Szegény Riska! Mintha sejtené, mi történik vele. Megbődül az udvaron és odadörzsöli a homlokát a kapufélfához.

— Nye te, nye! — mondja János, gyöngéden rápöczögtetve a botjával. A tehén az utczáról visszapillant a ház felé. János is visszapillant.

Ott áll az asszony az ajtóban a gyerekek között és törülgeti a kötényével a szemeit.

Nye te, nye! — mondja ujból János, tovább inditva a tehenet.

Aztán hogy csöndes ballagással megindul az országuton, János leveszi a kalapja mellől a makrát, rátöm és rácsihol; és megy a tehén után látszólag egykedvüen.

Útközben találkozik Gúl András sógorával, aki kereket visz a hátán a kovácshoz.

Hova? (aggyisten) felel Köncöl János.
Vásárra-e?
Vásárra.
Eladja kend?
Hogy eladom-e?
Ugy.
El.
Aztán miért adja el?
Hogy miért adom el? Hát azért, mer muszáj.
Muszáj-e?
Muszáj hát.
Hát aztán mért muszáj?
Azér, mer nem tok fizetni.
Hát mért nem tud kend fizetni?
Hát azér, mer nincs pénzöm.

A tehén már jól előre haladt. János hozzá emelinti a kalapjához a mutatóujját és a tehén után siet. Gál András is tovább a kerékkel.

Útközben előtalálódik Kovács István is, aki a háza előtt pipázik.

Hova? kérdi Kovács István.
Vásárra, felel Köncöl János.
Vásárra-e?
Eladja kend?
El.
Aztán mért adja el?
Hát azér, mer muszáj.
Hát aztán mért muszáj?
Azér, mer nem tok fizetni.
Mér?
Mer azér, mer nincs pénzöm.

Még három emberrel elmondódik a párbeszéd, azután Köncöl János kiérkezik a faluból. A falu végén dombra emelkedik az ut. A Riska megáll a domb tetején és visszafordítja a fejét háromszor is, jobbról, balról.

A tehén előre nyujtja a nyakát és bőg.

Ne bőgj Riska, mondja aztán szeliden, lehet, hogy jobb gazdád lesz, mint én voltam.

És hajtja tovább.

Déltájban hintórobogás hallatzsik az országuton. János meg sem fordul, ismeri a robogásáról a hintót. Az uraság hintója az a faluból. Félrehajtja az utról kissé a tehenet és megy utána nyugodtan. Csakugyan az uraság jön.

Megállitja a hintót.

Hova János!
A vásárra, nagyságos uram.
Miért adod el a tehenet?
Nem tudak árendát fizetni.
Mit gondolsz, mennyit kapsz érte?
— Nem tudom.
— Hetven forintot.
— Talán annyit kapok érte.
— Hát a gyerekeknek mi lesz?
— Lesz a mi lesz — nyögi János.

Tudod mit, megveszem én annyiért a tehenedet.

Mennyiért nagyságos uram?
Hetven forintért.

Bacsányinkról. Kisérőmtől: Schmutzlertől, a Győrvárosból idegenbe szakadt földinktől hallottam nagy örömmel, hogy ő elhunyt piczikéinek a sirját koszorúzva fölkereste derék életeparjával Bacsányi sirját is és koszorút helyeztek — ott az idegenben — a sirhalomra. A magyarság, a magyar Géniusz háláját érdemlik. S mily nagy volt az idegenbe szakadt földink meglepetése, midőn a sirhoz lépve már egy gyönyörű élővirág koszorút talált rajta! Vajjon ki áldozhatott ott a kegyelet oltárán?...

Valószinüleg: Schwamml, linzi kormánytanácsos az, ki, mint tud. Akadémiánk főtitkárától Szily Kálmán dr.-tól hallom, ugyancsak a sir dolgában váltott levelet Szily Kálmánnal.

Az Akadémia figyelmét nem kerülte el a tapolczaiak mozgalma. Tapolcza nagy szülöttét, az Akadémia pedig nagynevü egykori tagját becsüli meg még hünyó porában is. Különösen Szily Kálmannak — a Zalavármegyével különben is vérségi kötelékben levő — tudós főtitkárnak az érdeme az, hogy — a mit örömmel közlök Tapolcza társadalmával — Bacsányi sirja immár tiz évre biztositva van a felbolygattatás ellen. Az Akadémia lefizette a sirbiztositás illetékét.

Linzi útamról, tapasztalataimról referáltam Szily Kálmánnak, ki megtette a kellő lépéseket a most közölt, már kissé megkopott *sirversnek és a Bacsányi sirversének megaranyoztatása dolgában.*

Szily gyönyörrel hallgatta a pietással teljes ügyben tett referádánkat, s bennünket karonfogva, az Akadémia nagy üléstermébe vezetett: megmutatta Bacsányinknak pompás kolorittal festett arczképét, mely ott csüng a nagy nyelvujító: *Révai* Miklós arczképe mellett.

De kegyelettel őrizi az Akadémia — Gyulai Pál osztálytitkár termében csüngő, gyönyörű kis képet — Bacsányiné *Baumberg Gabriella* arczképét is. A letünt rokokóstilben öltözött poétanő vonásai igazán elbájolók.

Mily szép, mily kedves volna, ha a tapolczai kaszinó s az iparos ifjak derék önképzőköre e képek mását megszereznék.

Eddig tart az én beszámolóm, mert az az ünnep, mely épp tegnap folyt le Kassán, s a mely szintén Bacsányink nevéhez is fűződik, korántsem kerülte el e lap t. olvasóinak figyelmét. Emléktáblát lepleztek le a kassai premontreiek historiai nevezetességü házán, mely örökké hirdetni fogja a Kazinczy-triász emlékezetét ezzel a felirással:

Ebben a házban, hol hajdan királyok és fejedelmek laktak, hol a jezsuita tudósok munkálkodtak Istenért és hazáért, itt élt 1777—1797-ben Baróti Szabó Dávid Nála és vele együtt alapították 1787 november 13-án Kazinczy Ferencz és Bacsányi János a kassai magyar társaságot és első folyóiratunkat: „A Magyar Muzeumot."

Kétszeresen kedves tehát minekünk, hogy épp most a halottak nagy ünnepe előtt Bacsányiról emlékezhettünk, Bacsányiról és linzi sirjáról.

És nem fog koszorúzatlanul maradni az a kettős sirkő Linz város temetőjében!

Lasz Samu.

Annyiért nem adom, nagyságos uram.

Hát mennyiért?

Kapok ék nyolczvanat is. Nagyon jó állat.

Hát megadom a nyolczvanat.

Az uraság benyul a bugyellárisába. A tehén bőg. János a fejét vakargatja.

Nagyságos uram, mondja, kapok én többet is ezért a vásáron.

No jó, hát még tiz forinttal megszerzem. Itt a pénz.

Ne bőgj, — mondja János, botot emelve a tehénre — nem akar elválni tőlünk ez a czudar pára, mink neveltük szegényt. Megér az száz pengőt is nagyságos uram!

No, annyit nem ér János, de én hát azt is megadom csak azért, mert gyerekpajtások voltunk, hallod hát itt a pénz fogd. János még mindig nem nyul a pénz után. Csak vakargatja a fejét hol elől, hol hátul. Nézi a tehenet, a mely legel is, bőg is az országut földjén s mikor legel is rájuk néz bánatos fekete szemeivel.

Százhuszon alul nem adom, nyögi végre Jáuos.

Az uraság egyet gondol, kivesz még husz forintot a tárczájából. János ezt látva, belemelegszik, nem adom, mondja, nem lehet.

No ha nem adod, felel az uraság, majd a vásáron találkozunk.

Kőnczöl János azonban nem megy a vásárra. Visszafordítja a tehenet és ballagdal utána csöndesen hazafelé.

Este van már mikorra hazaér.

A gyerekek örömrivalgással rajongják körül és behajtják az istállóba.

No, kérdi az asszony nemtudtad eladni?

Tudtam volna, feleli János letéve a tarisznyát a válláról.

Mennyiért kérték?

Mit gondolsz?

Harmincz?

Többért.

Hetvenért?

Ho-hó!

Nyolczvanért?

Ho-hó!

Százért?

Micsoda? De Isten engem, hogy még talán százötvenet is megadtak volna a Riskáért.

A gyerekek zsivajgása behallatszik az udvarról.

Gyere no — mondja János, — nézzük meg mi is a Riskát.

UJDONSÁGOK.

A király és az „Erzsébet királyné alapitvány". Jóságos uralkodónk is értesült immár, az özvegy gróf Teleki Sándorné és koszorus irónk Jókai Mór elnöklete alatt alakuló „Erzsébet királyné alapitvány"-ról Perczel Dezső belügyminiszter előterjesztése folytán. Szeretett királyunk mélyen meghatva vette legkegyelmesebben tudomásul azt a nemes és humánus czélt, melyet felejthetetlen Frzsébet királynéról elnevezett országos alapitvány maga elé tüzött. És ebbenaz ügyben a belügyminiszter a napokban a következő leiratot intézte özv. gróf Teleky Sándornéhez: 5507 eln. szám. Méltóságos grófnő! Ő cs. és ap. kir. Felsége Méltóságos grófnénak és dr. Jókay Mórnak mint a magyarországi nőegyletek kiküldöttei által f. évi szept. 21-én tartott gyülés elnökeinek felség-folyamodványa következtében legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy néhai Ő csász. és kir. Felsége Erzsébet királyné iránti hála és kegyelet jeléül a magyarországi nőegyletek által létesitendő jótékony alapitvány az „Erzsébet királynéi alapitvány" nevet nyerje. Erről van szerencsém méltóságos Grófnét tisztelettel értesiteni. Fogadja Méltóságos stb. Perczel Dezső s. k. Ő Fölsége legkegyelmesebb hozzájárulása és a hazájukon forró szeretettel csüngő magyar nép önzetlen támogatása révén immár rövid idő alatt testet ölt imádott Királynénk megdicsőittetését czélzó „Erzsébet királyné alap", mely valóban méltó lesz Ő hozzá és állni fog időtlen időkig.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Novák Mihály okleveles tanitót a zala-egerszegi állami elemi népiskolához rendes tanitóvá nevezte ki.

Megerősités. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dékány Mihály csáktornyai állami tanitóképzőintézeti segédtanárt ezen állásában végleg megerősitette.

Kineveves. A győri itélőtábla elnöke Ujvári László tapolczai lakos végzett joghallgatót a győri itélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara köréből. A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamarának 1898. szept. hó 22. és 23-án tartott rendes ülése tárgyalta a tapolczai kereskedőknek f. évi aug. hó 15-én a kamarához intézett azon kérelmét, hogy a részükről Zalavármegye törvényhatóságának a „Zalavármegyében alakitott borellenőrző bizottság szervezeti szabálya és ügyrendje" tárgyában alkotott szabályrendelete egyes határozatai elllen benyujtott fölebbezést felsőbb helyen támogatni sziveskedjék. A kereskedők emlitett szabályrendeletnek főkép XVI. §. 2. pontjának határozatait nehézményezik. A kamarai elnökség ez ügyben a következőket véleményezi: E határozatok, a melyek a borellenőrző bizottságoknak majdnem korlátlan hatáskört biztositanak, a szolid borkereskedelmet az egyes bizottsági tagok jóakaratának és belátásának szolgáltatják ki, az üzleti titkok illuzoriussá teszik, a borkereskedőt a kereskedelmi világ páriájává alacsonyitják, a forgalmi intézetek tisztviselőjét pedig a szállitó felek üzleti titkai elárulására kényszeritik — minden kereskedelmi hagyománynyal, szokással, sőt magával a vonatkozó miniszteri rendelettel is óriási ellentmondásban állanak s szinte hihetetlenek volnának, ha az előttünk fekvő szabályrendelet nem bizonyitaná komoly valóságukat. Mert e szabályrendelet kiáltó példája annak, hogy a borkereskedőink ellen szitott alaptalan gyanu s a folytonos izgatás mennyire megtéveszthetí a nézeteket még törvényhatóságainknál is, a melyeket pedig mindenkor a legnagyobb higgadtság és bölcs mérséklet tüntetett ki. Bár alig tehető fel, hogy Zalavármegye törvényhatósága ezen borellenőrző bizottságait szinte korlátlan hatáskörrel felruházó szabályrendelete a magyar kormány akármelyik tagjának hozzájárulását elnyerje, az elnökség mégis azt javasolja: méltóztassék a Tekintetes Kamarának mai üléséből a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur Ő nagyméltósága figyelmét a szóbanlevő szabályrendeletre fölhivni és Ő nagyméltósága közbenjárását a borkereskedelem veszélyeztetett érdekei védelmére igénybe venni. V 1504. A kamara az elnök ur nézetét és erre alapitott javaslatát a magáévá tevén, a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur Ő nagyméltóságához a mai ülésből ily értelmü fölterjesztés intézendő, miről a folyamodó tapolczai borkereskedők egyidejüleg értesitendők.

Szt. hamvak. III. Béla királyunknak és nejének földi maradványait királyunk akarata szerint márványkoporsóba helyezik. Nyugvóhelyüket a fejedelmi jóindulat jelölte meg készittette el a hozzájuk és magához méltó monumentalis műemléket. Csontjaikat a nemzet helyezi el. III. Béla jelesebb királyaink egyike volt ki ahhoz való képességgel és tehetséggel megáldva a nemzetet az európai müveltség szinvonalára akarta emelni. Szt. hamvait 700 esztendő után a nemzet fejedelem és kegyelete 50 esztendei vándorlás után végre állandó nyugalomra helyezi.

Meghivó. A helybeli Izr. Krajczáregylet okt. hó 30-án d. u. fél 3 órakor tartja a szokott helyiségben évi közgyülését, melyre a tagok tisztelettel meghivatnak. Tárgyak: 1. Titkári jelentés. 2. Tisztujitás.

Dr. Löwensohn Mór, elnök.

A sirkert bekeritését és rendezését. nov. 1-ig teljesen befejezik és ekkor szentelik be a csinos kápolnát is, mely Frankl Károly épitész műve. Az oltárt Vogl. A. tiroli czég készitette és szakértők véleménye szerint csinos mű. A sirkert rendezésével Ley plebános és Glazer Sándor városbiró a jóizlésü közönség osztatlan elismerésével találkoznak, mert generácziók hosszu éves mulasztásait nagy buzgalommal pótolva, a holtak iránti kegyeletnek adóját ily fényes módon lerótták.

A betoncsövezés folytatása. Holnap kezdik meg a Deák-utczában a betoncsövezést.

A gazdasági szakelőadások és vándortanitások. Vármegyénk területén a földmivelésügyi minister a Zalamegyei Gazdasági Egyesületet bizta meg a gazdasági szakelőadások és vándortanitások rendezé-

sével Az egyesület által egybeállitott programm szerint előadások lesznek a folyó évben Nagy-Kanizsán és Zala-Egerszegen s tartják a keszthelyi gazdasági tanintézetnek előre vállalkozott tanárai. Vándortanitások lesznek: 1. Tapolcza, Gyula-Keszi, Diszel, Hegymagas és Gulácson. Vándortanitó Szigethy Ödön tapolczai tanitó. 2. Sümeg, Csabrendek, Prága, Káptalanfa, Barsi és Kis-Görbőn, v. t. Kocsis Károly sümegi tanitó. 3. Zala-Mihályfa, Gyömörő, Kis-Vásárhely, Óhidon v. t. Tóth Lajos zala-mihályfai vezértanitó. 4. Zala-Koppány, Kallos, Kehida, Zala-Csány, Türjén v. t. Békefi Elek zala-koppányi vezértanitó. 5. Csaford, Aranyod, Szent-Péter, Zala-Istvánd, Zalabér, Dötkön, v. t. Gosztonyi József csáfordi tanitó. 6. Sormás, Eszteregnye, Szepetnek, Rigyácz, Homok-Komáromon v. t. Anders Károly sormási tanitó 7. Magyar-Szerdahely, Bocska, Berzencze, Gelse-Sziget, Ujudvar, Német-Szent-Miklós, Füzvölgy, Korpavár, Lángviz, Szent-Balázson, v. t. Sáringer Károly magyar szerdahelyi tanitó. 8. Balaton-Füred, Alsó-Örs, Lovas, Paloznak, Kövesd, Csopak, Arács, Balaton-Kis-Szőllős, Nemes-Pecsely, Nagy-Pécsely, Aszófő, Tihany, Örvényes, Balatn-udvari, Akalin, v. t. Szabó Károly balaton-füredi tanitó. 9. Eger-aracsa, Pacsa-Tüttős, Szt.-Márton, Szabar, Horvati, Dióskálon, v. t. Pécsy Béla dióskali tanitó, 10. Bak, Sójtör, Bocföld, Sárhida, Bak-Tüttösön, v. t Németh József baki tanitó. 11. Puszta-Szent.-Tamás, Gyürüs, Kemend, Vöckönd, Felső és Alsó Nemes-Apátiban, v. t. Szalay József nemes-apáti-i tanitó. 12. Gyenes-Diás, Sármellék, Alsó-Páhok, Rezi, Karmacs, Cserszeg-Tomajon, v. t. Kárpati János gyenes-diási tanitó. 13. Mszes-Györök, Vonyarcz-Vashegy, Nemes-Vita, Balaton-Ederics, Szigliget, Tördemiczen, v. t. Bucsy József meszes-györki tanitó. (Vége következik.

Panaszlevelet. küldöttek be szerkesztőségünkhöz. Elpanaszolják. hogy a hetes eső alkalmából kitünt, mily kevés ügyet vetnek a főutcza tisztán tartására; hogy mily lassan készül el a főutczán a legszebb házak előtt is a járda, úgy, hogy e házak mellett is akkora sár van, akár az utcza kellős közepén; hogy kevés a lámpa és ez okból a járókelők az összehalmozott sárkupaczokat alig kerülhetik el annélkül, hogy egyszer-másszor belegázoljanak, továbbá, hogy a gyér lámpavilágitás okozta sötétség leple alatt történnek aztán azok a garazdálkodások, miket a nyegle parasztsuhanczok utczák hosszat elkövetnek; és végül ügyet kellene vetni arra, hogy a tetemes költséggel ültetett fák városszerte ne legyenek bitangia a reggelenkint kihajtott csordának, különösen ott a város keleti részén levő vendéglő előtti téren. (Registráljuk a panaszlevél tartalmát, mert igazán botrányos állapotok az itt elsoroltak. Azonban be kell ismernünk, hogy a városi hatóság a fönforgó körülmények közt dicséretes buzgalommal törekszik a nem mai keletü mizeriák orvoslását eszközölni. A főutcza tisztantartását leginkább eszközöltethetné az utmesterség, mert a főutcza állami ut — azokat a sárkupaczokat eltávolittathatná idejében; a járda etkészitése a házigazdák dolga lévén, azoknak kellene ezen ügyben haladéktalanul cselekedni; lámpásokról is a házigazdáknak kellene gondoskodni még a mellékutczákban is, akkor a garázdálkodó suhanczok nem volnának kénytelenek sötétségben folytatni üzelmeiket, melyek megszüntét csupán a rendőrség szaporitásával, vagy polgárőrség szervezésével lehetne eszközölni; végül okvetlen intézkedni kell, hogy a csorda arról a térről valahova a város külterületére utasittassék. — Szerk.)

Tanitói jubileum. Csathó Alajos, a keszthelyi állami polgári leányiskola tanitóját 25 évi tanitói működésének evfordulója alkalmából mult héten szép ovácziában részesitették volt tanitványai. Közülök számosan jelentek meg lakásán, a hol Luperszbek Janka szép szavakban tolmácsolta volt tanitványainak hálaját. Az iskolában is szép ünnepély folyt le, a mikor a tantestület és tanitványai a legmelegebben üdvözölték.

Pályázati hirdetmény. A tapolczai m. kir. vinczellériskola igazgatósága az 1899-ik évi tanfolyamra pályázatot hirdet. A tanfolyamon vannak ingyenes, fizetéses és alapitványi helyek. A fizetéses helyekért évi 120 frt tápdij fizetendő 60 forintos félévi előleges részletekben. A felvétel iránti folyamodványok 50 kros bélyeggel ellátva a nagym. földm. m. kir. miniszteriumhoz czimezve az iskola igazgatóságához nyujtandók be legkésőbb november hó 20-ig s ahoz a következők melléklendők: 1. Keresztlevél, 16 év betöltését igazolva, 2. irni, olvasni tudásról tanuskodó iskolai bizonyitvány, 3. községi erkölcsi bizonyitvány, 4. ép, egészséges testalkatról tanuskodó orvosi bizonyitvány, 5. szülői vagy gyámi kötelező nyilatkozat arra nézve, hogy folyamodót az iskolából évközben ki nem veszik, 6. vagyoni bizonyitvány. A tanfolyam 1899. januar 1-én kezdődik s decz. 31-én nyilvános vizsgával végződik. Ruházatról és ágynemüről minden tanuló maga tartozik gondoskodni. Kiszolgált katonak és oly egyének, kik már eddig is szőlőmiveléssel foglalkoztak, a felvételnél előnyben részesülnek. Tapolcza, 1898. október 15. *Az igazgatóság.*

Másodvirágzás. Deák Antal tal.-dörögdi korjegyző udvarán egy almafa teljes virágpompában diszlik.

A kik a hivatalszolgákat irigylik. Tudvalevőleg az osztrák állami hivatalszolgák fizetését nem rég jóval fölemelték. Jegyzőink közül néhányan hallomás szerint vagy penzióba mennek, vagy alsó-ausztriai hivatalszolgáknak csapnak föl. Jó gusztus!

Megőrült. A szentgróti szolgabirói hivatal irnoka Szabó Gyula, állitólag megőrült. A szerencsétlen a zala-egerszegi közkórhaz megfigyelő osztályába helyeztetett.

Udvariaskodás. Polgár Bélát a „Szálló Levelek“ szerkesztőjét f. hó 18-án midőn Sümegen át hazafelé indult Nyirádra, Somogyi és Lisztár nevü földmivesek megtámadták. A kocsiban ülő Horváth Lajos nyirádi tanitónak valamint a kocsisnak beverték a fejét. A támadók csak Polgár ismételt lövésére futamodtak meg. A tetteseket a csendőrök letartóztattak.

Az útszélen elpusztult. Schneider Ernő csehországi csavargó a köv.-eörsi határszélen folyó hó 14-én haldokolva találtatott, mire a községházához bevitték, kiszenvedett. Az esetről a szolgabirói hivatalt táviratilag értesitették.

Rehabilitálva. Folyó év elején történt, hogy a köv.-eörsi búcsu alkalmával a köv.-eörsi községbiró esti 11 óra tájban az ottani vendéglőbe bement előljáró társaival, hogy a verekedő legények között rendet csináljon és egyuttal a mulatozást beszüntesse, miután a záróra is elérkezett. A legények közül az egyiket a községi biró rendre utasitotta, mire ez a községi birót megtámadta, nyakonragadta s nyakkendőjét letépte. A biró ezen kényszerhelyzetben az emlitett legényt önvédelemből botjával megütlegelte. Ezen ügyben a zalaegerszegi kir. törvényszék f. évi február hóban itélkezett, a duhajkodó legényt fölmentette, ellenben a községbirót hivatalos hatalommal való visszaélés miatt 20 frt pénzbirságra és hivatalos állásától való felfüggesztésre itélte, mely itélet ellen a községi biró fölebbezést jelentett be. Ezen fölebbezés folytán, a kir. itélőtábla itélete f. év október hó 10-én hirdettetett ki, melylyel az első birói itélet megváltóztatasával a községi biró a vád és következményeinek terhe alól fölmentetett.

Hamisitott tanitói oklevél. Tapolcza járás egy kis községében egy tanitó hónapokkal ezelőtt azzal állitott be, hogy ő okevéllel bir és kéri a községet, hogy fogadja fel tanitóul. A község teljesitte kérelmét és a tanitó hónapok óta működik a községben. A napokban azonban az illetékes lelkész megvizsgálta a tanitó oklevelét, mely hamisnak bizonyult, miért is az emlitett általnitó ellen a feljelentés megtétetett.

Fontos az Osztálysorsjáték minden résztvevőjére, hogy a huzási listának, valamint az ujitási sorsjegyeknek idejekoran birtokaban legyen. Az osztálysorsjáték létezése óta a jó hirnévnek örvendő főgyüjtőde Lukács Vilmos Budapest (Sas-utcza 1.) ezen tekintetben a játékosok kivánalmainak legpontosabban megfelel, ügy hogy ennelfogva ezen czéget a nyerés esetén mindenkor tanusitott legszigorubb discretió folytan és a bármely összegü nyeremények gyors kulans kifizetése következtében osztálysorsjegyek beszerzésére legmelegebben ajanljuk.

A szamóczaültetés ideje. Nem eléggé ajánlható a gazdáknak a gyümölcsfán kivül a bogyósfelék ültetése; mert 10 hold szántóföld nem hoz annyit, mint 1 hold bogyósfelék évente. Azért már évek előtt Nemetországban oly forróan ajánlták tenyésztését és most már meglehetős nagy mértékben ültetik. Mivel jelenleg a szamóczaültetés ideje itt van, mindenekelőtt ezt ajánljuk minden gazdának és kertbirtokosnak: „ültessünk szamóczát őszszel vagy áprilisban“. A szamócza egyik a legegészségesebb gyümölcsöknek és mindenütt minden évben igen jól tenyész, mindenkor jól lehet eladni és a mi megmarad, a gazdaságban lehet értékesiteni. Különösen az angol nagybogyós Laxton-féle asztali fajokat kell ültetni, ezeket tenyésztette a leghiresebb tenyésztő, mely eddig letezett és jelenleg a legnemesebb fajokat bocsátotta forgalomba; legelső sorban a következőket ajánlom:

Laxtons Nóble, kiváló jó bevált.
„ Capitain, nagy keményhusú
„ Cardinal, legszebb sötétpiros.
„ Competitor, nagyszerü aromás.
„ Latest of All, legkésőbb, legfin.
„ Mammuth, a legjobb.
„ Royal Souvereign, a legértékesebb.
„ Sensation, a legnagyobb finom.
„ Scarlet Queen a legszebb piros.

Ezenkivül van még sok más igen kitünő faj, melyek szintén igen ajánlhatók. Mühle Vilmos úr Temesvárott szallit ezer darab egyszer átültetett szép szamóczanövényt 15 frtért, kisebb menyiségben is száz darabot 2 frtért oly nemes fajokban, melyek mindenütt sokkal drágábbak.

(Uj magyar dalok.) Káldi Gyula koszorúzott dalköltőntől ujabban megjelent két füzet magyar népdal, melyek nem sokára a magyar népdal kedvelő közönségnek kedvencz dalai lesznek. Az egyik füzet következő két népdalt tartalmazza: Páros csillag tündöklik a kék égen és Duna Tisza tinta volna, a második füzet tartalmaz: Kalocsai legények nem legények ,lepények és Kalocsai menyecskék nem menyecskék. Ára egy füzetnek 75 kr. Megrendelhető a „Harmonia“ zenemü és zongorakereskedésben váczi-utcza 9. sz.

A Pesti Hirlap nagy képes naptára szivesen látott karacsonyi ajándéka Magyarország legkedveltebb, legelterjedtebb s ép azért leghatalmasabb vállalatának: a Pesti Hirlapnak. Megkapja a naptárt, melybe legkitünőbb iróink dolgoznak s mely diszes kiállitásban, sok képpel és terjedelmes közhasznu részszel (czimtár, utmutató, gazdasági tudnivalók) deczember közepén küldetik szét, minden októberben belépő előfizetőnek is. Valamint megkapja a folyó regényt külön lenyomatban. Azonkivül minden előfizető kap havonkint följegyzésekre való kis jegyzék-naplót és a Párisi Divat cimü diszes divat-hetilapot féláron. Egyetlen más lap sem nyujt annyi kedvezményt olvasóinak, mint a Pesti Hirlap, mely valóban versenyen kivül áll. Minden kedvezményben részesül az is, aki havonkint küldi be az előfizetést 1 frt 20 krt, mig két hóra 2 frt 40 kr. 3 hóra 3 frt 50 kr. a lap ára; a Párisi Divattal együtt negyed évre 4 frt 50 kr. Kivánatra mutatvány-számokat is küld a kiadóhivatal (Budapest V., váci-körut 78., a Pesti Hirlap házában)

---

746. 643. 721. sz. 1898.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a tapolczai tekintetes kir. jbirósag 1898. évi N. 316/2 236/2 212/4 378/3 308/2 298/4 277/6 327/1 és 319/2 számu végzése következtében Dr. Székely Albert, Dr. Exle János, Dr. Hoffmann László, Dr. Berger Sándor, Dr. Zalay Simon, Dr. Radvány Manó ügyvéd által képviselt Brucker Béla, Wecsler és Steiner, Kohn Zzigmond, Fürst Jakab és Fia, König és Weinberger, Brüll Sámuel, Neuwald Adolf, Gottlieb Mautner, Heimler Miksa, Breitner testvérek, Ernszt és Pulitzer, Kálmán és Schusny, Morberger Jakab és Landeis Leopold

bécsi illetve budapesti czég javára Brüll Géza tapolczai lakós kereskedő ellen 200 frt, 99 frt 93 kr., 162 frt 74 kr., 245 frt 28 kr., 141 frt 32 kr. 54 frt, 40 frt 60 kr., 4 frt 21 kr., 1900 frt, 56 frt, 15 kr., 41 frt 25 kr., 498 frt 64 kr., 189 frt 11 kr. tőke és jár. erejéig 1898. évi augusztus hó 19. és következő napokon foganatositott biztositási illetve kielégitési végrehajtás utján le és felülfoglalt 7922 frtra becsült következő ingóságok, u. m. női téli kabátok, gallérok, különféle szinü posztók, női ruha szövetek, kanavászok, sifonok, damask és rumburgi vásznak, parchetok, selymek, férfi fehér ingek, kartonok, clottok, oxfordok, ágyteritők, abroszok, függönyök, selyemkendők, sateinok, nap és esőernyők, paplanok, derékfüzők, bársonyok, kötőpamut, szines női kötények stb. áruk nyilvános arverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tapolczai tekintetes kir. járasbiróság 1897. évi N. 316/2 236/2 212/4 és 278/3 számu végzése folytán 200 frt, 99 frt 93 kr., 162 frt 74 kr., 245 frt 28 kr. tőkekövetelés, ennek 1898. évi junius hó 1 napjától járó 6 % kamatai és eddig összesen 139 frt 79 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig Tapolczán alperes üzletében leendő eszközlésére **1898. évi november hó 8. és következő napjainak d. e. 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellet, a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 § értelmében ezek javára is eirendeltetik.

Kelt Tapolczan 1898. évi okt. 12.

Tininszky Antal,
kir. bir. végrehajtó.

Értesités.

A nagyérdemü közönség szives tudomására hozom, hogy szüleim lakásán, torony-utcza (a kis-apáti utczával szemben levő házban)

Órás- és aranyműves

üzletet nyitottam.

A fővárosban e szakmákban hosszu éveken át elég gyakorlatot és tapasztalatot szereztem, mely arra képesit, hogy a n. é. közönségnek e szakmákba vágó igényeit minden tekintetben kielégithessem.

Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel

Tapolczán, 1898. október 23-án.

DUKESZ JENŐ,
órás- és aranyműves.

Javitások 1 évi jótállás mellett pontosan és jutános áron eszközöltetnek.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel szinét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb mint a legdrágábbaké.
Ára darabonként 3 forint.
Jótállás mellett, mig a készlet tart.
Hozzá ezüstös óraláncz hatvan krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzmegtakaritó.
Darabja 3 frt.
A penge *** csillagos acélból és a többi részei alpaccából vannak.
Egy külön penge hozzá 1 forint.
Megrendelhető:
POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál.
BUDAPEST, V. ker., Kálmán-utcza 17.
Gyűjtőknek 5 drb. után egy ingyen küldetik.
3—26

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhirré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték **III. Sorsjáték** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusitóknak elárusitás végett kiadattak. **A Magy. Kir. Pénzügyminiszterium** által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Harmadik sorsjáték.

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény.

Első osztály. Betét 12 korona. Huzás: 1898. nov. 17. és 18.

Nyeremény		Korona	
1 á		60000	
1 „		20000	
1 „		10000	
1 „		5000	
3 „	2000		6000
5 „	1000		5000
8 „	500		4000
30 „	300		9000
50 „	100		5000
2900 „	40		116000
3000 nyer. K.			240000

Második osztály. Betét 20 korona. Huzás: 1898. decz. 14. és 15.

Nyeremény		Korona	
1 á		70000	
1 „		25000	
1 „		10000	
1 „		5000	
3 „	3000		9000
5 „	2000		10000
8 „	1000		8000
20 „	500		10000
60 „	300		18000
3900 „	80		312000
4000 nyer. K.			477000

Harmadik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1899. jan. 10. 11. 12.

Nyeremény		Korona	
1 á		80000	
1 „		30000	
1 „		20000	
1 „		15000	
3 „	10000		30000
5 „	5000		25000
8 „	2000		16000
10 „	1000		10000
70 „	500		35000
4900 „	130		637000
5000 nyer. K.			898000

Hatodik osztály. Betét 24 korona. Huzás: 1899. márcz. 15-től ápr. 12-ig.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

Korona

1,000.000

(Egy millió)

1	jutalom kor	600000	600000
1	á	400000	400000
1	„	200000	200000
1	„	100000	100000
1	„	60000	60000
1	„	40000	40000
2	„	30000	60000
3	„	20000	60000
20	„	10000	200000
50	„	5000	250000
400	„	2000	800000
720	„	1000	720000
1000	„	500	500000
27800	„	200	5560000
30000	nyeremény és jutalom	Kor.	9,550.000

Ezen 480 nyeremény közül utoljára kisorzott kapja a jutalomdijat.

Negyedik osztály. Betét 40 korona. Huzás: 1899. jan. 31. febr. 1.

Nyeremény		Korona	
1 á		90000	
1 „		30000	
1 „		20000	
1 „		10000	
3 „	10000		30000
5 „	5000		25000
8 „	2000		16000
10 „	1000		10000
70 „	500		35000
3900 „	170		663000
4000 nyer. K.			934000

Ötödik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1899. febr. 22. és 23.

Nyeremény		Korona	
1 á		100000	
1 „		30000	
1 „		20000	
1 „		15000	
3 „	10000		30000
5 „	5000		25000
8 „	2000		16000
10 „	1000		10000
70 „	500		35000
3900 „	200		780000
4000 nyer. K.			1061000

Az I. osztály huzása 1898. nov. 17. és 18-an lesz. A huzások a **Magyar királyi ellenőrző hatóság** és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusitóinál kaphatók.

Budapest, 1898. október hó 23-án.

M. K. Szab. Oszt. sorsjáték igazgatósága.
Lónyay. Hazai.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény
JEGYZÉKE.

A **legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben**
1.000,000 korona.

A nyeremények részletes beosztása a következő:

		Korona
1	jutalom	600000
1	nyer. á.	400000
1	„ „	200000
2	„ „	100000
1	„ „	90000
1	„ „	80000
1	„ „	70000
2	„ „	60000
1	„ „	40000
5	„ „	30000
1	„ „	25000
7	„ „	20000
3	„ „	15000
31	„ „	10000
67	„ „	5000
3	„ „	3000
432	„ „	2000
763	„ „	1000
1238	„ „	500
90	„ „	300
31700	„ „	200
15650 á	170, 130, 100, 80, 40	
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160,000

melyek hat huzásban sorsoltatnak ki.

A harmadik nagy magy. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 sorsjegyre ujból **50,000 nyeremény**

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint **az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.**

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, **óriásiak.**

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szives mielőbbi megrendeléseknél **eredeti sorsjegyeket** a tervszerü **eredeti árban** és pedig:

egy **egész** I-sö oszt. eredeti sorsjegyet **6.— frt**
„ **fél** „ „ „ „ **3.— „**
„ **negyed** „ „ „ „ **1.50 „**
„ **nyolczad** „ „ „ „ **—.75 „**

küldünk szét **utánvéttel** vagy **a pénz előleges beküldése ellenében.**

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig a **kir. kormány ellenőrzése mellett** nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a **rendelményeket mielőbb**, legkésőbb azonban

f. évi október hó 29-ig

hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS TSA.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusitói

Budapest, V., Váczi-körut 4|a.

Nyomatott Lőwy B. gyorssajtóján Tapolczán.

Méltóságos uram!

Becses megkeresésére álküldöm boldogult férjem önéletrajzának azt a részét, melyet „Autobiographia a m. t. Akadémiának" címen külön fedőlap alatt őrzött.—

A megírandó életrajznak vezérfonalául szolgáló többi 5 kötet Autobiographia, nevezetesen 2 kötet „kultura", és 3 kötet „Politika", s hozzátartozó 2 csomag, kiegészítő adatok, (az egyik csomag Tarnady ügyvéd úr sürgetésére Thoroczkay közjegyzőhöz került) nálam marad mindaddig

míg az iratokat rendeltetésöknek megfelelő
czélra tőlem kérni fogják. Megjegyzem azonban,
hogy szükség esetén az iratokat átvételi elis-
mervény mellett bármikor és készségesen ren-
delkezésre bocsájtom.

Kiváló tisztelettel

özv. Lichy Antalné

Bpest nov. 7. 1898.

Ea. 1898. nov. 8.

Lm.

619. Sz.

1898.

Wäsche-, Wirk- & Weisswaren-La

Anton Schmutzler

LINZ, Landstrasse Nr. 15.

Wohlgeb Herrn

Professor Samuel Lasz

& Adr. J. Johann Auer

Baros utza 3 Szám

Raab = Ungarn

Kefemhez Ér. 1898. VII. 16-án.

GYŐR
DD. III 15 N 12
A
ÁLLAM P. J.

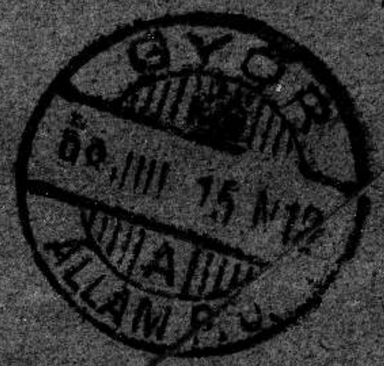

MAGYAR NYELVŐR
SZERKESZTŐ- S KIADÓ-HIVATALA
BUDAPEST, NEW-YORK PALOTA. 1898. XI. 8.

Méltóságos Főtitkár Úr!

A lapokból értesültem, hogy Ballagi Aladár l. tag úr a II. osztály tegnapi nyilvános ülésén súlyosnak látszó vádakkal lépett föl a Nyelvtörténeti Szótár ellen. Ha ezeknek a vádaknak komoly céljuk és tartalmuk van, akkor kötelességem lesz önmagam iránt, de az elhúnyt másik szerkesztő – Szarvas Gábor – és az Akadémia iránt is, a vádakkal szembe szállni és értéküket megállapítani. Kérem tehát Méltóságodat, hogy eszközölje a M. T. Akadémia m. t. II. osztályához abbeli kérelmemet átterjeszteni, méltóztatnék Ballagi Ala-

dár l. t. fölolvasását az Értekezések közt

mentül előbb, soron kívül ~~kiadatni~~ közzétenni.

Kérésem ilyes teljesítéséért esedezve

vagyok

Méltóságodnak

Budapesten 1898. XI. 8.

alázatos szolgája

Simonyi Zsigmond

r. t.

Érk. 1898. nov. 9.

622. sz.

1898.

Közlendő a M. Tud. Akadémia II. osztályával.

Budapest, 1898. nov. 9.

Szily

főtitkár.

584. sz.

1898.

I. Osztály.

Keresztes van Iglói Károly úr „A naptárrendszere" ek. értekezését a bírálatra fölkért Rövetligethy Radó l. t. és Kahler Ede urak véleményével együtt ide csatolva átküldeni.

Tisztelettel

Budapest, 1898. okt. 18.

főtitkár

A II. osztályhoz.

624. oz.
1898.

A II. osztály 1898 no-
vember 4-iki ülésében.

Az osztály ragasz-
kodik a tőle kiküldött
bizottság javaslatához
s a munkát kiadásra
nem fogadja el.

Genf.

Tauber Ernő,
osztl. titkár.

Tekintetes Akadémia!

Van szerencsém a Tekintetes Akadémiát arról értesíteni, hogy a m. Kir. Akademia archaeologiai kiküldetésemből folyó hó 26-án megérkeztem, megvizsgáltattam dr. Nyáry Jenő ak. t. tagot, előadásául pedig Hampel József r. tagot.

Egyúttal bizalmi tisztemmel kérem a T. Akadémiát, hogy a közel jövő hétfői ülésében szakértő megbízatásomat tudomásul venni és a m. Kir. Akademia ülésénél is helyettesemről gondoskodni.

Kiküldetésemről részletes jelentésemet a közelben beterjesztem.

Budapesten 1898 október 27.

Hampel József
r. tag.

1. vette

Az archaeologiai Bizottság Kiküldöttjei:

Ortvay Győző, műegyetemi tanár

Tiller Camill az orsz. ipartanműv. iskola igazgatója

Torma Károly, műv. tanácsos a műemlékek orsz. bizottsága
ügyének alelnöke.

Radisics Jenő az orsz. ipartanműv. múzeum igazgatója

Ranschburg Lajos műegyetemi tanár

Rath György, főrendiházi tag, az ipartanműv. társulat
elnöke.

Hg. Odescalchi Arthur a Bánffy társ. igazgató-vál.
tagja Kiczón u. p. Aranyos Maróth

Skublics Kornél, műépítész a műemlékek orsz.
bizottsága ügyének előadója.

Szalay Imre m. múz. igazgató

Szendrei János műv. történész, az orsz. ref. tanárképző
tanára

Wosinszky Mór, pápocz-pléhárosi a Veszprémvidéki
múzeum igazgatója. Veszprémben

Érk. 1898. november 9.

625. sz.

1898.

A t. országos 1898 nov. 4-i
rendelet.

Az országos, m. orsz. Köz-
egészségügyi elnökségnek
a legmélyebb engedelmesség
tiszteletével azzal van szerencsém
azt az ismert válaszom.

P. m. f.

Semsey
országgyűlési

4

A Magas Földkitelirtetés
pénzügyi osztályának.

A M. Tud. Akadémia Igazgató
Tanácsának 1892. decz. 4-én tartott
ülésében 1893-tól kezdődőleg Lindner
Ernő és Hellebrand Árpád alkönyvtárnokok
nak 100—100 frt fizetésemeléssel
ötödéves pótlék adományoztatott meg.

Az 1898. évre szóló részletes
külön utalványokon egyidejűleg folyóvá
tevén, értesítem a t. pénzügyi osztályt,
hogy 1899. január 1-től fogva nevezett
alkönyvtárnokok fizetése havi részletekben
kifizetendő 100—100 frttal fog emel-
kedni.

Ezzel kapcsolatban közlöm az
Igazgató Tanács 1894. február 18-iki
ülésének 8. sz. határozatát, mely ~~dr.~~
1899-ik ~~január 1-jétől~~ kezdve dr.
Borovszky Samu irodaigazgatónak és
Jónás Károly gondnoknak, úgyis
100—100 frt fizetésemeléssel ötödéves
pótlékot rendelt, melynek élvezetébe nevezettek
1899. jan. 1-én lépnek.

Budapest, 1898. nov. 8.

főtitkár.

627. St.

1898.

A verseczi m. kir. állami főreáliskola igazgatósága.

464 szám
1898

Nagytekintetü magyar tud. Akadémia!

A verseczi m. kir. állami főreáliskola alulirott Igazgatósága a fiatal intézet tanári könyvtárának — minden tudományos munkálkodását lehetetlenné tevő — kezdetleges volta által inditva, bátorkodik a nagytekintetü Akadémiához tiszteletteljesen fordulni, kegyeskedjék könyvtárunk nagy hézagainak kitöltéséhez kiadványai fölös példányaival nagylelküen hozzájárulni.

A /. alatt tisztelettel mellékelt jegyzék feltünteti azokat a müveket, melyeket könyvtárunk sajnosan nélkülöz, az árra még az 50% engedmény levonása után is oly nagy, hogy azt szerény állami dotatiónk keretében lehetetlen elő-teremtem. Azért kérjük e jegyzékben foglalt müveknek, vagy legalább egy részének ingyen való kegyes kiküldését. Ha a nagytekintetü Akadémia a jegyzék 10. 19. 45–50. 60 és 65 tételei alatt foglalt, nagyobb összeget képviselő Könyveket ajándékozná intézetünknek, úgy kérek volnánk a többiekhez, az 50% levonása után járó 60 frt 70 Krt és 3 frt 60 kr. Kötési Költséget a jövő polgári év első hónapjában megküldeni, miután az idei átalány

A nagy. tud. Akadémia nagytekintetü
Igazgatóságának
Budapest.

teljesen ki van meritve.

Alázatos kérelmünk ismétlésével marad-

tunk

Verseczen 1895 október 31-én.

A nagytek. Akadémiai

alázatos szolgái.

Ruday József
igazgató

Kéreány Lajos
jegyző

M. KIR. ÁLLAMI FŐREÁLISKOLA

1.)
2.)
3.)
4.)
5.)
6.)
7.)
8.)
9.)
10)
11.)
12
13.
14)
15
16)
17)
18)
19.)
20)
21.)
22)
23
24.
25
26
27
28
29
30
31
32

		Mü ára	Kötés ára
1)	Abel Jenő: Adalékok a humanismus történetéhez M. országa	1 frt 20 kr.	
2.)	Badics F.: Fáy András életrajza	1 " 50	40
3.)	Bayer: A magyar drámairodalom története	8 " —	
4.)	Blair Hugó: Rethorikai es aesthetikai leczkék II kötet	— " 50 "	
5.)	Dante-Szász: A purgatorium	2 " —	40
6.)	Akad. Emlékkönyv Kazinczy születése 100. évford. ünneps.	— " 50 "	
7)	Finály: Hogy is mondják azt magyarul	1 " 80 "	
8)	Abel J.: Egyetemeink a középkorban	— " 50 "	
9.)	Beöthy: Szechenyi és a magyar költészet	1 " —	40
10)	Irodalomtört. közlemények I-V évfolyam	25 " —	
11.)	Miképen lehetne a magyar játékszint Bpt-en megállapitani	— " 10 "	
12	Pecz Vilmos: A görög tragedia	2 " 40 "	
13.	Simonyi: A magyar határozók I-II	7 " 50 "	
14)	" : A magyar kötőszók II-III	2 " 70 "	
15)	Szilády: Temesvári Pelbart élete	— " 80 "	
16)	Toldi: Corpus grammaticorum	2 " —	
17)	Vass: Horvát István életrajza	3 " —	
18)	Volf: Első Keresztény Feriőink	1 " 20	
19.	Athenaeum: Philosophiai és államtud. folyóirat I-VII	35 " —	
20)	Bárczay: A heraldika Kézikönyve	6 " —	
21.)	Barthelemy — Sainte-Hilaire: A phil. viszonya a vallásho	1 " 50 "	40
22)	Bethlen Gábor fejedelem levelezései	2 " —	
23)	Bunyitai: A gyulafehérvári székesegyház későbbi részei	1 " —	
24.	Acsegai Cere János bölcsészeti dolgozatai	— " 50 "	
25)	Dienko: A felsőmagyarországi városok életéről a XVII. szazadban	2 " 70	
26)	Fejérpataky: A királyi cancellária az Árpadok korában	1 " —	
27)	Finály: Az ókori súlyokról és mértékekről	1 " —	
28)	Fraknói: A magyar országgyülések története I-VII	8 " 40 "	
29)	Gerő: A moldvai magyar telepekről	— 20 "	
30)	Gide: A nők joga	3 " —	40
31)	Goldziher: Az izlam	— 50 "	40
32)	Helmár: Bonfinius	— 50 "	40
	Átvitel	124.80	2.40

		Könyv ára	Kötés ára
	Átvitel	124·80	2·40
33.	Heuszlmann: A székesfehérvári ásatások	2 —	
34	Ipolyi: A magyar szent Korona	10 —	
35	Jakab: Akadémia kézirattárának ismertetése	— 40	
36	Kállay B: A szerbek története	— 50	40
37	Kállay: Magyarország a kelet és nyugot határán	— 40	
38	Kőszegi: Bercsényi házassága, tört. ének 1695-ből	2 —	
39	Laveley: Kormányformák az ujkori társadalomban	— 50	40
40	Leroy-Beaulieu: Az uj socialismus	1·50	
41	Lipsyo: A kecskeméti sirmezők	1·60	
42	Hátray: Magyar énekek dallamai a XVI századból	1 —	
43	Meggei monografiák I-II	2·70	
44	Nyári Jenő br.: Az aggteleki barlang	3·—	
45	Erdélyi országgyülési emlékek 1-15 K	45 —	
46	Magyar országgyülési emlékek 1-10 K	30 —	
47	Magyar történeti emlékek: Okmánytárak 1-28 K	57·50	
48	" " " : Török 1-32 K	64 —	
49	Történeti emlékek: Diplomatiai emlékek 7 K	20·15	
50	Magyar tört. Tár 1-25 K	25·40	
51	Vámbéry: A török faj	1 —	40
52	Wenzel: A Fuggerek jelentősége Magyorország történetében	1·20	
53	Werbőczy: Hármas könyve	5·50	
54	Bolyai: Tentamen	— 20	
55	Euklides elemei ford. Brassai	1 —	
56	Fröhlich Igor: Az elektrodynamométer	1 —	
57	" " : Elméleti physika 3 K	14·80	
58	Georgius de Hungaria arithmetikája	— 30	
59	König: Differential egyenletek elmélete	— 60	
60	Lipthay: Gr. Széchenyi müszaki alkotásai	1·50	
61	Mocsary: A magyar fauna féndarázsai	1·20	
62	Simonkai. Hazánk fölgyfajai	1·20	
63	Szász K.: Gr. Széchenyi István és az Akad. megalapitása	1·50	
64	Nyelvemlékek 1-14	28·—	
65	Régi magyar nyelvemlékek III-V	10·50	
	összesen	467·95	3·60
	50%	230·98	3·60
	A 10.19.45-50.64.65 levonása után	121·40	3·60
	50%	60·70	3·60

H. E. 1898 Novemb. 10.

Ia.

628. Nz.

1898.

Másolat.

HORNYÁNSZKY VIKTOR
CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVNYOMDÁJA
BUDAPEST
V., M. T. AKADÉMIA ÉPÜLET. — VI., ARADI-UTCZA 14.

Budapest, 1898 November 2

A M. T. Akadémia nyelv- és széptudományi osztályának

Budapesten

A Thuróczy-féle Török-magyar szótár könyvnyomdai sokszorosítására van szerencsém az alábbiakban ajánlatot tenni a tek. osztálynak azon kéréssel, hogy azt elfogadni méltóztassék s esetleg a szerződés pontozatait, ha netán ezek szükségy vannak, velem közölni kegyeskedjék.

1,000 példányban, a finn szótár alakjára véve a mellékelt minőségnek megfelelő papír felhasználásával, egy-egy 16 oldalos ívért 50 frtot kérek.

A Thuróczy dr. úr által kiválasztott török betűket Begrowtól meghozattam s így a munkát bármikor megkezdhetem.

Becses elhatározásunkat várva, maradtam a tek. osztálynak

alázatos szolgája

Hornyánszky Viktor

2600
1600
4200

Ek. 1898. november 11.

629. Ik.

= 1898.

HORNYÁNSZKY VIKTOR
CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVNYOMDÁJA
BUDAPEST
V., M. T. AKADÉMIA ÉPÜLET. — VI., ARADI-UTCZA 14.

Budapest, 189 8. november 11.

Méltóságos Szily Kálmán ministeri tanácsos urnak,
a M. T. Akadémia főtitkárának
Budapesten.

A M. T. Akadémia megbízásából Frecskay János úr által szerkesztett „Mesterségek szótára" című mű kiadására vállalkozni óhajtván, bátorkodunk Méltóságodnak erre vonatkozó ajánlatunkat átnyujtani.

A „Mesterségek szótárá"-t kétféle kiadásban jelentetnők meg, és pedig először füzetekben, melyek mindegyike egy-egy mesterség leirását és a hozzá való magyar-német és német-magyar szótárt tartalmazná; ha pedig az összes mesterségek ilyformán már megjelentek, az egész művet egy kötetben, mely magában foglalná az összes mesterségek leirását úgy a hogy azok a füzetes kiadásban megjelentek és az összes mesterségek magyar-német és német-magyar szótárát, ez utóbbiakat azonban nem mesterségek szerint osztályozva, hanem egy abc sorrendbe gyüjtve. Az egy-egy mesterséget magában foglaló füzeteket, tekintet nélkül azok terjedelmére, 10 krért, a teljes művet pedig, ha annak terjedelme a 65 ívet meg nem haladja, füzve 6 frtért fogjuk árúba bocsátani. Ha a teljes mű 65 íven felül többre terjedne, a M. T. Akadémia szives beleegyezését kérjük, hogy a

könyv kelti árát megfelelően magasabbra szabhassuk. A teljes mű első kiadását 2000 példányban szándékoznunk könyvnyomtatni, a füzetes kiadást illetőleg azonban kérjük a M. T. Akadémia engedélyét, hogy azt azon időn belül, míg a teljes műből nyomandó 2000 példány el nem fogy, tetszés szerinti példányszámban nyomhassuk és árusíthassuk.

Ezen kérelmünk indokolására legyen szabad felhoznunk, hogy a füzetes kiadásnál egyöntetű példányszámot meghatározni nem lehet, mert — bár egyes mesterségekből 1,000—1,500 példány elárusítására is számíthatnunk — az „aranyozó" „kádár" „fémes" „ötvös" „szitás" stb. mesterségekről szóló füzetekből 200—300 példányt is alighogy fogunk eladhatni, továbbá, mert a füzetes kiadást nem csupán elárusításra szánjuk, hanem minden egyes füzet egyúttal prospektusát és mintatványát is képezné a teljes műnek, s így ezekből sok száz példányt kell majd ingyen szétküldenünk, hogy ezáltal a teljes műre az érdeklődést minden időben felkívjuk s annak keletét fokozzuk. Nem hagyhatjuk végül említés nélkül azt sem, hogy az ily csekély árú füzetekből rendkívül sok kallódik el és még többnek az árát nem lehet behajtani. Hogy azonban a M. T. Akadémia az egyes füzetek kelendőségéről teljesen tájékozva legyen, kérséggel kötelezzük magunkat, hogy az egyes füzetekből, úgy az első alkalommal, valamint esetleg később nyomandó példányok mennyiségét méltóságodnak mindenkor bejelentjük.

Ha a M. T. Akadémia a „Mesterségek szótára" füzetes és kötetes kiadásával a fentebb körülírt módozatok mellett bennünket megbízni kegyeskedik, kötelezzük magunkat a mű szerzői honoráriumához 1,500 (Egyezerötszáz) forinttal hozzájárulni,

mely összegből 375 frt 1899. január 1.én, 375 frt 1899. április 1.én 375 frt 1899. julius 1.én és 375 frt 1899. október 1.én volna általunk fizetendő. Egyuttal arra is kötelezzük magunkat, hogy, a mennyiben szerző ür részéről e tekintetben akadályok fel nem merülnek, a teljes művet 1899. év végéig elkészítjük és közrebocsátjuk.

A műben előforduló illustrátiók rajzolási és clisché költségeit 200 frt erejéig részben mi viseljük s csupán arra kérjük a M. T. Akadémiát, hogy, a mennyiben a teljes mű terjedelme a 70 ívet meghaladná, az ezen fölüli ívmennyiségnél ívenkint 20 frttal a nyomdai költségekhez hozzájárulni kegyeskedjék.

Végül kérséggel kijelentjük, hogy a teljes műből úgy a M. T. Akadémiának, mint a szerzőnek 25-25 tiszteletpéldányt fognunk rendelkezésére bocsátani.

Ajánlatunk kíves elfogadását kérve, maradunk

Méltóságod

alázatos szolgái

Hornyánszky Viktor

E. É. 1898. november 11.

630. fz.

1898.

Az Isse ontáig 1798 nov 8-án
tartott Ülésből

Gb. olvastatik Hegedüs István ált.
véleménye Király József Pál kéziratai vál-
tozásairól, melyeket a boldogult hátraha-
gyott s övegge az akadémiának ajánl fel
Kiadás vagy Kéziratúl tsinálás megvétel
végett. A vélemények szerint a Vállalatnak
se kiadásra, se megörzésre ne akadémi-
ai költségen, de minthogy a boldogult tehetségében állott
némely hasznos és külföldi nevezetes forgalmú,
ha nálunk hátra hagyott volna ely tehetségből,
melyek irodalomtörténeti szempontból érdekesek,
azokat az ottvaló hajlandó volna az akadémiának
megvételre ajánlani.

A vélemény elfogadtatik, a miről az elnök
úgy értesítendő"

Gyulai Pál
ottvaló titkár

Ért. 1898. november 11.

631. sz.

1898.

Budapest XI/18.98

Kedves Schedel Sándor Úr!

A mellékelt évadra jelzett
levél ott marad s úgy mint
évadjegy hogy mutsák kövek-
ezőképpen hogy a Városi mak-
kay felé nyugta (vagy Nálunkban
úgy tudom nem lévén lakás).
A Mikrevelésbe nem fogytam
egyan bele s nem is tudok do-
log, de azt tudom hogy ha lett
volna azt legyi, elb kövelelé
si, úgy nem kapta volna
Nyugtát Kedvességed mos-
tanáig.

A London „Nature" cseh
nek egy régebbi Hildebrandi
szövet volt, folyó évi 1503-ik
számában kozák kaffrák
ismeretlen róla Locock-féle
a Br. Museum Arachnida
„örzöl".
fogadja Kiváló tiszteletem
Méjeréssi megyei
tanárnak
Kis Polgári
Ungvárról

Dr. WEINEK
BUDAPEST

Budapest, 1898 novemb. 14-én

A
Magyar Tudományos Akadémia
Titkári Hivatalához.

Budapesten.

A vagyonbukott Vörösmarty nyomdai és kiadói részv. társaság könyveiben a Magyar Tudományos Akadémia 390 frttal van megterhelve. Mint e társaság birói lag kirendelt számvizsgálója kérem, misszerint e tartozást nálam három nap alatt kiegyenlíteni szíveskedjék.

Tisztelettel

Weinek

Ć.Ć. 1898. november 16.

636. sz.

1898.

Dr. WEINEK
BUDAPEST

Budapest, 1898 november 25.

Tekintetes Lidkári hivatal!

Folyó hó 19-én kelt $\frac{ad\ 636}{1898}$ sz. becses levelére válaszolva, van szerencsém értesíteni, hogy a M. T. Akademia a Vörösmarty nyomdai és kiadói részvénytársaság könyvében 849 frt. 06 kr-ral mint az „Aranea Hungariae" III. kötetének árával meg van terhelve, amivel szemben 1898. január 11-én teljesített 459 frt. 06 kr-nyi fizetés van javára irva, úgyhogy 390 frt. hátralék mutatkozik.

Teljes tisztelettel

Weinek

Av 636.12.

1898.

6J112. szám.

Az 1899. év őszén Rómában tartandó nemzetközi orientalista Kongresszusra vonatkozólag a Kongresszus intézősége részéről hozzánk érkezett 2 drb. nyomtatványt tudomásvégett van szerencsénk a M. tud. Akadémiának ide zártan megküldeni.

Budapest, 1898. november 4-én

A miniszter helyett:

Fiedler
államtitkár

2

A „Magyar Tudományos Akadémiának."

1

Ikt. 1898. november 16.

2m.

637. sz.

1898.

Közlendő a M. T. Akadémia

I. osztályának.

Budapest, 1898. november 16.

S. v. v.

főtitkár

3

$\frac{73}{1898}$ sz. A kecskeméti r. kath. főgymn. igazgatóságától.

Az Magyar tudományos Akadémia tek. Titkári Hivatalának.

Budapesten.

Azon körülményből kifolyólag, hogy rövid egy évi itt tartózkodásom alatt már több izben kaptam felszólítást az Akademia Könyvkiadó hivatalának járó gymnasiumi adósságok törlesztésére, kötelességemmé teszi, hogy tiszteletteljes kérelemmel járuljak a tek. Titkári hivatalhoz némi előnyök megnyeréséért. – Tanintézetünket a kecskeméti róm. kath. Egyházkörség tartja fönn teljesen saját erejéből, minden állami hozzájárulás nélkül; a tandíj egy évre 10 frt, ez is körel 100 tanulónak engedi el az Egyházkörség; nincs tehát oly jövedelem, melyből egyes könyv- és szertárak gyarapítására nagyobb arányban költekezhetnék.

Oda terjed tehát tiszteletteljes kérelmem, hogy az Akademia könyvkiadványait tanintézetünk tanári könyvtárának lehetőleg ajándékul, vagy a lehető kedvezményes előfizetés mellett kegyeskedjék kiutalni.

Kiváló tisztelettel maradtam a M. tud. Akadémia tek. Titkári Hivatalának alázatos szolgája

Kecskeméten, 1898. nov. 15.

dr. Tóth György
főgymn. igazgató.

KECSKEMÉTI MIN. KATH. GYMNASIUM 1801

Erk. 1898 November 17.

639. vz.
1898.

Kivonat

a M. Tud. Akadémia I. osztálya a 1898. november 5-diki napra tartott zárt ülése jegyzőkönyvéből.

66. Olvastatik az irodalomtörténeti bizottság felterjesztése, a mely szerint a bizottsági tagjaivá a következő tagok ajánltatnak. Pedes tagokul:

Badics Ferencz,
Bánóczi József,
Beöthy Zsolt,
Berczik Árpád,
Csaikói Vilmos,
Gyulai Pál,
Klegerics Károly,
Heinrich Gusztáv,
Nagy Gyula,
Négyesy László,
Pauler Gyula,
Simonyi Zsigmond,
Riedl Frigyes,
Szilágyi Sándor,
P. Thewrewk Emil,
Vadnay Károly,

Segédtagokul:

Bayer József,
Hellebrant Árpád,
Ráth György,
Récsey Viktor,
Sebestyén Gyula,
Szécsy Károly.

id. Kinnyei József,
Tácky János.

Az ajánlottak elfogadtatván, megválasztás végett az összes ülés elébe terjesztetnek.

Gyulai Pál
alkalmi jegyző.

640 Ac.

1898

3

1898/641-től.

NEMZETI SZINHÁZ.

1164 sz.
1898

Nagyságos Főtitkár Ur !

Október hó 4-ikén és f. hó 17ikén 546 sz. a. kelt, az Intendáns Ur Ő méltóságához intézett nagybecsü átiratára szerencsém van tisztelettel értesiteni Nagyságodat, hogy az idei gróf Teleki-pályázat biráló bizottságába a Nemzeti szinház részéről az Intendáns Ur Ő méltósága jóváhagyásával Gyenes László /:lakik Kerepesi ut 29:/ és Császár Imre /:lakik Sándor utcza 9:/ jelöltettek ki, akik a birálói tisztet készséggel elvállalták.

Fogadja kiváló tiszteletem kifejezését

Budapest, 1898 November 17.

Jókai Mór
igazgató

Nagyságos S Z I L Y K Á L M Á N Urnak
a Magy. Tudományos Akadémia Főtitkárának

Helyben

Ék. 1898. november 18.

641. Fk.

1898.

Titkos

a M. T. Akadémia III. osztályának 1898. novemb. 14.-én tartott zárt ülésén
felvett jegyzőkönyvéből.

2. Feloterjesztés az I. osztály indítványa az Ügyrend 24 §.-ának b) pontja értelmezésére illetőleg.

A III. osztály felszólítással arra, hogy nemcsak a 24 §. b) pontjának második mondata, hanem még a 15. §. f) pontja is világosan előírja az összes ülési jogkörének a nemtagok személyes felolvasásának engedélyére vonatkozólag, az ügyrendnek oly értelmezését, mint amelyet az indítvány tervez, nem tartja lehetőnek.

Kőnig

A másolat hitelül:

V. m. f.

642 st.

1898

5

Tárgy: Hazai első takarékpénztár egyesület.

a M. T. Akadémia III. osztályának 1898. november 14-én tartott ülésén felvett jegyzőkönyvből.

3. A pesti hazai első takarékpénztár egyesület a Fáy-alapból rendelkezésre álló 3000 forintot a „Politikai számtan" kéziratának megbízás útján, elismert szaktudós vagy szaktestület által való megírására kívánja fordítani.

Tekintettel arra, hogy a munka legalább 50–60 ívnyi terjedelmű volna, hogy táblázatokkal is ellátandó, és hogy a rendelkezésre álló összegből nemcsak a szerző vagy szerzők honoráriuma, hanem az előállítási költségek is fedezendők: az osztály a munka keresztülvitelére a most felajánlott összeg kiszolgáltatását tartja szükségesnek és indítványozza, hogy ily értelemben az Akadémia irassák át a hazai első takarékpénztár-egyesületnek.

Kvacsala
a másolat hitelesítésül:

K. m. f.

643 zz.

1898.

5

Illeték kiszabás végett bemutatott.
M. kir. Központi díj- és illeték kiszabási
Hivatal.
Budapesten 98 November 7.
Ask. 21068. Barauch szám.

Nyilatkozat.

Alólirott, Bólyay Tónes, mint néhai Bólyay János egyedüli és kizárólagos örökösé úgy a magam mint jogutódaim nevében az édes atyám néhai Bólyay János által alkotott és mnak neve alatt 1833. ik évben kinyomatott Appendix czímü mathematicai munkának szerzői tulajdon és kiadási jogát czemmel visszavonhatlanul örökidőkre minden magyoni ellenérték kikötése nélkül ezuttal a Magyar Tudományos Akadémia irándi tiszteletem jeléül a Magyar Tudományos Akadémiára czemmel átruházom és a nevezett mathématicai munkának szerzői tulajdon- és kiadási jogomat a Magyar Tudományos Akadémiának minden további kikötési nélkül- s magamnak mint sem tartva semmi-czemmel engedményezem és feltétlen beleegyezésemet adom ahhoz, hogy a Magyar Tudo-

Magyar Akadémia a Jancsó Körülírás Appendix nevezetű mathematicai munkáit a pajzát Koltóczon Kingo-mathasca, Krathasca, Többszörösítés-hesse és Forgalomba Kozhassa, Magával egyen irodalmi művel- mint pajzás-jával- mindazt megtehesse, mit ön azzal megtenni jogosítva lenne.

Az egen pártunkáza, illetőleg engedményezés után esetleg kiveten dő" mindennemű Kincstári illeté-kek, a Magyar Tudományos Akadé-mia által lesznek díjelendők.

Kelt Budapesten 1898. november 3.

Előttünk mint tanuk előtt:

Jónás Károly

Dr Borovszky Samu

Bolyai János

Tiszteletes

a M. T. Akadémia III. osztályának 1895. november 14.-én tartott rendes ülésén felvett

jegyzőkönyvből.

5. A főtitkár bejelenti Bolyay Dénes nyilatkozatát, melyben Bolyay János appendixének birtokjogát örökrészére az Akadémiának engedi át.

Örvendetes tudomásul szolgál. A nyilatkozat a főtitkári hivatalnak adandó át megőrzés végett.

M. f.

A másolat hiteléül:

König

644. 52.

1898

Tiszt. iratok

a M. T. Akadémia III. osztályának 1898. november 14.-én tartott záró ülésén felvett

jegyzőkönyvből.

6. Ezzel kapcsolatosan Szily Kálmán r. t. a következő indítványt terjeszti elő:

„Azon érdemek nemi elismerésül, melyeket Bolyaiak, jelesül: Bolyay Farkas és Bolyay János a tudomány terén a magyar nemzeti dicsőséget szerezték — mivel elismerésének sem Bolyay Farkas, sem Bolyay János irányában életében kifejezést nem adhatott, az elismerést ezúttal a nevezett nagyhírű írók első és alább megnevezendő utódai irányában nyilvánítani kívánja, még pedig akként, hogy kötelezi az alulírott elnök az általa képviselt Magyar Tudományos Akadémiát arra, miszerint Bolyay Dénes úrnak, mint néhai Bolyay János fiának — a mennyiben pedig Bolyay Dénes úr a mai naptól számított öt éven belül esetleg elhalálozna — a most említett Bolyay Dénes úr leányának, Bolyay Mária úrnőnek, gyula-fehérvári lakosoknak a mai naptól számított 5 (öt) éven át, azaz

1898, 1899, 1900, 1901 és 1902 éven, min-
denkor novemb. hó 3. napján, évenként
200 arany készpénz forintot tevő összegek,
kitüntetett nyugtatók előleges bekül-
dése ellenében a jogosult kezéhez a Magyar
Földhitelintézet, mint a Magyar Tudomá-
nyos Akadémia „agyonkezelő" pénztára ál-
tal kifizettessenek."

Az osztály az indítványt egyhangúlag
elfogadja és további intézkedés végett át-
teszi az elnöki széghez.

Kelt.

K. m. f.

A másolat hiteléül:

645. St.

1898.

V E R L A G S - V E R T R A G .

Zwischen der Ungarischen Akademie der Wissenschaften einerseits und der Verlagsbuchhandlung B.G.Teubner in Leipzig andrerseits ist folgender Vertrag abgeschlossen worden.

§1.

Die Ungarische Akademie der Wissenschaften giebt das mit ihrer Unterstüzung herausgegebene Werk:

Briefwechsel zwischen Carl Friedrich Gauss und Wolfgang Bolyai, herausgegeben von Franz Schmidt und Paul Stäckel, 4°, XVI + 208 Seiten (28 Bogen), 2 Figurentaflen und 4 Nachbildungen von Briefen

der Verlagsbuchhandlung B.G.Teubner und ihren etwaigen Rechtsnachfolgern in Verlag. Auf dem Titelblatte wird es heissen:

Verlag von B.G.Teubner. Leipzig 1898.

§2.

Die Verlagsbuchhandlung B.G.Teubner erhält 300 Exemplare des Werkes.

§3.

Ausserdem werden ihr 40 Rezensionsexemplare unentgeltlich zur Verfügung gestellt.

§4.

Die Verlagsbuchhandlung verpflichtet sich das Werk durchaus wie ihre sonstigen eigenen Verlagswerke in ihren regelmässig erscheinenden Mitteilungen und in ihren Verlagsverzeichnissen anzuzeigen und sonst bekannt zu machen.

§5.

Der ordinäre Verkaufspreis wird auf 16 Mark festgesetzt.

§6

Von dem für die abgesetzten Exemplare erzielten Erlöse erhält die Ungarische Akademie der Wissenschaften 60%.

§7.

Die Abrechnung über die abgesetzten Exemplare, sowie die Auszahlung des der Ungarischen Akademie zukommenden Betrages erfolgt jährlich am 1.August.

§8.

Sollte eine neue Auflage des Werkes erforderlich werden, so bedarf es einer neuen Vereinbarung der beiden Parteien.

§9.

Dieser Vertrag ist unkündbar.

Leipzig, 9 Oktober 1898.

Teubner

Teubner nér alen.

Érk. 1898. november 19.

Megörzési végett átadatik
a főtitkári Irattárnak

Budapest, 1898 nov. 18

Konig
osztálytitkár

646 sz.
1898.

1798 1898

L'Académie Impériale militaire de médecine à St-Pétersbourg adresse l'expression de ses respectueux sentiments à Ungarischen Akademie der Wissenschaften et la prie de vouloir bien prendre part aux solennités du centenaire de sa fondation, qu'elle va célébrer le 18 (30) décembre 1898.

L'Académie prie de lui faire connaître d'avance les noms des représentants de Ungarischen Akademie der Wissenschaften qu'elle aura l'insigne honneur de recevoir.

Le Président de l'Académie,
Académicien V. Pachoutine

Le Secrétaire du Conseil,
Professeur N. Lvoff

Erk. 1898 November 19.

651. z.
1898

2

Ajándékkönyvek.

1. + Lóczy Lajos r. t.: — „A Balaton Tudományos Tanulmányozásának eredményei."

2. A m. kir. Közp. Stat. hivatal: „Nyilvános Könyvtárának és térképgyűjteményének Czímjegyzéke."

3. Vasady Ferencz: „Baranya multja és jelenlje."

4. Horn E.: — „Saint Etienne roi apostolique de Hongrie."

5. Rath György: Magyarországi Kárpát-tabláé à Kárpáten. Gialletáron. (Megérkezőben)

MAGYAR AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

652.Z.

1898.

9

60-1898/9 sz.

Méltóságos Főtitkár Úr!

A kolozsvári m. kir. tud. egyetem „Középiskolai Tanárjelöltek Segélyző-Egyesülete" nevében, hogy az tagjainak megkönnyítsük a M. T. Akadémiai kiadványainak megszerzését azon alázatos kéréssel bátorkodunk Méltóságoddal elé járulni, kegyeskedjék a M. T. Akadémiai könyvkiadó bizottsága elé jelen folyamodványunkat pártolólag terjeszteni, hogy

Egyesületünk tagjai a M. T. Akadémia kiadványai vételénél ugyanolyan kedvezményben részesüljenek, mint a budapesti m. kir. tud. egyetem „Bölcsészettanhallgatók Segélyegylete" tagjai.

Alázatos kérésünk ismétlése mellett vagyunk

Méltóságodnak

legmélyebb tisztelői,

Kolozsvárt 1898 nov. 22.

a választmány nevében.

Farkas György
elnök.

Herberger Béla
titkár.

A FERENCZ-JÓZSEF M. KIR. TUD. EGYET.
KÖZÉPISKOLAI
TANÁRJELÖLTEK SEGÉLYZŐ-EGYESÜLETE
* KOLOZSVÁRT 1881. *

Érk. 1898. November 23.

Méltóságos

Szily Kálmán

miniszteri tanácsos úrhoz, mint
a M. T. Akadémia főtitkárához

intézett 654. sz.

1898.

kérése

A Ferencz-József M. K. T. Egyetem „Középiskolai Tanárjelöltek Segélyező-Egyesülete"-nek,

melyben tagjai számára kedvezményt kér az Akadémia kiadványainak vételénél.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
TANÁCSA.

52570.
1898 – II. Szám.

Nagyméltóságú

báró Eötvös Loránd úrnak

a magyar tudományos akadémia elnökének.

Budapesten.

A Vas szerencsénk a vízvezetéki igazgatóságunk hivatalos helyiségeinek 1904 évi október hó végéig való kibérlése iránt a magyar tudományos akadémiával kötött illetve meghosszabbított és általunk is aláírt, egybefűzött szerződéseknek egy hivatalos másolati példányát ide mellékelve tisztelettel megküldeni.

Budapesten, 1898 évi október hó 25-én.

A fővárosi főváros tanácsa.

alpolgármester.

17 sz. Székesfőv. házinyomda.

Ed. 1898. November 23.

lm.

656.0Zs.

1898.

A pénzügyi hivatalos
másolata a K. Földhitel-
intézethez küldetett.
1898. nov. 23.

Zs.

84

76

Szerződés Budapest fő és fiókvárosaric
(vízvezetéki igazgatóság)

6526/1898

1898

átvétetett 1898 Nov 24

Másolat. – A Nagyméltóságú m. kir. Belügyministeriumnak 1868 évi 8732. sz. rendelete alapján bélyeg- és illetékmentes. – Bérleti Szerződés. – Mely egyrészről a m. t. akadémia mint bérbeadó, másrészről Budapest fővárosa közönsége mint bérbevevő közt a következőképpen jött létre: 1.ör – A magyar tudományos akadémia, mint házulajdonos bérbeadja Budapest fővárosa közönsége pedig bérbeveszi a fővárosi postai részének 764 sz. tjkvi betétében felvett s az V. kerület főút és akadémiai utcza sarkán 1. illetve 4. ürmezei szám alatt fekvő akadémiai bérház II. emeletének a főút és akadémia utczára nyiló s az erre rezsódáshoz fűrött s annak kiegészitő részét képező tervrajzban piros színnel kitüntetett helyiségeit a megfelelő pincze- és padlás helyiségekkel együtt a fővárosi vízvezetéki igazgatóság és irodai czéljaira 1884 évi november 1.-től számitandó hat egymást követő évre magyis 1890 évi októbér hó 31 ig. – 2.or Az évi lakbér készpénzü megegyezéssel 3000 frt azaz háromezer forintban állapittatik meg, mely összeg előleges negyedévi részletekben a Budapest fővárosára érvényes lakbérületi szabályokban megállapitott bérnegyedekben az 1868 évi 8732. számu belügyministeri rendelet alapján bélyegmentes nyugtára a magyar földhitelintézet, mint a m. tud. akadémia magyarra kezelőjének fog Budapest fővárosa házi pénztáránál kifizettetni. – 3.or Budapest fővárosa, mint bérbevevő köteles az előző pontban megirt 3000 frt évi béren felül, a fővárosnak mindenkor járó lakbérkrajczárt és személkihordási dijat sajátjából minden megtérités való igény nélkül kifizetni, úgy, hogy e

czimen a bérbeadót teher ne érje; továbbá köteles a bérelt helyiségekre eső vízvezetéki díjat az időleti szerződés egyéb tartamain ál bérbeadónak törlésbe hozni, úgy hogy e czimen az akadémiát (kiadási) tiszte ne terhelje. - 4.er Bérbeadó m. kir. tud. akadémiája feljogosítja Budapest fővárosa körönségét, mint bérbevevőt, hogy az általa kibérelt lakhelyiségekben czéljainak megfelelő változtatásokkal a saját költségén eszközölhessen, köteles azonban egyúttal az esetleges változtatások körül a Budapest fővárosára nézve szokásos módon eljárni, másrészt kötelos a bérlet letoltével az m. kir. tud. akadémia kívánatára a bérlet megkezdésekori állapotot helyreállitani. - 5.er Minthogy bérbevevő a kibérelt összes helyiségeket a legjobb karban veszi át, köteles a bérlet letoltével ugyanezek jókarban visszabocsátani, addig is a rendes használatot meghaladó rongálásoktól a lakrészeket megóvni s különösen a lakrészekben levő kemenczepadlókat, hogy azok tönkre ne menjenek, évenkint kétszer a szokásos módon vizsgálattal bevizsztetni. - 6.er Ezen szerződés után esetleg járó bélyegilletéket a bérbeadó m. kir. akadémia egyedül viseli. - 7.er A jelen szerződés a bérbeadó m. kir. akadémiára annyival az aláirással kötelező, ellenben a bérbevevő fővárosi körönségére nézve csak a fővárosi Tanács jóváhagyása napjától kezdve, mely jóváhagyásnak azonban legkésőbb 1884 évi május 8-ig beszárólag be kell következni, mert ellenben a bérbeadó m. kir. akadémia azt meg nem kötöttnek tekintheti. - 8.er A jelen szerződésből vagy annak megtámadhatási peres kérdések elbirálására szerződő felek a budapesti.

/.

V. kerületi kir. járásbíróság illetékességének magukat kölcsönösen elismerik. – Budapest, 1884. Május hó 1-én. – Gr. Lónyay Ubornyák sk. elnök. – Előttünk: Hevesi Gusztáv sk. mint tanú. – Csány Iván sk. mint tanú. – Ezen „Bérleti megállapodás" Budapest fővárosa tanácsa nevében ezennel jóváhagyatik. Budapest fővárosa tanácsának 1884 évi május hó 6-án tartott üléséből. – Kammermayer Károly sk. polgármester. – (P. h.) ———————

(A magyar királyi m. kir. belügyminiszter úrnak 1868 évi 8732 sz. rendelete alapján bélyeg és illetékmentes :) – Megkeresés. – Mely csoportból a magyar tudományos Akadémia mint bérbeadó s másrészről Budapest főváros közönsége, mint bérlőnek közötte a fővárosi pesti részében fekvő V. ker. Arany János és Akadémia utcáiban sorban 1. illetve 4 szám alatti fekvő akadémiai bérházi II. emeletén levő, a fővárosi üzemtanácsi igazgatóság által használt lakás iránt az 1884 évi november 1-től 1890 évi október hó 31-ig terjedő időre Budapesten 1884 évi május hó 1-én kötött, Budapest fővárosa tanácsa által 1884 évi május hó 6-án 22231 sz.a. jóváhagyott bérleti szerződés a szerződő felek kölcsönös megegyezése és hozzájárulása folytán Budapest fővárosa tanácsának 1890 évi február 27-én 5998/II. sz. a. kelt határozata alapján az 1890 évi november 1-től 1892 évi október hó 31-ig terjedő további két évi időtartamra ugyanazon szerződési feltételek mellett. És nogyan: – 1.) az egész meghosszabbítási szerződéshez főleg a ennek kiegészítő részét képező tervrajzban zöld színnel jelölt helyiségen, a bérlet tárgyát alól kivételesen a meg-

hozzájárulás esetén a tervrajzban piros színnel jelölt helyiségekre terjed ki. – 2.) az évi bérösszege a meghozzáblitási időtartamra 2400 frtra azaz kétezernégyszáz frtra szállíttatik le, mely összeg előleges megfizetési részletekben Budapest főváros közpénztári pénztáránál a magyar földhitelintézet, mint a m. kir. tud. akadémia megbízójának közlendő fog kifizettetni. – Az alapszerződés egyéb pontjai a meghozzáblitási időtartamra is változatlanul fentartatnak. — Az ezen meghozzáblitási szerződés után esetleg járó bélyegilletékeket a bérbevevő m. kir. tudományos Akadémia viseli. – Ezen meghozzáblitási szerződés a magyar tudományos Akadémiára nézve az aláírástól fogva annak, bérbevevő Budapest fővárosra közgyűlésére ellenben csak a tanácsi jóváhagyásnak megadásától kezdve kötelező. – Kelt Budapesten 1890 évi június 2. b. Eötvös Károly sk. elnök. Előttünk: dr. Borovszky Samu sk. mint tanú, Bónis Károly sk. mint tanú (P. H.) – 22444/890 sz. A fentebbi meghozzáblitási szerződés jóváhagyatik és aláíratik. – Kelt Budapesten, 1890 évi szeptember hó 24-én. A főv. tanács: Gerlóczy Károly sk. alpolgármester. (P. H.)

A magyar királyi m. kir. belügyminister úrnak 1868 évi 8732 sz. rendelete alapján bélyeg és illetékmentes. – Meghozzáblitási szerződés. Az egyrészről a magyar tudományos Akadémia mint bérbeadó s másrészről Budapest fő és székesfőváros közönsége, mint bérbevevő közöttt a Budapest fővárosi pesti részen most 762 sz. ház helyiségében felvett V. ker. Arany János és Akadémia utcái sarkán 1. illetve 4 sz. a. fekvő akadémiai házban, I-ső emeletén levő, a fővárosi vis-

vegetőri iparvállalatának által használt lakás iránt Budapesten 1884 évi május hó 1-én az 1884 évi november hó 1-től 1890 évi október hó 31-ig terjedő időre létesített s az 1890 évi június hó 2-án kelt megbízólevéllel az 1890 évi november hó 1-től 1892 évi október hó 31-ig terjedő időre meghosszabbított bérleti szerződés Budapest főváros törvényhatósági bizottságának 1892 évi április hó 6-án és 7-én tartott közgyűlésének 380 kgy. sz. a. s Budapest főváros tanácsának 1892 évi április hó 21-én 14376 sz. a kelt határozata folytán a szerződés felek közös megegyezése és hozzájárulása mellett az 1892 évi november hó 1-től 1898 évi október hó 31-ig terjedő további hat évi időtartamra egyenes meghosszabbításával a következő feltételek mellett: - 1.) a szerződéshez fűzött s annak kiegészítő részét képező tértivevényen jelzett számmal jelölt helyiségeket a bérlet tárgyául kijelöl az 1892 évi november hó 1-től 1898 évi október hó 31-ig terjedő időtartamra is kivételesen s a meghosszabbítás ismét azon a tértivevényen piros számmal jelölt helyiségekre terjesztetnek ki. - 2.) Az évi bérösszeg az újabbi meghosszabbítási időtartamra is 2100 forban azaz Kettőezer márkában forintban állapíttatik meg, mely összeg előleges meghavi részletekben fog Budapest főváros Központi pénztárától a magyar földhitelintézet, mint a magyar tudományos akadémia megbízottjának kifizethetni. - 3.) Budapest főváros közönsége, mint bérlő, az 1894 évi november hó 1-től kezdve jogosítva lesz az ezúttal meghosszabbított bérleti szerződést a fővárosi lakbérleti szabályrendelet folytán folyóvá felmondási határidőre mellett a szerződési hat évi

időtartam letelte előtt is bármikor felmondani. Ezen felmondási jog azonban kivételesen csakis Budapest fő- és székváros közönségét illetendi; a bérbeadó magyar tudományos Akadémia ezen felmondási jogot nem élhet. – Az adásvevődés egyéb összes pontjai és feltételei a megbízatási időtartamra is változatlanul fentartatnak. – Az ezen megbízatott szervezetes után esetleg járó bélyegilletéket a bérbeadó magyar tudományos akadémia egyedül köteles viselni. – Jelen megbízatás a magyar tudományos akadémiára nézve az aláírás napjától Budapest főváros közönségére illetőleg csak a tanácsi aláírás és jóváhagyás napjától kezdve kötelező. – Kelt Budapesten 1892 évi június 27. – L. Lóczy Lóránd sk. a m. k. akadémia elnöke. Előttünk: Dános Ármin sk. dr. Borovszky Samu sk. mint tanúk. (P.H.) – $\frac{25890}{\text{24 ii-tt}}$/892 szám. Ezen szervezés Budapest fő- és székváros tanácsa nevében egyenest aláíratik. – Budapesten, 1892 évi július hó-án. Ullmann Sámuel sk. h. alpolgármester. Pinkerovits Bátor sk. főjegyző. (P.H.)

A magyar királyi m. kir. belügyminisztérium 1868 évi 8732 sz. rendelete alapján bélyeg- és illetékmentes. – Bírósági szervezés. – Mely czégjegyzésről a magyar tudományos Akadémia mint bérbeadó másrészről Budapest fő- és székváros közönsége, mint bérlemény közös Budapest fő- és székváros törvényhatósági bizottságának 1892 évi szeptember hó 14-én és 15-én tartott közgyűlés ebből 845/892 szám alatt kelt, a magyar kir. belügyminiszter által 1892 évi október hó 1-én $\frac{74433}{\text{III-5}}$ szám

időtartam letelte előtt is bármikor felmondani. Ezen felmondási jog azonban semmiképen sem érinti Budapest fő- és székváros közönségét illetendő; a bérbeadó magyar tudományos Akadémia ezen felmondási jogot nem élhet. – Az alapszerződés egyéb összes pontjai és feltételei a megbízatási időtartamra is változatlanul fentartatnak. – Az ezen megbízatott szerződés után esetleg járó bélyegilletéket a bérbeadó magyar tudományos akadémia egyedül köteles viselni. – Ezen megbízatás a magyar tudományos akadémiára nézve az aláírás napjától, Budapest főváros közönségére ellenben csak a tanácsi aláírás és jóváhagyás napjától kezdve kötelező. – Kelt Budapesten 1892 évi június 27. – b. Eötvös Károly sk. a m. t. akadémia elnöke. Előttünk: Dárdai Károly sk. dr. Borovszky Samu sk. mint tanúk. (P.H.) – $\frac{25890}{1892}$ szám. Ezen szerződés Budapest fő és székváros tanácsa nevében ezennel aláíratik. – Budapesten, 1892 évi július hó-án. Thaisz Dénes sk. h. alpolgármester. Piscevits Béla sk. főjegyző. (P.H.)

A magyar királyi m. kir. belügyminisztérium 1868 évi 8732 sz. rendelete alapján bélyeg- és illetékmentes. – Bérleti szerződés. – Mely egyrészről a magyar tudományos Akadémia mint bérbeadó másrészről Budapest fő- és székváros közönsége, mint bérlemény közös Budapest fő- és székváros törvényhatósági bizottságának 1892 évi szeptember hó 14-én és 15-én tartott közgyűlés-ének 845/892 szám alatt kelt, a magyar kir. belügyminiszter által 1892 évi október hó 1-én $\frac{74433}{VII-5}$ szám

alatt jóváhagyott határozata, továbbá Budapest fő és székesváros tanácsának 1893 évi február hó 13-án 46810/892-II. sz.a. kelt határozata folytán a következő feltételekre alatt közöltetett: — 1.) A magyar tudományos Akadémia mint háztulajdonos bérbeadja Budapest fő és székváros közönsége részére a fő és székvárosi közgyűlési iparosgyűlöldei és iroda céljaira bérbevenni a Budapest fő és székváros keleti részében 767 sz. telki helyiségben felvett s az V. Országos Palota és Akadémia utcáira során 1 illetve 4 összefüggő szám alatt fekvő akadémiai bérházi II.-dik emeletén az Akadémia utcára nyíló három utcai szobából a hozzátartozó mellékhelyiségekből összesen tehát 7 helyiségből álló azon lakosztályt, a mely a fő és székváros által ez idő szerint is bérbevett helyiségben mellett fekszik s melyet az 1884 évi május hó 1-én kelt Budapest fővárosi közgyűlés 22231/884 sz.a. jóváhagyott bérleti szerződés alapján a főváros az 1884 évi november hó 1-től 1890 évi október hó 31-ig terjedő idő alatt már egyik szintén bérbevett, és a mely lakosztálya most bérbeadatott bérleti szerződésére vezetett 1892évi június hó 2-án kelt Budapest fővárosi közgyűlés 22444/890 sz.a. jóváhagyott megkeresztelési javadalmához fűzött térrajzon pirossal van kitüntetve, az 1892 évi november hó 1-től hat egymást követő évre vagyis 1898évi október hó 31-ig terjedő időre. — 2.) Az évi lakbér készpénzben megfizetésével 600 forintban azon kötelezi magát fizetésben állapíttatik meg, mely bérösszeg előleges megfizetési részletekben a Budapest fővárosára nézve kötelező lakbérleti szabályrendelet alapján megállapított bérmegfizetésben az 1868 évi 8732

11. belügyminiszteri rendelet alapján bélyegmentes nyugtáira a magyar földhitelintézet, mint a magyar tudományos Akadémia vagyonkezelőjének fog Budapest fő- és székesváros központi pénztáránál készpénzt fizetni. - 3.) Budapest fő- és székesváros mint bérbevevő köteles az előző pontban megállapított 600 frt évi bérösszegen felül a fő- és székesváros mindenkori járási lakbérkvótájának és személykeresődési díjnak saját költségén minden megfizetésre való igény nélkül kifizetni, köteles továbbá a bérelt helyiségnek első rendeltetési díjat jelen bérleti szerződés egész tartamán át bérbeadásmentes tűrésbe hagyni. - 4.) Bérbeadó magyar tudományos Akadémia felhatalmazza Budapest fő- és székesváros közönségét, mint bérbevevőt, hogy a most kibérelt helyiségeknek saját céljaira való átalakításokat saját költségén, köteles azonban Budapest fő- és székesváros közönsége egyébként átalakításra közül a Budapest főváros székesfőváros módon eljárni, másrészt pedig a bérlet lejártával a magyar tudományos Akadémia kívánatára a bérlet megkezdésekori állapotot helyreállítani. - 5.) Budapest fő- és székesváros köteles a kibérelt helyiségeket a bérlet lejártával rendben, kárban, átvette - visszabocsátani, addig is rendes használatot meghaladó romlásoktól megóvni, a lakásban levő Kandeláskra padlókat, hogy azok tűzveszélyessé ne válhassanak évenként kétszer a székesfőváros módon vizsgálni és szükség esetén kéményseprő által kitisztíttatni. - 6.) Egyéb szerződési okból esetleg járó kötelezettségeket bérbeadó m. tudományos Akadémia egyedül viseli. - 7.) Budapest fő- és székesváros közönsége, mint bérlő az 1894 évi novem-

ber hó 1-től kezdve jogositva lesz jelen bérleti szerződését a fővárosi lakbérleti szabályrendelet felmondási határidőre mellett a szerződési határidő előtt is bármikor felmondani. Ezen felmondási jog azonban kizárólag csakis Budapest fő és székváros közönségére illeszkedni; a bérbeadó m. tudományos Akadémia ellenben ezen felmondási joggal nem élhet.-f.)

A jelen szerződésből netán eredhető perek esetére közlésünkben alávetjük magunkat szerződő felek a budapesti V. ker. kir. járásbíróság illetőségének és a summás eljárásnak.- Kelt Budapest 1893 július hó 10-én. b. Eötvös Károly sk. a m. t. akadémia elnöke.- Előttünk: Dóczy Károly sk. Borovszky Samu sk. - 30980/1893-II. Jelen szerződés a szépes főváros közönsége nevében ezennel jóváhagyatik.- Budapest 1893 év július 31. A szépes fővárosi tanácsa: Rónai Dániel sk. h. alpolgármester. (P.H.)

A m. kir. belügyminiszter úrnak 1868 évi 8732 M. rendelete alapján bélyeg és illetékmentes.- Magyar Tudományos Akadémia, mint bérbeadó és Budapest szépes fővárosi közönsége, mint bérlő, a szépes fővárosi törvényhatósági bizottságának 896/1893 kgy. számú és a szépes fővárosi tanácsának 34517/1893-II. M. határozatai alapján következőleg megegyezésre ezennel a következőket állapítják meg:-

1. A szépes fővárosi közegészségi igazgatósági hivatalos helyiségének iránt 1894 május 1-én kötött 22231/84 fővárosi számú alatt jóváhagyott, elébb a 22944/93 fővárosi számú alatt, majd a 25190/892-II. fővárosi számú a-

lan jóváhagyott párradérekkal megkonpabbitott, vala-
mint az eppel összefüggő 1893 július hó 10-én kelt
30980/1893-II. ksm. szám alatt jóváhagyott 1898 okto-
ber 31-éig hatályos kétrendbeli bérleti szerződés jog-
hatályán túlterjedő hat (6) évre azaz 1904 október 31-
ig megkonpabbittatik. - 2.) A mindkét bérleti szer-
ződésben, valamint az előbb nevezett 2244/90 és 25090/
892-II. ksm. szám alatt jóváhagyott megkonpabbi-
lási párradékban foglalt összes érvényben levő felté-
telek változatlanul fentartatnak azon egyetlen
kiegészítéssel, illetve módosítással, hogy a szóban
főváros közönségének egyáltalában, a magyar tudomá-
nyos akadémia pedig abban az esetben, hanem e-
gész bérhárra nézve célszerűnek megfelelőbb ren-
delkezést találna szükségesnek, jogositva lesz a bér-
leket a budapesti kerületi szabályszerű szabályon szerint a
szerződéses bérleti időn belül is felmondani. - 3.)
Az egy megkonpabbitott szerződésre után esetleg
járó bélyegilletéket egyedül a bérbeadó magyar
tudományos akadémia köteles viselni. - 4.) Belen mes-
konpabbitás a magyar tudományos akadémiára
nézve az aláirás napjától, Budapest szóban fő-
város közönségére ellenben csak a tanácsi jóvá-
hagyás és aláirás napjától kezdve kötelező. -
Kelt Budapesten 1898 évi okt. 1-én. b. Eötvös Ká-
roly sk. a m. t. akadémia elnöke. - Előttünk
mint tanúk előtt Pauer Károly sk. - dr. Borovn-
ky Samu sk. - 52570/98-II. ksm. - Azzal, hogy a jelen megkonpabbitási pá-
radék 2.) pontja második sorában „2244/90"
helyett „22444/90" olvasandó és értendő, - a
jelen megkonpabbitási párradék Budapest sz.

kes főváros közönsége nevében annak tanácsa részéről egyenes jóváhagyólag aláírtatik. Kelt Budapesten, 1891 évi október hó 25-én. Rómaiviadgyám. alpolgármester. Bethyna István sk. (P. H.)

Átvétetett
1898 Dec 24

Fővárosi Levéltár
1904 Jan 15

No 656. 98.

1898.

Megőrzés végett átadatik
a II. fővárosi levéltárnak.
Budapest, 1898. november 23.

Seily
főtitkár.

76 kám

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Budapesten, 1901. nov. 14.

A M. T. Akadémia és Budapest szék
fővárosa között 1898. okt. 1-én
létrejött szerződés: egy eredeti
példányát (: 3 ív :) röviden hoz
nálatra átadattam.

Jónak

gondnok.

657/57.

1898.

T. Társaság Budapesten.

Porzay György, m. kir. a Tudomány Könyvkiadóhivatali titkára 1898. szeptember hó 2-án kelt levelében felkért arra, hogy Őt mint a Társaság könyvkiadóhivatalának pénztárosát, mint m.

1.) Báróczy halála után arról Önnél . . . 775 frt.

2.) A Társulat (: julius-aug-ban) . . . . 275 „

3.) Megjöttem (: Szeptember hó 1-je :) után 35 „

összesen 1085 frt.

Ez összegből frombaton, szeptember 3-dikán Ön megadott volna neki . . . 150 frt.

Állította továbbá hogy Ön Molnár Júliától (: Porzay mostani feleségétől :) felvett 1895-ben . . . 550 frt.

mely összegből kifizetni megadott . . . 150 „

Minthogy ezen állítását igazolni nem tudta, az Akadémia elnöke őt állásától felfüggesztette.

Budapest, 1898. nov. 24.

Selly
főtitkár

657.42.

1898

Tisztelt Igazgató Úr!

Örömmel értesítem, hogy a M. Tud. Akadémia Könyvtári Bizottsága f. évi november hó 23-án tartott ülésén Tisztelt Társaim által elő-adójává egyhangúlag megválasztotta.

Az ügyiratot alázárja és a legközelebbi bizottsági megbeszélés alkalmával Önnek visszaküldeni szerencsém lesz.

Budapesten 1898 november 24-én

Igaz tisztelettel

Szily

főtitkár.

Mrs. Rice Jones

&c. &c. &c.

Walter Horatio Pāter

Greek Studies

658.oz.

1898.

Nagytekintetü Igazgató Tanács!

A legmélyebb tisztelettel aláirottak azon alázatos kérelemmel járulunk a Nagytekintetü Igazgató Tanács elé, hogy eskedjék eddig élvezett 150 frt. lakbér illetményünket a megváltozott fővárosi viszonyoknak megfelelöen jóakaratúlag felemelni.

E legalázatosabb, kérésünket bátrak vagyunk a legmélyebb tisztelettel azzal indokolni, hogy azóta, mióta a szolgai lakbérilletmények megállapittattak, a fővárosban a drágaság s különösen a lakbérek roppantúl felemelkedtek, hogy egyszobás lakást a főváros belterületén belöl 200 forinton alól lehetlenség kapni. Hozzájárul helyzetünk sulyosbitásához az élelmi szerek rendkivüli mértékben lett megdrágulása, annyira, hogy bérünk megélhetésünkre sem elég, nem hogy abból valamit lakbérünk kiegészitésére fordithatnánk.

A legteljesebb bizalommal és alázattal ujitva meg kérelmünket, hódolatteljes tisztelettel maradtunk

A Nagytekintetü Igazgató Tanácsnak

Budapesten, 1898. November hó 23-án

legkisebb szolgái.

Horn Antal

Fuchs István

Tvrtkán János

Király István

Ék. 1897. November 24.

A Magyar Tud. Akadémia
Nagytekintetü Igazgató Tanácsához.

Legalázatosabb Jelentése

661. ½
1898.

a bent irt akadémiai tagságoknak

tárgyában.

Sd

Czarlin bei Dirschau, Westpreußen,
den 26. November 1898.

An die Ungarische Akademie der
Wissenschaften

Budapest.

Seit längerer Zeit mit dem
Studium des Volksliedes der euro-
päischen Nationen beschäftigt,
möchte ich nun auch mit dem
ungarischen Volksgesange näher
bekannt werden. Es kommt mir
darauf an, neben den Texten auch
die Melodien der Volkslieder zu
erhalten. Einige ungarische Volks-
lieder sind mir durch die Schriften

von

Franz Woenig bekannt gewor-
den; die Übersetzungen von Gre-
gus und Max Farkas enthal-
ten leider keine Melodien.
In hiesigen Buchhandlungen kann-
te ich leider keinen Litteratur-
nachweis über das ungarische
Volkslied erhalten; eine Anfrage
bei einer Buchhandlung in Budapest
ist unbeantwortet geblieben. Da
mir aber viel daran liegt, recht
viele der Schätze zu heben, die
das ung. Volkslied birgt, so
wende ich mich vertrauensvoll
an die Akademie mit der Bitte,
mir durch Nachweis der Littera-

... der ung. Volkslieder sein Studium
... zu ermöglichen. Ich bitte also um Be-
antwortung folgender Fragen:

1. Welche sind Sammlungen ungarischer
Volkslieder mit Melodien?

2. Wenn Sammlungen nicht vorhanden sein
sollten: In welchen wissenschaftlichen
Werken sind ung. Volkslieder mit
Noten enthalten?

Welche deutsche Übersetzungen existieren
außer den vorher genannten?

Für freundliche Beantwortung
meiner Anfrage voraus bestens
dankend,
mit vorzüglicher Hochachtung

Paul Taschke, Lehrer.

Érk. 1898. November 24.

662. sz.

1898.

A m. tud. Akadémia t. főtitkári
Hivatalához Budapesten.

Szabadka, 1898. nov. 23-án.

A m. tud. Akadémia 1890. október hó 27-iki határozatához képest évi 11 ft 60 kr. díjú időszaki folyóiratokra van szerencsém Könyvtáram részére azzal a megjegyzéssel megrendelni, hogy ezen Könyvtár előbb-utóbb valamely Központi Könyvtárba fog beolvadni.

A folyó és jövő évre járó időszaki folyóiratokat bátor vagyok majd postával utalványozni.

Tekintettel pedig arra, hogy a Központi Könyvtárnak eddigelé

páratlója voltam, tisztelettel kérem:
mélóztassék engem ott vállalt
Kötelezettségemtől már ezen ap ünne
is felmenteni, — minekhogy mástól-
lönben az illetmény két példányban
kapnám meg.

Kiváló tisztelettel

Dr Heller Izidor

Clerk. 189 D. November 24.

663. 次.

1898.

Érk. 1898. November 25.

Ikt.

Kivonat

664. sz.

1898.

Kiadatik az akadémiai
ügyészi irnak.

Budapest, 1898. november 25.

Sz. l.

Főtitkár.

A MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVKIADÓ HIVATALA.

Kivonat

a Magyar Tudományos Akadémia Könyvkiadó Hivatalának üzleti könyveiből.

Kölyai F. „Tentamen" című művének I. kötetéből eladatott 24 példány. és pedig:

A Könyvkiadóhivatal eladott Magyarországi és Ausztriai könyvkereskedői útján eladatott	3 példányt
Friedlaender & Sohn, Lipcsei (Németország) könyvkereskedő a neki közvetlenül küldött példányokból (mint az idevonatkozó jegyzék bizonyítja) eladott	9 példány
	12 példányt
Összesen tehát	24 példány.

Budapesten 1898. November hó 20án

MAGY. TUDOM. AKADÉMIA.
KÖNYVKIADÓ HIVATAL
BUDAPEST
Nyomtatóda
a Könyvkiadóhivatal vezetője.

Másolat

Budapest, 189 7 április hó 1.

FRANKLIN-TÁRSULAT

MAGYAR IRODALMI INTÉZET ÉS KÖNYVNYOMDA

BUDAPEST, IV., EGYETEM-UTCZA 4.

T. Magyar tudom. akadémia.

A számla helyességére vonatkozó reclamátiók a kelettől számított 4 hét lefolyása után tekintethe nem vétetnek.

				Osztrák értékben	
36636	III/19	500 példd	Wolfgangi Bolyai ode Bolya: Tentamen I. kötet egy képmellékletteel, tizenegy táblával, kettőben 36½ iv / 35 iv szöveg, 1½ iv cim és előző / á ff. 37.-	3200	50
			ennek képmelléklet előállításának nyomása papir a tizenegy mellékletben / 1595 iv á ff. 46.20	4	.
			két ditto: az eredeti kiad. czimlapja két oldalának kettősnyomása	73	69
			törött ütedés / 778 ütés /	28	.
			különféle jelek / tintán e munkához készítve /	66	.
			500 példd. kötése á ff. 1.50	...	...
				750	.
				4122	19
			10493 n.o. fel van sorolva	777.	
			12937 n.a. " "	407.	1184.
			fel.	2938	19

				Osztrák értékben
23	l.		8·19	
44.	l.		42·85	
70.	l.		117 —	
99	l	circa	150 —	
132		"	204.	
155		"	50 —	
168		"	100 —	
176		"	50.	
180		"	200.	
185		"	40	
186		"	40.	
248			20	
297		"	30	
304		"	24	
314		"	130	
318		"	30	
347		"	100	
389		"	100	
391		"	50	
			1486	
			400	
			2000 fr.	

Beteph

L

Akademia

Franklin-Társulat nyomdája

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

1884. Utalvány 80 / Rovat V. a) szám.

UTALVÁNY

Öt száz frt — krra, mely összeg Dr Réthy Mór ur Kolozsvári egyetemi tanárnak, a Bolyai munkája kiadásában tett dologzatáért tiszteleti díj részlet fejében a M. T. Akadémia III. osztályának (: V. a :) költségrovatából kifizetendő.

Budapest, 1884 dec 18

azaz: 500 frt — kr.

Szalay Ottokár
osztálytitkár

Fraknói Vilmos
főtitkár.

A pénzügyi osztály fölkéretik, hogy a fentebbi összeget

Dr Réthy Mór ur egyetemi tanár, Kolozsvár

czím alatt az illetőnek megküldeni sziveskedjék.

Hornyánszky V. Budapest.

1894

Magyar Iparmüvész, a Iparművészeti
Budapest, Január hó 18
18

500 /
elkülönítve 19/II 4

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

1885. Utalvány 72. szám.
Rovat V. a)

UTALVÁNY

Egyezer frt — krra, mely

összeg Dr Réthy Mornak (Kolozsvár, egyet. tanár) Bolyai munkája I Kötetének átalgyártási költsége díj gyanánt 1885-re

a M. T. Akadémia III osztályának (Bolyai mun.)

költségrovatából kifizetendő. (:V. a):)

Budapest, 1885 Nov 18

azaz: 1000 frt — kr.

Szabó
k. - főtitkár.

Szabó

d. i. pénzügyi osztály fölkéretik ezen összeg megküldésére.

☛ A jelen utalvány folyó évi deczember 31-ikéig érvényes. Azontúl az utalványozott összeg ki nem fizettetik. ☚

Pénztár: MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET, Budapest V., Bálvány-utcza 7. szám.

Budapest, Hornyánszky V.

1885

Magyar tudományos Akadémia

Budapest

november 18

18

21

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

1897 Utalvány 14 szám.
Rovat 7 Harmadik osztály

UTALVÁNY

— háromszáz — frt — krra, mely

összeg Finály Henrik l. tag úrnak (Kolozsvár)

mint a Bölcsi Farkas „Testamen" I. köt. új kiadása munka-

társának

a M. T. Akadémia harmadik osztály

költségrovatából kifizetendő.

Budapest, 1897 feb. 16.

300 / azaz: 300 frt — kr.

Kelt ut. 16/2 97.
Kovács
osztálykönyvtáros

Szily
főtitkár

A pénzügyi osztály fölkéretik, hogy a fentebbi összeget

Finály Henrik tanár úrnak

czím alatt az illetőnek megküldeni sziveskedjék.

Kolozsvár

HORNYÁNSZKY V. (BUDAPESTEN)

1897

Magy. kir. Orvosképző

Budapest

febr 6
17.

917

Berlin, den 24 Mai 1898
N.W. 6, Carl-Strasse 11.

116 = RECHNUNG

für Verlagsbureau der Ung. Akademie der Wiss. Budapest

von

R. Friedländer & Sohn

Buchhandlung, **BERLIN N.W. 6,** Carl-Strasse 11.

Zahlbar in Berlin.

Wir verkauften

13/12 Erdélyi Bolyai, Tentamen
Vol. I.
à M. 40.- mit 40 % M. 288.-.

Auf Lager verblieben 183/169 Exemplare.

Bolyai Fentaxxen I.

Kölcsönei.

							ft.	kr.
1.)	III.	okt.	1884.	№ 80	dec. 18	Réthy-Károlyné	500.	
2.)	"	"	1885	" 72	nov. 18	" "	1000.	
3.)	"	"	1886	" 71	dec. 17	König Gyuláné	500	
4.)	"	"	1886	" 74	dec. 18	Franklin	777	
5.)	"	"	1893	" 56	okt. 16	"	407	
6.)	"	"	1897	" 12	febr. 16	König Gyuláné	365.	
7.)	"	"	"	" 14	" "	Fináty Henrikné	300	
8.)	"	"	"	" 15	" "	Tolvay Bélánné	200	
9.)	"	"	"	" 18	marc. 17	Gróf Vécsey-né	385	
10.)	"	"	"	" 30	jún. 22	Franklinné	2938	19
							7372	19

A Kölcsönök elmerése.

1.) A szerelőlök (Réthy és König) kiérdekelője:
(ivenként à 30 ft) (. 1.2.3.6 sz. alatt.) . . . 2365.
2.) A latin szövegű versiciója (.7 sz.) . . . . . 300.
3.) A rajzok elkészítésére (8 és 9 sz.) 585
4.) Nyomtatás, kötés, javítás (86 ½ ív) [4, 5, 10 ft.) 4122.19
Összes kiadás: 7372.19

Remélhető bevétel:

500 példs. à 20 ft = 10.000 ft.

Fried. Cünder berlini kiadványszerkesztő
közlése szerint minden 13-ik példány, a mely
eladatik, az ő részére, tehát 500 példányból 38 példs.
nem ad bevételt, mely 38 x 20 = 760 ft
levonandó, marad a 10.000-ből
462 példány à 20 ft = 9240 ft
Ebből 40 % a kiadóé és 60 %
az Akadémiáé: mely ha minden példány
elkelnék, az Akadémia bevétele lesz: 5544 ft

Deficit: 1828 19

1898.

Köz- három új pályakérdést
tűz ki."

V. m. f.

Pauer sk.
államtitkár.

666. sz.

1898.

A II. osztály 1898 dec. 2-i üléséből.

Az Egyesült Jól. Takarékpénztár alapszabályainak ügyrendi hovatartozása az osztály körülkérő módosításával ajánlja elfogadásra:

4-ik bekezdés „Ha az 1000 forint pályadíjon felüli összegnek ötszörös bérű munka, az 1000 forint jutalom és a következő 500 forint jutalomhoz 50 forintonkint, és egy további minden 1000 forint után egy 100 forint jutalom 3000 forintig nem növekszik, amikor az osztály pályázat hiányát megbízás alapján készítteti el a kiválasztott pályázóval, vagy a jutalom-díj megosztásával

Kivonat

a M. Tud. Akadémia 1898. november 21-dikén tartott összes ülése jegyzőkönyvéből.

223.) A II. osztály jelentését veszi az Eggenfeldt fővárosi Takarékpénztár alapszabályainak ügyszerű szövegezéséről.

A II. osztály felkéretik, vonná azt is figyelembe, hogy az eddigi alapszabályok ügyszerű szövegezésében a ki nem adott pályadíjak határtalan egyűvé halmozására példa megnincs, s hogy ez a jelen esetben is elkerülendő lenne.

Szily
főtitkár.

Kivónat czikkek

a M. Tud. Akadémia 1898. november 21-dikén tartott összes ülése jegyzőkönyvéből.

221.) Az orientalisták 1899-ben, Rómában tartandó congressusának meghívója véleményadásra átadtatik az I. osztálynak.

226.) Az I. osztálynak a vendégek felolvasásaira vonatkozó irányváltozás, az ügyrend illető szakaszainak módosítása esetére, szövegezés végett visszatétetik az osztálynak.

Szily,
főtitkár.

1881

667.27

2

3.

Ex R. 1898. novemb. 25.

668. sz.

1898.

Wwe. Rosa Huber,

Wien. I. Univers. platz 2,

Der unerwartete Tod hat mich tief erschüttert, empfangen Sie mein innigstes Beileid

Szily

Gener. Secretär.

✝

Vom tiefsten Schmerze gebeugt, geben die Unterzeichneten Nachricht von dem Hinscheiden ihres innigstgeliebten unvergesslichen Gatten, resp. Vaters und Schwiegervaters, des Herrn

Dr. ALFONS HUBER

k. k. Hofrath,
o. ö. Professor an der Wiener Universität,
wirkliches Mitglied und Generalsecretär der kais. Academie der Wissenschaften, ausw. Mitglied der königl. ung., correspondirendes der königl. bayer. Academie der Wissenschaften, ausw. Mitglied der königl. böhm. Gesellschaft der Wissenschaften, Mitglied der histor. Commission in München, Ehrenmitglied der allg. geschichtf. Gesellschaft der Schweiz und anderer gelehrter Gesellschaften, Commandeur des kgl. schwedischen Nordsternordens, etc. etc.

welcher Mittwoch den 23. November 1898 um 1¼ Uhr Nachmittags im 65. Lebensjahre plötzlich verschieden ist.

Die irdische Hülle des theuren Verblichenen wird Freitag den 25. November 1898 um 3¼ Uhr Nachmittags vom Trauerhause I. Bez., Universitätsplatz 2, in die Pfarrkirche zu Maria Rotunda (PP. Dominikaner) gebracht, daselbst feierlich eingesegnet, sodann nach Innsbruck überführt und nach abermaliger Einsegnung dortselbst Montag den 28. d. M. um 3 Uhr Nachmittags in der Gräfl. Ferrari'schen Familiengruft auf dem städt. Friedhofe zur letzten Ruhe beigesetzt.

Die heil. Seelenmessen werden Samstag den 26. d. M. in obgenannter Pfarrkirche um 10 Uhr Vormittags und Dienstag den 29. d. M. in der St. Jacobspfarrkirche in Innsbruck um 9 Uhr Vormittags gelesen.

Wien, den 23. November 1898

Rosa Huber geb. Gräfin v. Ferrari-Occhieppo
als Gattin

Dr. Konrad Büdinger
k. k. Primararzt u. Privatdocent an der Wiener Universität
als Schwiegersohn

Mimmi Huber geb. v. Wildauer
als Schwiegertochter

Rosa Huber
Dr. Rudolf Huber
k. k. Gerichtsadjunkt
Mathilde Büdinger
cand. jur. Otto Huber
Marie, Ida, Alfons und Agnes Huber
als Kinder

Entreprese des pompes funebres Wien, I., Kärntnerstrasse 21.

Sr. Hochwohlgeboren

Herrn

K. von Szily

Generalsekretär der königl. Akademie der Wissenschaften

Budapest

5.12.98
1/1 WIEN 1
7-8

Ar 668 r
1898

Für die liebevolle Theilnahme
an dem schweren Verluste spricht
den innigsten Dank aus

Familie Huber.

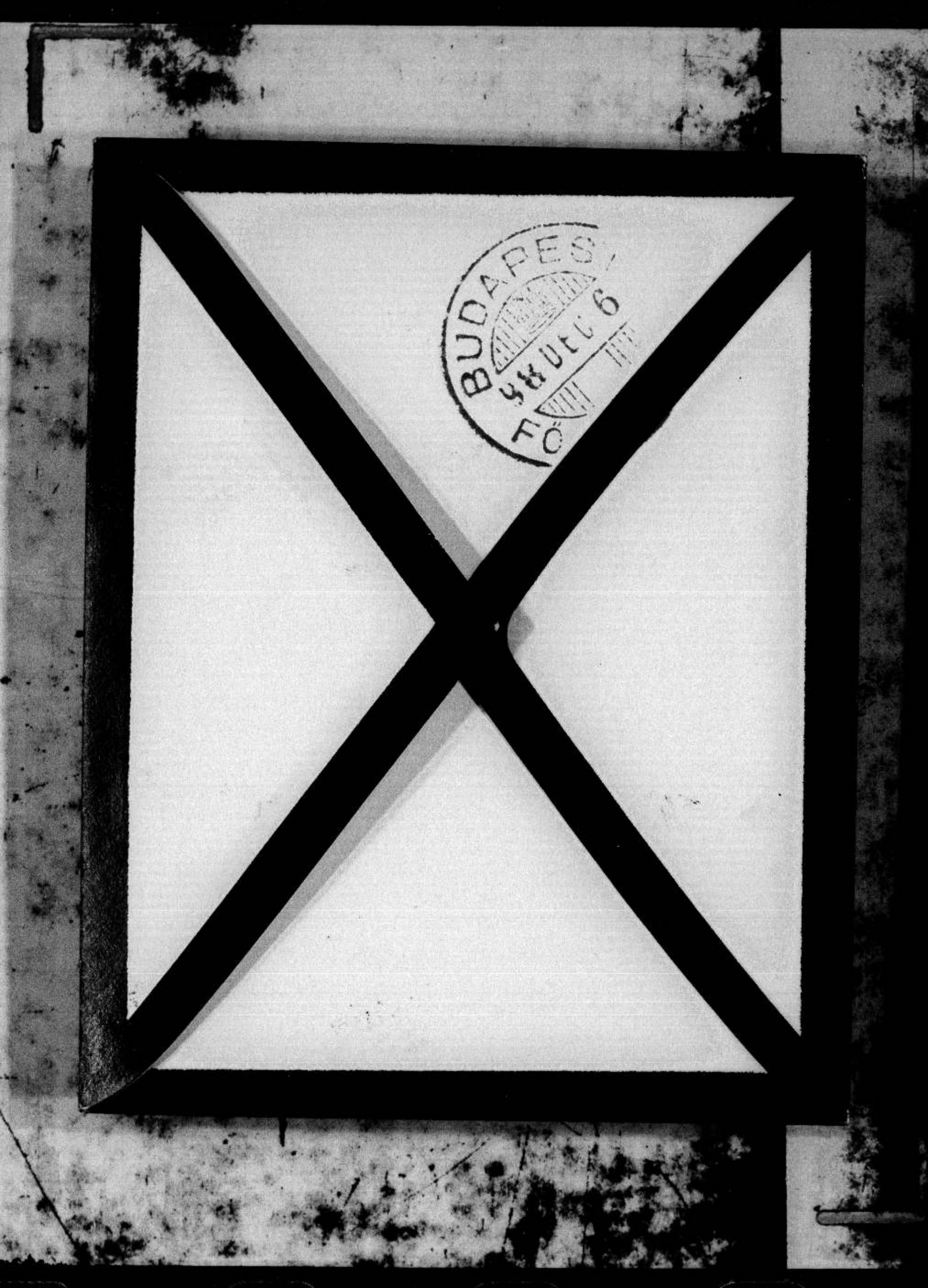
BUDAPEST
FŐVÁROS

670.m

1898

670. sz.
1898

A M. T. Ak. nyugd. tisztviselői és szolgái körül élesben vannak a következők:

Tallós Ármin

Bezecky Károly

özv. Stefkovics Pálné

" Vencel K.-né

Rein Ferenc

özv. Turley K.-né

" Endre Mihályné,

mint is részökre a Költségvetési leg megszavazott nyugdíj kifizetendő.

Budapest. 1898. nov. 26.

főtitkár.

Verein für siebenbürgische Landeskunde
Hermannstadt.

P. T.

Der Verein für siebenbürgische Landeskunde hat zu seiner am 22. August l. J. abgehaltenen 50. Generalversammlung von so vielen Seiten Beweise herzlichster Teilnahme erfahren, dass es dem gefertigten Ausschuss, da er heute zum erstenmale nach dem Jubelfeste zusammentritt, ein Bedürfnis ist, dafür seinen Dank auszusprechen und daran die Bitte zu knüpfen, es wolle dem Vereine die so erwünschte Teilnahme aller der Kreise, die berufen sind, anregend, beratend, unterstützend seine Ziele zu fördern, auch in Zukunft nicht entzogen werden.

Hermannstadt, am 14. Oktober 1898.

Der Ausschuss des Vereines für siebenbürgische Landeskunde

Dr. Fr. Teutsch,
Vorstand.

Dr. A. Schullerus,
Sekretär.

Érk. 1898. november 26.

672. sz.

1898.

MAGYAR TANITÓK KASZINÓJA
BUDAPEST, VIII., JÓZSEFKÖRÚT 8. SZ.

Méltóságos Főtitkár Úr!

A Magyar Tanítók Kaszinója igazgatósága nevében mély tisztelettel kérem, kegyeskedjék a Magyar Tudományos Akadémia kiadásában megjelent folyóiratokat egyesületünk számára kedvezményes áron küldeni. Az művelődés végett olvasótáraunkat óhajtanók kiegészíteni; azonban szerény anyagi viszonyaink közt sok felé igénybe vett pénztárunkkal erre alig vagyunk képesek. Mély tisztelettel kérjük ezért a Magyar Tud. Akadémia kegyes támogatását.

Egyúttal tisztelettel tudatjuk, hogy óhajtanánk az Akadémia könyvkiadó vállalatára is előfizetni. Tisztelettel kérnénk arra nézve kegyes felvilágosítást, mily kedvezménnyel volna hajlandó a mélyen tisztelt Elnökség azt, valamint az Értesítőt számunkra küldeni.

Nagybecsű válaszáért esedezve, maradtam

Budapesten, 1898. november 25.

mély tisztelettel
Nagy Károly
a tanügyi osztály vezetője.

Ide csatolva szerencsés
van átküldeni az Értesítőt,
mely az általánosfizető iskolák-
nak és intézetekének bizt.
sított Kedvezmények mód,
ozatát tartalmazza.

Szíves jelentkezésüket
várva, vagyok tisztelettel

1898. nov. 27.

Főtisztelő

Ed. 1898 November 27.

6714. sz.

1898.

"Jegyzőkönyv

Felvétetett Lápa Szentmiklóson a plébánia épületében a Balassa emlékünnepély rendezése és a Kh. bizottság felhatalmazása nagyon a megyei alispán által megalakított bizottságnak a 19330/sp. alisp. sz. a. kiadott megbízó körrendeletében tartott első ülésén.

Jelen voltak:

A hivatalos távollét folytán akadályoztatva alispán helyett Berlé Adolf megyei főjegyző mint l. elnök, továbbá Dr Palugyay Mór, Kemenes Gyula, Dr gróf Batthyány László, Gyalarthy Kálmán, Kovács Árpád, Lengyel Imre, Szentiványi Gábor, Tolnay Ilona, Dr Szeder József és Klobusiczky János.

1./ Elnök a megalakulás körülményeit, célját és az ülés megnyitása után felkéri a bizottságot, hogy a jegyzőkönyvvezetők díjtalan a megyei tisztviselők sorából egy tagot válasszon, mire

Dr gróf Batthyány László a bizottság jegyzőjévé megválasztatott.

2./ Tudomásul veszi az elnök, hogy a bizottság ama alakuló és az egyes ünnepélyek rendezésére kiküldött tagokból egészítette ki magát, ilyenekül

Strobl Alajos szobrát mintára, Lendvapatak: Dr Kovács István mészárosmester, Lenti: Dr Kiss Károly kir. közjegyző, Szalay Miklós kir. albíró, Pandurics Károly, Dr Vámossy Antal római kath. plébános, Pálmay Miklós, Németh Károly ref. lelkész, Szabó Ignác, Gyalarthy Károly, Platthy Zsigmond, Kovács Árpád, Klobusiczky Antal, Lehoczky plébános, Dr Szeder József plébános, Németh Károly, Dr Tolnay Ilona, Klobusiczky János, Lengyel Imre, Szentiványi Gábor, Gyalarthy Kálmán, Kemenes Gyula, Dr gróf Batthyány László.

3./ Elnök indítványára elhatározták, hogy az ünnepélyre a következők is, mint: a m. kir. vallás- és közoktatási ügyi miniszter képviselője, a Ma-

-/.

gyan Tiszteletreméltó Akadémia, a bé-
csi Károly-kir. tudomány-egyetem, a kolozs-
vári kir. tudomány-egyetem, a Mária-Teré-
zia-Jogi /: Győr :/, a Ferenc-Jószef-Jogi /: Győr :/,
a Szécsényi-Kör /: Eperjes :/, a Kemény-
kör /: Kassa :/, a Széchy-Kör /: Pozsony :/, a Pál-
Magyaróvári Közművelődési Egyesület
/: Győr :/, az Ottlaca Földmívelők körének
elnökségé /: Győr :/, a Építőiparosegyé-
Város Szepes, Gömör, Zólyom, Liptó és Sá-
vármegyék törvényhatósága, valamint
Szmrecsányi Pál nyerspiacsnok /: Szepes-
hely :/, - Ekolaer Béla egyetemi tanár /: Bu-
dapest :/, Szente elnökök polg. isk. tanári
/: Veszprém :/ mint a mozgalom megindí-
tója és a gyűlésnek bárói Balassa vala-
mely ex tekintetben élethen lévő egyes
lovásainak, nevezetesen: bárói Balassa
Sándor /: Alsó-Kubához, Zemplén megye :/
így Bagóly-Ferencz földbirtokos és neje
Bagóly-Ferenczné született Balassa
Ilonna bárónő /: Bagóly, Győr megye :/.-

4./ Tárgyaltatott az ünnepély meg-
tartásának időpontjára vonatkozó
indítvány, mi tekintetben, hosszabb
eszmecsere után abban állapodott
meg a gyűlés, hogy

tekintettel egyfelől a most bekövetkező
rendkívül évszakra, másfelől az ünnepély
tartó előkészítése által igényelt hosszabb
idő szükségességére, az ünnepély a jövő
évi július hó első felében tartassék meg.

5./ Az ünnepély részletei iránt pedig a
kiküldendő albizottságok tennének ja-
vaslatot Lotzeerrel, mindamel-
lett általánosságban kimondatott, - hogy a tettnek az ünnepélyt előző

-/.

a bü"
kolos"
ígalúdy
: Brat: /.
ecsey-
y a felső"
gyesület
ének
vel ka-
s Szar
mint
képes
ről Ka-
mi
ivett,
valók
ecses
lassa
ege:/
ége
ssa
ge:/.
bető"
epét
ább
ető"
ség.
ető"

/.

mepen immer ecsetekben az ejtőérő'ön,
ha vitetnének, tol is mint a Balassák
ási törzsfatyén mélté' nebeten emlékez-
tétetnek, az ünnepély napján tolató ké-
zes kísérettel ismeri fogynek Nyíbéie
vándoltatni; a megjelentek is részint
vő kocsiseég gyülekező helyéül szegzu-
nak az ejtőzési órái tűzetik ki:-

b./ Hogy a vicinális pontosan menje
lőltessék s hogy az utókor előtt meg-
lenn ne kejezve vilen tárgyát, a tele-
meket magában rejtő helyiség — elhatározottatott, hogy a helybeli ván. test.
tanepben beépítéjének ágy a lejárója, vala-
mint azét a beépítés végy fülkejének e.
gyike az, a melybe a kezeink elhelyezte-
nek, megfelelő alkalmas, rövid, de jellem-
ző felirattal ellátott kőlappal illetve zárt
kővel jelöltessék meg.-

7./ Ehnek előterjesztés tem azzáu,
hogy a törvényhatóság közgyülése imme-
ri részek kijelölésére kéressék fel, az előterjesztési elfogadtatott.-

8./ A részletes intézkedések iránti
javaslattételre és azok végrehajtására
több albizottság, s az ezek működése' ki-
kére nem utalt minden mani teendő
végrehajtása szélyából egy köz-
ponti albizottság alakítása mutatko-
zik szükségesnek, ezen albizottságok a következőkép alakíttatnak meg:

a./ a gyümölcsfaültetési rendező albizott-
ság Szalaby Károly elnöklete mellett
öt kívülmenbe tartal Pálmai Károly, Ha-
lik János, Platthy Lajosnak és Klimesik
Antal tagokkal,

b./ a gyámmenetet rendező albizottság
Fiáth Károly elnöklete mellett Kroll

./.

f.

Major, Pálmai Mihály és Feleségei, Mór Lányai Emma, Kövérffy Ignácz és Feleségei Mihók Karolinának,

e.) a gyámlakomái részekre allevatria, Gallathy Pálmai elmúlásával ezelőtt mellett Vonó Jóra, Horváthy Rózának és Testvéreinek, Gáber Ignáczhoz,

d.) a bylkovai Lakos allevatria, Klobucsics Mihályné Lányai elmúlásával mellett Kleinreich Jakab, Lányai Emma, Pr. Lovas Ország és Vasmegyei Nemesi Lagokkal - és

e.) a körzsenté'allevattúra, Pallér Rudolf elmúlásával mellett Vonó Jánosnak, Pallér Lajos, és Pallérné Mihályi, Pr. gróf Batthyány Károly Kőszegi Lgyala Kövérffy Ignácz és Stanchovszky Gábor Lagokkal.

Tellyesítvén az allevatriának hozzá a megállapított alkalmatlan végett mielőbb kezdetének ülését, de amúlás ideig Kövérffy Ignácz és Feleségei Mihók Karolinának Lakásokról annak ellenére a hozzátartozót is, egyenek jelenését. Ezzel pedig megjegyzetik, hogy az egyes allevatriának jövendőben annak a mikor egyik Lagnak sem lehet allevatriában Lagokkal ellátkában is kiegészítése.-

f.) Az egyházi gyámszerződésnek mikénte' rendje.

Minthogy kívánja hogy minden allevatriának, hogy a gyámi jövedelmek Gyámszerződése Pálmai pénzpénzek kezének fél, evégből a megbízás megtételéről ezen közben tolmácsolásával a kerületi elnökhöz és a gyámszerződést rendező allevatriának, elnöke megbízatik.-

Ellenkezőül kijelentetik, hogy ha előbb nem, legkésőbb a jövő tekintetes évben a hozzátartozó ujabb ülésre azzal fog kiadatni ezen jegyzőkönyv az összes hozzátartozók, gyámszerződésnek mikénti közlés végett.

Ennek a jegyzőkönyv kitöltésére Kövérffy Ignácz Lgyala és Stanchovszky Gábor kihallgatásával, az ülés bezárattatott.-

Gróf Batthyány Károly jegyző.

Pálmai Mihály
h. elnök.

LIPTÓVÁRMEGYE ALISPÁNJÁTÓL.

15842 szám.
1898

Az nagytekintetű magyar tudományos
Akadémiának
Budapesten

Vonatkozással folyó évi októben hó 14é. 5/8 szám alatt kelt átiratomra van szerencsém hivatalos tisztelettel értesíteni, hogy a két Balassa féle emléktáblára érkezett összes voirnegyének szóló tőkéért járó 116 ft 90 krt a Gerenday A. és fia czégnek még múlt hó 18án megküldtem.

Egyben nagybecsű tudomására hozom, hogy ezen emléktáblák leleplezési ünnepélyét ezen végből alakított rendező bizottság, tekintettel a bekövetkezett zord évszakra az jövő 1899 év július hónapnak első felére halasztotta, egyébként e bizottság folyó évi októben hó 29én tartott ülésének jegyzőkönyvét szíves tudomás végett mellékelten közlöm.-

Liptó Sztmiklóson 1898 November hó 20án

Balogh Gyula
Alispán

Érk. 1898. November 28.

14.

675. sz.

1898.

A M. Nemz. Múzeum

F. Igazgatóságának.

A M. Tud. Akadémia a készülő nagyszótár czéljaira át akarja másolatni s fel akarja dolgoztatni az 1712-ik évtől az egész magyar irodalmat s e végből a M. Nemz. Múzeum könyvtárára mint e részben legilletékesebb gyűjteményére utasul.

Szerencsém van ennélfogva a F. Igazgatóságot fölkérni, méltóztassék az időről-időre külön térítvényekre kikölcsönözendő könyveket rendelkezésre bocsátani, a régibb és ritkább művekre nézve azzal a kötelezettséggel, hogy ezek a M. Tud. Akadémia főtitkári hivatal helyiségében fognak használtatni s általában a kikölcsönzött munkák, sértetlen állapotban fognak vissza küldetni.

/.

Azon reménybeu, hogy az M. Tud. Akadémia kérelmének helyet adni méltóz. latik, ide csatolom az első tíz munka kikölcsönzéséről szóló tértivevényt.

Fogadja stb.

Budapest, 1898. nov. 30. 29.

Zele
főtitkár.

678. ov.
1898.

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Budapest, 189 November hó 30-án

Elismerjük ezennel, hogy mai napon intézetünk pénztárába

mélt. Szily Kálmán úr

által

Egy 1986 o. é. frt 07 kr., azaz: Ezerkilencszázhatvanhat forintról 07 kr. o. é.

befizettetett és

a magyar kir. pénzügyminiszter úr

számadása javára iratott.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Nyomtatványminta 84.

22. 83 = Kontes.

Kk	736. 82
Ela.	1249. 25
	1986. 07

680. rz.
1898.

6800

1898.

Méltóságos Főtitkár Úr!

Van szerencsém ide mellékelten tanulmányomat a Gyöngyösi Szótár magyar szókincséről a m. tud. Akadémia nyelvi osztályának bemutatás végett tisztelettel eljedni átnyújtani.

Latin részéről tanulmányomat hasonló szélből ered előtt négy héttel nyújtottam át Bartal úrnak.

Esedezve, miszerint az illető osztályok véleményét szerény dolgozatairól felett annak idején velem tudatni kegyeskedjék, maradtam

Méltóságodnak

Budapest 1898. Novemb. 29-én.

alázatos szolgája
Kelemen Ignác
Ker. III. Ker. Zsigmond u. 69.

Ért. 1898. december 1.

681. ℨ.

1898.

Kiadatik a M. Tud. Akadémia I. osztályának.

Budapest, 1898. dec. 1.

Szily,
főtitkár.

Kiadatik az Iroi osztály 1.ei dec. 2ai tartott üléséből. Dohnai Gyula t. tagnak véleményadási végett

Gyulai Pál
osztálytitkár.

1898

HORNYÁNSZKY VIKTOR
CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVNYOMDÁJA
BUDAPEST
V., M. T. AKADÉMIA ÉPÜLET. — VI., ARADI-UTCZA 14.

Budapest, 1898. november 30.

Méltóságos Szily Kálmán min. tanácsos úrnak,
a M. T. Akadémia főtitkárának

Budapesten.

Hivatkozással f. hó 11.én kelt ajánlatunkra ezennel kötelezőleg kijelentkeztetjük, hogy a M. T. Akadémia megbízásából Frecskay János úr által szerkesztett „Mesterségek szótára" című mű kiadását a következő feltételek mellett elvállaljuk:

1.) Kötelezzük magunkat a „Mesterségek szótárá"-t kétféle kiadásban megjeleníteni, és pedig először füzetekben, melyek mindegyike egy-egy mesterség leírását és a hozzá való magyar-német és német-magyar szótárt tartalmazza, ha pedig az összes mesterségek ilyformán már megjelentek, az egész művet egy kötetben, mely magában foglalja az összes mesterségek leírását úgy, a hogy azok a füzetes kiadásban megjelentek és az összes mesterségek magyar-német és német-magyar szótárát, ez utóbbiakat azonban nem mesterségek szerint osztályozva, hanem egy abc sorrendbe gyűjtve.

2.) Az egy-egy mesterséget magában foglaló füzetekét, tekintet nélkül azok terjedelmére, 10 krért, a teljes művet pedig, ha annak terjedelme a 65 ívet meg nem haladja, füzve 6 frtért fogjuk árúba bocsátani. Ha azonban a teljes mű 65 ívnél többre terjedne, jogunkban fog állani, a könyv árát megfelelően magasabbra szabni.

3.) A füzetes kiadás minden egyes füzetéből, valamint az összes, dett teljes műből jogosultban áll külön külön 2,000 / kettőezer / példány nyomatni. A füzetes kiadásból vagy annak egyes részeiből azonban azon időn belül, míg a teljes kiadásból nyomatandó 2,000 példány el nem fogy, annyiszor készíttethetünk új kiadást (új lenyomatot) ahányszor a füzetek iránti kereslet azt megkívánja. Ha azonban a teljes mű 2,000 példánya, annak megjelenésétől számítandó öt esztendő alatt el nem kél, a füzetes kiadás nyomatására vonatkozó ezen jogunk az ötödik év lejártával megszűnik.

4.) A teljes műből nyomatandó 2,000 példány elárusítása, illetve a 3. pontban említett 5 év letelte után csupán a füzetek újranyomására vonatkozó jogunk szűnik meg, az akkor még raktáron levő példányok árusítása azonban továbbra is becsatlakozik illet meg, s a M. T. Akadémia csakis azon füzetekből fog új kiadást közrebocsáthatni, melyek náluk már végleg elfogytak.

5.) Hogy azonban a 2,000 példány elárusítása, illetve az öt év letelte után az egyes füzetekből tulságos nagy készlet ne legyen s ezáltal a M. T. Akadémia szabad rendelkezése a füzetes kiadás felett hosszabb időre ne korlátoztassék, kötelezőleg elfogadjuk, hogy a füzetes kiadásból készítendő minden egyes újabb kiadás / új lenyomat / példányszáma a kétezeret meg nem haladhatja s hogy csakis akkor áll jogunkban az egyes füzetekből újabb lenyomatot készíteni, ha az előző lenyomat példányai már fogytán vannak. Valamely új lenyomatot 2,000-nél nagyobb példányszámban csakis kivételes esetekben (pld. ha valamelyik füzetből egyszerre nagyobb mennyiség rendeltetnék meg) s a M. T. Akadémia előzetes engedélyével készíthetünk.

6.) Az egész füzetekből készítendő új kiadványok példányszáma a M. T. Akadémiának mindenkor bejelentendő".

7.) "Kötelezzük magunkat a „Mesterségek tudára" szerzői honoráriumához összesen 1,500 /egyezerötszáz/ forintal hozzájárulni, mely összegből 375 frt 1899. január 1.én, 375 frt 1899. április 1.én, 375 frt 1899. julius 1.én és 375 frt 1899. október 1.én lesz általunk fizetendő".

8.) Ha a mű teljes kiadásából 1,000 /egyezer/ példányt eladtunk, kötelesek leszünk a M. T. Akadémiának még 300 /háromszáz/ forintot fizetni.

9.) A műben esetleg előforduló ábrák, rajzolási és clichéköltségei bennünket terhelnek, ezek összköltsége azonban a 200 /kettőszáz/ forintot meg nem haladhatja.

10.) Ha a teljes mű terjedelme a 70 ívet meghaladná, az ezen felüli ívek nyomdai költségéhez a M. T. Akadémia ívenként 20/húsz/ forintal tartozik hozzájárulni.

11.) A mennyiben szerző úr részéről akadályok fel nem merülnek, kötelezzük magunkat a teljes művet 1899 végéig elkészíteni és közre bocsátani. A M. T. Akadémia viszont kötelezi magát, hogy a művet minden közbülnény között befejezteti, mi ha 1900. végéig meg nem történnék, a M. T. Akadémia nekünk a késedelemből származó összes kárainkat megtéríteni tartozik.

12.) "Kötelezzük magunkat, hogy a teljes műből a M. T. Akadémiának 25 példányt, a szerző urnak pedig szintén 25 példányt díjtalanul rendelkezésére bocsátunk.

Méltóságod

Mély tisztelettel
alázatos szolgái
Hornyánszky Viktor

Érk. 1898. december 1.

Pótirat.

A II-ik pontban említett „összes káraink" címén csakis a következő tételek fogjuk felszámíthatni:

1.) A M. T. Akadémiának honorárium-képpen kifizetett teljes összeget.

2.) A teljes műből már kinyomott ívek nyomatási és papir-költségét.

3.) Az előre készíttetett, de még a füzetes kiadásnál sem használt ábrák rajzolási és cliché-költségeit.

A már kinyomott ívek megtéréséért, ha azt már a füzetes kiadásával felhasználtuk, vagy bárminé más, a fenti három pontban nem említett címen azokban kártérítést nem kívánhatunk.

Budapesten, 1898. november 30-án

Mély tisztelettel

Hornyánszky Viktor

682. sz.
1898.

Kiadatik a M. Tud. Akadémia
képviselő Bizottsága.
Budapest, 1898. decz. 1.

Szily
főtitkár.

A pesti hazai első takarékpénztár-egyesület
T. igazgatóságának.

T.

A T. Igazgatóság f. évi április 29-én 8837. sz. a. kelt elhatározásával a Fáy-alapitványból rendelkezésre álló 5000 frtos jutalmas „A magyar nemzet története 1301—1490." czimü munkának, a 3000 frtos jutalmat pedig „Politikai számtan kézikönyve" czimü munkának megbizás útján való megiratására kiirandó fordi- tani.

Az Akadémia a T. Igazgatóság elhatározását közölte az illetékes osztá- lyokkal s az első feladatra nézve a II. osztály saját hatáskörében, meg- fogja tenni a szükséges intézkedéseket.

A második feladatra nézve azonban a III. osztály az Akadémia útján — tekintettel arra, hogy a „Politikai számtan kézikönyve" legalább 50—60 ivnyi

terjedelmen való tárgyalást kívánw, hogy
a szükséges táblázatokkal is ellátandó
s hogy a rendelkezésre álló összegből
nemcsak a szerző vagy szerkő tiszteletdíja,
hanem az előállítási költségek is fe-
dezendők — azt a bírálmat terjeszti a
F. Igazgatóság elé, méltóztassék a
felajánlott 3000 frtot kétszeresére fel-
emelni s a F feladat megoldását ekként
lehetővé tenni.

F körszükségletnek valóban megfelelő

Fogadja stb.

Budapest, 1898. dec. 1.

[illegible]
főtitkár.

683 Kz.

1898.

A M.N.MUZEUM SZÉCHÉNYI ORSZ. KÖNYVTÁRA

Kedves Barátom!

Vettem tegy szíves azt a jelentést, melyet a II. osztály a hadtudományok átvétele ügyében az összes ülésekre kerjesztett s a melynek alapján az összes ülési határozatot is, a Tört. Bizottsághoz sürgősen át-kerni.

A bizottságnak ma d. u. van ülése, azontban az osztálytól csak az összes ülési erre vonatkozó kivánt cikket kaptam meg. Az említést jelentésre pedig okvetetlenül van szükségünk.

Pest, 1899. febr. 25.

Ha Rézmél van, üzenyei papa lesz oly szíves nekem elhozni.

Igaz barátod
Fejérpataky

685. r. iratot
átvettem Dr. Fejérpataky
László úr részére

Szinnyei József

11 drb M. O K. T. 100 frtos záloglevél	1100 frt —		
1 drb takarékpénztári betétkönyv .	80 » —		
Készpénz	138 » 25	1318	25
		3361	55

prilis 21-én.

Telek János *s. k.*
pénztárnok.

ányokkal egybehasonlitottuk; az elszámolást megegyezőnek és a fent

lenrik *s. k.*
gáló.

anó *s. k.*
gáló.

dr. Szekeres Kálmán *s. k.*
számvizsgáló.

dr. Balogh Ignácz *s. k.*
számvizsgáló.

ROTH JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJA, BPEST, UJVILÁG-U. 6.

1878

A II. osztály határozatának szövege „a birálatok“-ról.

1. A jutalmak odaítélése alapjául szolgáló birálatoknak részletesen megokoltaknak kell lenniök; nevezetesen a nagy-jutalom, s az utólagos jutalmazás alá eső összes pályázatoknál az illető cyklus teljes áttekintését kell nyujtaniok, s a jutalmazott munkán kívül a hozzá értékben legközelebb állókra is ki kell terjeszkedniök; ha pedig jutalomra érdemesnek egyik mű sem találtatnék, néhány viszonylag legjobb munkát kell a birálatnak tárgyalnia.

2. A nagy-jutalomra és az utólagos jutalmazás alá eső művek jutalmazására vonatkozó birálatok kinyomatandók, és kellő időben az osztály tagjainak megküldendők.

3. Amennyiben az eldöntés alá kerülő művek birálatainak előterjesztése s az osztály által tárgyalása hosszabb időt venne igénybe: hogy a nagygyűlés megszabott rendje ezáltal csorbát ne szenvedjen, az elnökségnek rendkívüli előkészítő ülést kell e czélból összehívnia.

4. A biráló bizottságok az októberi ülésen választandók meg.

Hornyánszky V. cs. és kir. udv. könyvnyomdája.

Gr. E. 1898. decz. 3.

686. sz.
1898.

II osztály.

Az osztály rendelkezésére állítandó és újonnan kiválasztandó tanulók felvétele.

Tanulók
összesítő kimutatása.

6.

Érk. 1898. dec. 3.

Om.

687/1898.

7.

Mindkés példányt átvette a takarékpénztár megbízottja

1898. Dec. 31.

A M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA.

Kt.681.sz.

A Magyar Tudományos Akadémia tekintetes főtitkári hivatalának

Budapesten.

A tekintetes főtitkári hivatalnak f. é. november hó 29-én 678 szám alatt a M. Nemz.Muzeum igazgatóságához intézett megkeresésére szerencsém van a kért könyveket megküldeni azon megjegyzéssel, hogy a 6 szám alatt felsorolt mű: „Köleséri Tanátsadása 1719“ könyvtárunkban nincs meg. Petrik is oly mű gyanánt említi, a melyből példányt nem látott.

Minthogy a készülő nagyszótár előmunkálatai előreláthatólag könyvtárunk anyagának nagyobb mértékű és sok éven át tartó kikölcsönzését fogják szükségessé tenni: czélszerűnek vélném, ha a tekintetes főtitkári hivatal egy bekötött könyvet szerezne be, melybe a kölcsönzések folytatólagosan bevezettetnének. Ily módon úgy könyvtárunknak mint a szótár szerkesztő bizottságának módjában volna a felhasznált könyvanyagot bármikor áttekinteni.

Kiváló tisztelettel

Budapesten, 1898 deczember 3.

Fejérpataky László

egyetemi tanár, a könyvtár igazgató-őre.

Ó

Ct. 1898. Dec. 3.

688.02.

1898.

692 (17)
1898.

A budapesti m. kir. államrendőrség
I. főkap. Hivatalának

Budapest.

Kovács Gyula (lak. Best. I. ker. Attila-u. 103.) m. kir. udv. akad. könyvk. hivatali ideiglenes szolgája a Könyvk. Vállalat előfizetői, tőle járó pártolói illetményeknek beszedésével ez év nov. 30-ikán megbízatván, eltűnt és mivel őt azóta újra ide nem fogadtam, hogy a nevezett a nyomozati kir. rendőrségnél jelentkezzék s a nála levő nyugtákat magának átadhassa, e rendőrség azokat a Tek. főkapitányságnak tegye át.

Minthogy a M. T. Rendőrség Kovács nyomozása során arról, hogy ő tudomása szerint a Könyvk. Vállalat pártolóinak befizetéseit nem vezette be a pénztári könyvbe, hanem azokról csak nyugtákat állított ki, melyeket a pénzszedés során visszakapott, tudomást szerzett, kérem a Kiváló intézkedést

eltűnt.

692.67,
1895.

Méltóságos Főtitkár Úr!

Midőn a M. Tud. Akademia irodalom-történeti bizottságába való ujból választatásomat lekötelező hálával fogadom; igérem, hogy minden tehetségemmel rajta leszek, hogy tudományos kutatásaimmal továbbra is a hazai Körművelődést gyarapíthassam.

Kivés jó indulatát továbbra is kérve vagyok nagyrabecsülésem kijelentésével

Méltóságos Uramnak

Pannonhalmán
1898 dec. 3.

leköteleztett híve
Dr. Récsey Viktor
főkönyvtárnok.

Érk. 1898. december 5.

691. tt.
1898.

szám. 23976

A magyar tud. akadémia
t. Elnökségének

Budapesten

Budapest, 1898 december 5. én

Van szerencsénk értesíteni, hogy Hódossy Imre úr néhai Horvát Boldizsár hagyományos czímén

~~megbízásából~~ mai napon elismervényünk ellenében készpénzben

o. é. 1000 frt — krt. üzetett le pénztárunknál, mely összeget a m. tud. akadémia

folyó számadása javára könyveztük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Lukáts Tivadar

Nyomtatvány-minta 221.

Franklin-Társulat nyomdája

Érk. 1898. december 6.

693. sz.

1898.

A három osztálynak.

Tisztelt Osztály!

Szerencsém van az akadémiai jutalmak kihirdetéséről összeállított táblázat 5 példányát hivatalos használatra megküldeni.

Tisztelettel

Budapest, 1898. dec. 5.

főtitkár.

694. 07.

1898.

Ad acta.

694. rk.

1898

AKADÉMIAI JUTALMAK KIHIRDETÉSE.

Jutalom neve	1899	1900	1901
Nagyjutalom és Marczibányi-jutalom	I	I	II
Bésán-jutalom	I	—	—
Első Magyar Biztositó-Társaság jutalma	II	II	II
Bródy-jutalom	II	—	—
Bulyovszky-jutalom	I	—	I
Bük-jutalom	—	II	—
Dóra-jutalom	II	—	—
Pesti Hazai I. Takarékpénztár Fáy-jutalma	—	—	II vagy III
Farkas-Raskó-jutalom	I	I	I
Flór-alapítvány	II	II	II
Forster-jutalom	III	—	—
Forster-Scitovszky-alapí vány	II	II	II
Gorove-jutalom	II	I	II
Ipolyi-jutalom	I	—	II
Kanizsay-jutalom	—	—	—
Karácsonyi-jutalom	I	—	I
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank jutalma	—	—	—
Kereskedelmi csarnok-jutalom	—	—	II
Kóczán-jutalom	—	I	I
Lévay-jutalom	II	II	III
Lukács Krisztina-jutalom	II	II	III
Marczibányi Imre-jutalom	—	I	—
Nádasdy-jutalom	I	—	I
Oltványi-jutalom	—	—	—
Péczely-jutalom	I	II	II
Pollák-jutalom	—	II	—
Rózsay jutalom	—	III	—
Röck-jutalom	I	II	I
Sámuel-jutalom	I	I	I
Szilágyi-jutalom	—	—	—
Sztrokay-jutalom	—	II	—
Teleki-jutalom	I	I	I
Tomori-jutalom	—	—	III
Ullmann-jutalom	—	II	—
Vigyázó-jutalom	I	III	II
Vitéz-jutalom	—	III	—
Wahrmann-jutalom	II	—	—

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Budapest, 1898 december 6.

Elismerjük ezennel, hogy mai napon intézetünk pénztárába

mélt. Szily Kálmán úr

által

Egy 3200 o. é. frt · kr., azaz: Háromezerkétszáz forint -

befizetteték és

a magyar tudományos akadémia

számadása javára iratott.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Kár[illegible]

Nyomtatványminta 84.

A 695.72

V 8-05

A Nyelvtudományi Bizottság 1898. XI. 12-én
tartott üléséből.

4. Paasonen Henrik, a nálunk is ismert jeles finn nyelvész, Vikár Béla bizottsági tag közbenjárásával arra kéri a M. T. Akadémiát, engedje meg neki a Reguly gyüjtötte osztják énekek lemásolását, mert ezután óvre el akar menni az osztjákokhoz, hogy nyelvüket a hely színén tanulmányozza, s akkor kísérletet tenne a Reguly-féle osztják kéziratok megfejtésére is. Ezt a kérelmet, mely a még eddig megfejtetlen kincsek értékesítésével kecsegtet, a Nyelvtudományi Bizottság örömmel teszi magáévá és pártolva terjeszti az I. osztály elé.

Simonyi Zsigmond
biz. előadó.

A Ny. B. előterjesztí Saasonen Henrik
kérelmét a Reguly-féle osztják kézira-
tok lemásolhatása iránt.

1898. XI. 12.

696. sz.
1898.

Az ortály a Nyelvtudományi Bizottság kérelmét
pártolólag terjesztí föl az elnökséghez s. ev.
decz 3-án tartott ülésében

Gyulai Pál
ortálykodó

Kivonat

a M. Tud. Akadémia I. osztálya 1898. decz. 3-iki ülésének jegyzőkönyvéből.

70. Az osztálytitkár jelenti, hogy a jelen évi költségvetésében az osztály érdekeire felvett pénzből megmaradt 356 ft 10 kr. s egyszersmind kéri az osztályt, hogy az összeg az átruházás jogánál fogva kezelhesse.

Határoztatik, hogy 235 ft a Nyelvtudományi-bizottság kiadása fedezésére, 121 ft 10 kr. pedig az Irodalomtörténeti-bizottságra fordíttassék.

Szilasi Pál
osztálytitkár.

698.

1898.

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Budapest, 189 5 december hó 7-én

Elismerjük ezennel, hogy mai napon intézetünk pénztárába

mint tőketag Szily Kálmán úr

által

egy 1626 o. é. frt 40 kr., azaz: Ezer hatszáz huszonhat frt 40 kr.

özv. Légrády Józsefné hagyatéka ügyében

befizettetett és

a magyar tudományos akadémia

számadásai javára iratott.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Nyomtatványminta 84.

699 Rt.

1878.

HORNYÁNSZKY VIKTOR
CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVNYOMDÁJA
BUDAPEST
V., M. T. AKADÉMIA ÉPÜLET. — VI., ARADI-UTCZA 14.

Budapest, 189 dec 7

Méltóságos

Szily Kálmán min tanácsos úrnak,
a M T Akadémia főtitkárának

Budapest

Méltóságod szíves felhívása folytán van szerencsénk a nyomdánk szándékolt szótára vonatkozólag az alábbi költségvetéssel szolgálni:

300 példány a Méltóságodnak bemutatott mintaszedés szerint, 5 havábos colonel-szedéssel, havábonként 65 sorral, 16 oldalos ívenkint . . . . . 43 fl 57 kr.

300 példányhoz lista papir 16oldalos ívenkint . . . . . 1 „ 80 „

1000 ív fűzése . . . . . 1 „ 20 „

Megjegyezni bátorkodunk, hogy a fűzésnél minden 16oldalos nyomatott ív 5 ivet számit, az ív maga ugyanis egyet, a közberakandó papir pedig négyet

Ajánlatunk szíves elfogadását kérve maradunk

Méltóságod

alázatos szolgái

Hornyánszky Viktor

44 fl

Ó

Cur. 1898. decemb. 8.

700. n.

1898.

A, Á.

A, a.
Á.
Aba.
Abafinálni.
Abagos.
Abaj.
Abajdoc.
Abajdocos.
Abajdocosodni.
Abajdok.
Abajgatni.
Abajnac.
Abajogni.
Abaköntös.
Abaköpenyeg.
Abállé.
Abállni.
Abanadrág
Abaposztó.
Abara.
Abárlat.
Abárló
Abárlókalán.
Abárlókés.
Abárlóvilla.
Abárolni.
Abárvilla.
Ábaskodni.
Abázolni.
Abbahagyni.
Abbamaradni.
Abbavéteni.
Abbeli.
Abdálni.
Abdátlan.
Ábéce.
Ábécés.
Ábécéztetni.
Ábelfű.
Ábelvére.
Ablak.
Ablakalj.
Ablakatlan.
Ablakbéllés.
Ablakborda.
Ablaeska.
Ablakcsúcs.
Ablakderék.
Ablakdeszka.
Ablak-elő.
Ablak-előte.
Ablakereszték.
Ablak-ernyő.
Ablakfa.
Ablakfal.
Ablakfej.
Ablakfél.
Ablakfélkő.
Ablakfia.
Ablakfiók.
Ablakfogantó.
Ablakfordító.
Ablakfüggöny.
Ablak-iv.
Ablakkallantyú.
Ablakkapocs
Ablakkarika.
Ablakkarima.
Ablakkereszt.
Ablakkeresztfa.
Ablakkosár
Ablakkönyöklő.
Ablakközfal.
Ablaklepel.
Ablaklèpcsö.
Ablakmélyedés.
Ablaknyilás.
Ablakocska.
Ablakolni.
Ablak-ólom.
Ablakolt.
Ablak-ón.
Ablak-orom.
Ablakos.
Ablakoszlop.
Ablakozat.
Ablakozni.
Ablakpánt.
Ablakpárna.
Ablakrács
Ablakragasztó.
Ablakráma.
Ablakredöny.
Ablakretesz.
Ablakrézs.
Ablakrostély.
Ablaksark.
Ablaksarkvas.
Ablaksarok.
Ablaksüveg.
Ablakszár.
Ablakszárny.
Ablakszemöld.
Ablakszerű.
Ablaktábla.
Ablaktáblaszárny.
Ablaktalan.
Ablaktalp.
Ablaktok.
Ablak-üveg.
Ablakvánkos.
Ablakvas.
Ablakvasazat.
Ablakvaspánt.
Ablakzár.
Ablakzat.
Ablegény.
Abolyogni.
Ábolyogni.
Ábra.
Ábráhámfa.
Abrak.
Abrakatlan.
Abrakbabó.
Abrakcipó.
Abrakgyüjtés.
Abrakháló.
Abrakkosár.
Abrakmérő.
Abrakmester.
Abrakolás.
Abrakolatlan.
Abrakolni.
Abrakoló.
Abrakos.
Abrakpénz.
Abrakrosta.
Abrakrozs.
Abrakszuszék.
Abraktalan-
Abrakválú.
Abrakzab.
Ábrálni.
Ábránd.
Ábrándkép.
Ábrándos.
Ábrándozás.
Ábrándozni.
Ábrándszerű.
Ábráz-
Ábrázat.
Ábrázat-ideg.
Ábrázatlan.
Ábrázat-orbáncz.
Ábrázatos.
Ábrázni.
Ábrázolás.
Ábrázolat.
Ábrázolható.
Ábrázolni.
Ábrázoló.
Ábráztatni.
Abrincs.
Abrincsos.
Abroncsdorong.
Abroncsfa.
Abroncsfék
Abroncsfeszítő.
Abroncshajlító.
Abroncshuzó.
Abroncsolni.
Abroncsos.
Abroncsozni.
Abroncspőröly.
Abroncsrúd.
Abroncsszál.
Abroncsvas.
Abrosz.
Aroszolás.
Abroszolástan.
Abroszolni.
Abroszoló.
Abrudbánya.
Abrut.
Abrutüröm.
Acél.
Acélárú.
Acélcsat.
Aczélcsavar.
Acél-edzés.
Acél-ér.
Acélforrás.
Acélfürdő.
Acélgolyó.
Acélgomb.
Acélgyár
Acélhámor.
Acélhéviz.
Acélhuta.
Acélhúzal.
Acélkarika.
Acélkavarás.
Acélkék.
Acélkohó.
Acélkő.
Acélkút.
Acéllap.
Acéllemez.
Acélmetszet.
Acélmetsző.
Acélmű.
Acélműves.
Acélnemű.
Acélnyujtó.
Acélos.
Acélozni.
Acélöntőpest.
Acélpor.
Acélpöröly.
Acélrög.
Acélrugó.
Acélszürke.
Acéltoll.
Acéltükör.
Acélvéső.
Acélviz.
Acélzöld.
Acintos.
Acintoskodik.
Acintosodik.
Acogatni.
Ács.
Ácsa.
Acsarkodás.
Ácsbárd,
Ácsfa.
Ácsfa-tutaj.
Ácsfejsze.
Ácsfuró.
Ácsfürész.
Ácshely.
Ácsi.
Ács-inas
Ácsjel.
Ácskapocs.
Ácskészület.
Ácskő.
Ácskötés.
Ácslegény.
Ácslevél.
Ácsló.
Ácsmester.
Ácsmunka.
Ácsmű.e
Ácsolás.
Ácsolat.
Ácsolatfa.
Ácsolni.
Ácsorgás.
Ácsori.
Ácsori-vicsori.
Ácsorogni.
Ácspallér.
Ácsság.
Ácsszeg.
Ácsszerszám.
Ácstér.
Ács-udvar.
Ácsul.
Ács-zsinor.
Ád.
Adag.
Adagolni.
Adagonkint.
Adagtan.
Adakozás.
Adakozat.
Adakozik.
Adalék.
Ádám almája.
Ádám csutkája.
Adás.
Adás-vevés.
Adat.
Adatolni.
Adáz.
Ádáz.
Ádázat.
Ádázni.
Ádázik,
Ádáz-ság.
Áddig.
Addsza.
Ádni
Adó.
Adóalap.
Adóbeszedés.
Adóbevallás.
Adócsikarás.
Adódik.
Adóelengedés.
Adófizetés.
Adófizető.
Adogálni.
Adogatni.
Adogató
Adóhátrálék.
Adóhivatal.
Adóilleték.
Adóirnok.
Adójövedelem.
Adókamara.
Adókimutatás.
Adókirovás.
Adókivetés.
Adókönyv.
Adóköteles.
Adólajstrom.
Adólerovás.
Adoma.
Adomány.
Adománykönyv.

PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET.

35131/98 sz. Budapesten 1898 deczember 10.-én

A tekintetes Magyar tudományos Akadémiának

Budapesten

F. hó 1.-én 683/98 sz. a. kelt átiratára van szerencsénk értesiteni, hogy igazgatóságunk a 8837/98 számú határozatával a Fáy alapitvány kamataiból egy " Politikai számtan kézikönyvé "-nek megirására kitüzött o.é.3,000frt. dijat a közszükségletnek valóban megfelelő feladat megoldását lehetővé óhajtván tenni,- az alapitványi szabályok 2./ pontjának rendelkezésétől eltérve és amennyiben ezen eltérésbe a Magyar tudományos Akadémia is beleegyezik, a Fáy alapitvány 1901. 1902 és 1903 évi összesen o.é.3,000frt.-ot tevő három évi kamatával o.é.6,000frt.-ra felemeli.-

Az egész o.é.6,000frt.-os dijnak ezen o.é.3,000frt.-ot tevő másik fele azonban csak 1904 januárius 1.-én válik esedékessé és ennél hamarább még abban az esetben sem fizettetik ki, ha a mű előbb jelenék is meg és az alapitványi szabályok 10./ pontjának a szerző, vagy a szerzők 1904 januárius 1.-e előtt tennének is eleget.

Az 1901, 1902 és 1903 évi alapitványi kamatoknak a fentiek szerint az alapitványi szabályok 2./ pontjától eltérően történő felhasználása folytán ezen kamatoknak más pályakérdés megoldására jutalmul való kitüzése nem kivánható.-

A jelen levelünkben foglaltaknak szives tudomásul vételét kérjük és maradunk

tisztelettel

PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR EGYESÜLET

A jelen levelünkben foglaltaknak szives tudomásul vételét kérjük és maradunk

tisztelettel

PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR EGYESÜLET

Érk. 1898. december 11.

701.

1898.

Kiadatik a K. T. Akadémia
III. osztályának.
Budapest. 1898. decz. 12.
Sz. I.
főtitkár.

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Budapest, 1898 december 12.

Elismerjük ezennel, hogy mai napon intézetünk pénztárába

mélt.ságos Szily Kálmán úr

által

Egy 1000 o. é. frt · kr., azaz: Ezer forint

befizettetett és

a magyar tudományos akadémia

számadása javára iratott.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Nyomtatványminta 84.

702. 12.

1898.

Titkos ügyek

Az Irodalomtörténeti Bizottság 1898. évi december 10-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

11. Előadó felemlíti, hogy a tudományokkal foglalkozók munkásságának kiemelésére és élénkítésére, a tudománynak pedig használatára válnék, ha nálunk is szokás volna tudományt illető dolgokban, tudakozó kérdéseket intézni a szakemberekhez. Erre szerinte legalkalmasabb hely volna az Akademiai Értesítő, mint különben is minden tudományszakot figyelemmel kísérő folyóirat, a melynek szerkesztője ily kérdéseknek s azokra várható feleletaknek készséggel is adna helyet. Ajánlja ez ügyet a bizottság figyelmébe.

A bizottság az indítványt helyeslése által fogadja; az Akademiai Értesítőt pedig a maga részéről is a legalkalmasabb folyóiratnak tartja; a tudakozó kérdések rovatának megnyitására szerkesztőjének a pótitkárnak előre is közönetét nyilvánítja; a bizottság tagjai közül pedig Lübben Viktorról ismeretes, hogy már legközelebb fognak ily kérdéseket beküldeni.

Kiadta

Szilády Áron

bizottsági előadó

Él. 1898. december 13.

703. sz.
1898.

5.

A DEBRECZENI EV. REF. KOLLEGIUMI NAGYKÖNYVTÁR
IGAZGATÓSÁGA.

..... szám.

Nagyságos Főtitkár Úr!

Kollegiumi könyvtárunknak évenkénti megnyitó ünnepélyeinek alkalmával, hogy közönségünk az akadémia kiadványainak vásárlásában készségesebb és kényes.

Most is előnünk van Nagyságodnak egy felszólítása, hogy áttalánnyunkra közönségünknek többszöri felszólítás daczára sem fizetett ki.

Más bajaink is vannak. Könyvtárunk mint egyik legrégibb és legszegényebb és a Tiszántúl jószemén egyetlen könyvtár, régóta is ma is kap az akadémiától ajándékközleket.

E közlet, bol a Főiskolai Igazgatóság, bol más a Kollégiumban képviselő egyes személyeknek címére is érkezett és jóllenyés bele is jutnak a könyvtári állományba, akkorban nem is teljesen hiánytalanul s nem is teljesen sértetlenül.

Így történik azután, hogy könyvtárunk az akadémia kiadványait nem bírja teljesen. Most pedig tíz és öt éves nagy mulasztásait pótolni is van és az nem is lehetséges, mivel a könyvtárnak közvetlen hozzáadásban, mely folytán kívánatos volna rájuk, bár a használatban műveik megjelenésükre előhatásának.

Tekintve, hogy pénzalapunk és csekély subventziónk mellett, s hogy a kiadványok vásárlás sajátszerű tekintetek alá esnek, jónak tartom fenn jóltetni egyedül: alázatos kérelmünk egyelőre az:

méltóztassék az akadémia eddig megjelent és kapható összes kiadványait nekünk kegyesen adományozni.

Ez a multra. A jelenre és a jövőre pedig:

méltóztassék könyvtárunk részére egy évalapy összeget nyújtani, hogy azon az akadémiának minden kiadványait, nemcsak a könyvtári vállalatait, hanem mindazokat a nagyon az akadémia egyéb alatt megjelenendő minden további utánnyomásait

reá nézve megfelelő megoldhassuk.

Ez irói álláspontomnál fogva mindig tisztában és nem bizonytalanok.

Van könyvtárunk történetében egy pár példány, a mely kiadatásra vár, t. i. Wittenbergi magyar tanuló jegyzőkönyv. A deb. Kollégium tanulóinak névsora 1590 ből. A debreceni és a dunántúli utazás stb.

Ezeket kiadásra kívánom előkészítenem, ha tudom hogy a kir. megjelentetésének van még más körülménye is.

A assyr nyelvészetnek különösen a szótári vonatkozásai stb. a. szintén részével foglalkozom s nagyon szükségem a franciai stb. akadémiai kiadványaira. Ugy gondolom ezeknek megvétele által a M. T. A. könyvtárban. Megvannak e ezek vagy? Ha igen, úgy könyvtárunk számára használatra nézve kívánatos volna.

Nagyságos Főtitkár Ur! Csupán kérelmem arról, a melyekkel előbb járultam közlésére.

Tóth s Dömösi rézmetszetű Hármas arcait Klenke Ferenc és Lugossy Károly arcképeinek, a Kollégiumi könyvtárnak születésének felvenni szíveskedjék. Bízó lajos és mi nevelőnk. Méltóztassék nekem az Akadémia ősi kiadványainak birtokába juttatni, a szükséget.

Méltóztassék egy évi, kedvezőnkkor, kultúrális szolgálatomért és mint mélóságos Atyának ősinegyes megállapodásom, a melyből a M. T. A. ősi kiadványai részére kapcsolatnak, a jövőre.

A tiszt kiválóan a kiválónak jóformán szentségi tisztje. A kiváló pedig ez vagyok szegénységem alázatos szolgája és régi tisztelője

Debreczen 1898 dec 12

Ferenczy Gyula
akadémiai tanár, könyvtári igazgató

Érk. 1898. december 13.

704. sz.
1898.

MAGYAR KIRÁLYI
HONVÉDELMI MINISTER

9052 szám

eln.

N A G Y M É L T Ó S Á G U B Á R Ó E L N Ö K U R !

Hivatkozva a Magyar Tudományos Akademia főtitkárának folyó évi május hó 21-én 311 szám alatt kelt átiratára van szerencsém Nagyméltóságodat tiszteletteljesen fölkérni : méltóztatnék velem tudatni, hogy a "Hadtörténelmi Közlemények" czimü folyóirat a jövő 1899.évben meg fog-e jelenni ?

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten,1898. évi deczember hó 8-án.

A minister helyett :

államtitkár.

Nagyméltóságu

vásáros-naményi báró E Ő T V Ő S L O R Á N D

egyetemi tanár urnak, a Magyar Tudományos Akademia elnökének, a Ferencz-József rend nagykeresztesének

Budapesten.

G.R. 1898. December 15.

710. M.
1898.

Tiszt. ügyek.

a M. T. Akadémia III. osztályának 1898. decembe 12.-én tartott ülésén

felvett jegyzőkönyvből.

1. Osztálytitkár jelenti, hogy a mai napon, beleszámítva az Eppendiket illető 300 frt.-ot is, a pénztárnoka az osztály számára az 1898-ban rendelkezésre állott összegből még 1509 frt 82 kr.-t mutat ki. Ez összegből azonban még fizetendő:

Mihalkovics „Embryologiai rajzok" II. részl. ... 1000 frt
Bíró új-guineai nepr. gyűjt. kiad. ..... 1060 „
Az értekező 4. és 5. füzetének költségei ... 500 „
Tehát összesen 2560 frt.

úgy hogy a jövő évben még jelentékeny hiány lesz fedezendő.

Az osztály a jelentést tudomásul veszi és ez alapon úgy határoz, hogy a kimutatott maradék számára lehetőleg hasznos célra fordíttassék.

K. m. f.

A másolat hiteléül:

Konig

8681

Ze 711

Ikt. 1898. december 16.

5 m.

713. tk.

1898.

A II osztály és

Bíz-ok-ságainak

Kálvéj-elnöknek

Uggy-ze

Beküldetik:

Szemelvény

a közigazgatási bíróság.

MAGYAR NYELVŐR
SZERKESZTŐ- S KIADÓ-HIVATALA
BUDAPEST, NEW-YORK PALOTA. 1898. XII. 16.

Méltóságos Uram!

Kegyeskedjék az ide csatolt négy utalványt láttamozni s az illető helyekre elküldetni. —

Az I. osztály múltkori zártülésén megengedte, hogy az osztály maradékaiból 234 frtot és 69 kr. fölhasználjunk a Ny. B. hiányának fedezésére. —

Egyúttal bátorkodom Hornyánszkyék ide mellékelt ajánlatára a következő megjegyzéseket közölni:

A 8. pontnak úgy kellene módosulnia, hogy a kiadók ezt a 300 frtot is minden esetre tartozzanak fizetni, hogy tehát ez a teher, ha esetleg

ezernél valamivel kevesebb példányt adnak is el, ne káruljon a Ny. Bizottságra.

A 10. pontnak el kellene maradnia vagy úgy módosulnia, hogy a szerző legyen felelős a 70 ív meghaladásáért.

A 11. pontban megállapított kötelezettséget, mely szerint „a művet minden körülmények közt befejezteti," az Akadémia nézetem szerint nem vállalhatja el, mert Fecskay Jánoson kívül nincs senkire, akire e munkát megnyugvással rábízhatná. Ha a kiadók e ponthoz ragaszkodnak, akkor nem köthetjük meg a szerződést, míg a kézirat teljesen el nincs készítve.

Egyáltalán az a nézetem, s ezt a Ny. Biz. is – ha nem csalódom – helyeselte, hogy a mester-

szótár kiadásából semmiféle új tekernek nem
szabad az Akadémiára s különösen a Ny. Bizott-
ságra háruln[i]a. Az Akadémiának szorosan véve
nem volna kötelessége ilyen gyakorlati munkának
készíttetése, hanem csak fölülvizsgálása és
nyelvészeti bírálata. Kötelességén fölül áldozott
már eddig is annyit e munka előkészítésére.

Egyébiránt bátorkodom egy körülményt
fölemlíteni, mely némileg megkönnyítheti elha-
tározásainkat, s melyet a Ny. Biz. régibb jegyző-
könyvi mellékleteiben födöztem föl.

Az 1890. VI. 23-i (összes) ülésén be volt jelentve,
hogy a Ganz és Társa r. társaság a mesterszótár
költségeihez 200 forinttal járul. Ezt a 200 frtot

fölvette ugyan a szerkesztő u. a. év VII. 9-én előleg fejében, de 1891-ben a Ny. Bizottság visszatérítette „a Mestermüszótár alapjának." Hogy erre az alapra érkeztek-e egyéb összegek, annak nyomát nem találtam, de az a 200 frt. úgy hiszem minden esetre megleszen és (esetőleg kamatostul) fölhasználható a mesterszótár díjazására.

Ezzel maradok

Méltóságodnak

alázatos szolgája

Simonyi Zsigmond

Bp. 1898. dec. 12.

716.

1898

fölvette ugyan a szerkesztő u. a. év VII. 9-én előleg
fejében, de 1891-ben a Ny. Bizottság visszatérítette
„a Mestermüszótár alapjának." Hogy erre az alapra
érkeztek-e egyéb összegek, annak nyomát nem ta-
láltam, de az a 200 frt. úgy kitesz minden esetre
megtesz és (esetőleg kamatostul) fölhasználha-
tó a mesterszótár díjazására.

Ezzel maradok

Méltóságodnak

alázatos szolgája

Simonyi Zsigmond

Kelt 1898. évi [illegible]

1898.

Kivonat

a Magy. Tud. Akadémia I. osztálya 1898. dec
3-dikán tartott zárt ülése jegyzőkönyvéből

72.) Orvoztatik a Nyelvtudomány
zotnak fölterjesztése, mely szerint bizottság
tagokúl egyhangulag ajánlatnak az eddi
úgy mint:

Balassa József,
Szilasi Mór,
Tóth Béla,
Vikár Béla.

mrakat, továbbá új segédtagokúl Sebes
Gyula, múzeumi tisztviselőt és Tolnai V
gymnasiumi tanár, szintén egyhangúla
bizottsági rendes tagnak Gyomlay Gyula

Az ajánlatok helyeseltetvén,
választás végett az összes ülés elébe terjesz

Gyulai Pál
osztálytitkár.

715.

1898.

4

729/ sz.
898-9

A Magyar Tudományos Akademia
fő-titkári hivatalának

Budapesten.

Folyó évi junius 10-ei kelt levelében azt a hivatalos értesítést kaptuk, hogy a társpatronusi fő-iskolának régebben megszavazott és évről-évre hivatalt 15 db. Kazinczy-arany további sorsa felől az őszi nagy gyülésén fog határozni a Tud. Akadémia s a határozat nekünk megküldetik.

Miután a határozatot máig sem kaptuk meg, s miután az aranyak sorsának reánk nézve kedvező eldőlése esetén nekünk pályatételek kell kitűznünk, a melynek megfejtése több időt igényel: bátorkodom a Ng. főtitkári hivatalt megkérdezni, ha megbozta-e az Akadémia a jelzett határozatot és számithatunk-e továbbra is a 15-db. Kazinczy-aranyra és ha igen: milyen feltételek mellett?!

Nagyon sajnálnók, ha érveink nem birnák volna meggyőzni a Tud. Akadémiai igazságunk felől.

Őszinte tisztelettel s hazafias üdvözlettel
maradtam Sárospatakon 1898 dec 16

/ Ev. 1898. decze

716. sz.

1898.

5

356. sz. jún. 10.:

Kérte, hogy az isk. ünnepély Siéphalmon tartassék.

U. sz. a. és u. a. napon:

Válasz mral. hogy az ügy az tanács őszével tart. ülése elé terjesztetni.

1898-ra a jutalmak mé

Kivonat

a Magy. Tud. Akadémia I. osztálya 1898. deczember 3-dikán tartott zárt ülése jegyzőkönyvéből.

72.) Olvastatik a Nyelvtudományi Bizottság felterjesztése, mely szerint bizottsági segédtagokul egyhangulag ajánlatnak az eddigiek, úgy mint:

Balassa József,
Szeremley János,
Katona Lajos,
Melich János,
Szilasi Mór,
Tóth Béla,
Vikár Béla.

maradnak, továbbá új segédtagokul Sebestyén Gyula, múzeumi tisztviselő és Tolnai Vilmos gymnasiumi tanár, szintén egyhangúlag, végre bizottsági rendes tagnak Gyomlay Gyula l. tag.

Az ajánlatok helyeslésével, megválasztás végett az ülés elébe terjesztetnek.

Gyulai Pál
osztálytitkár.

715 xx

1898

4

A sárospataki ev. ref. akadémia igazgatósága.

729/ sz.
/898-9

A Magyar Tudományos Akademia
fő-irtkári hivatalának
Budapesten.

Folyó évi junius 10-éről kelt levelében azt a hivatalos értesitést kaptuk, hogy a sárospataki főiskolának régebben megszavazott és évről-évre kiutalt 15 db. Kazinczy-arany további sorsa felől az őszi nagy gyülésen fog határozni a Tud. Akademia s a határozat nekünk megküldetik.

Mivelhogy a határozatot máig sem kaptuk meg, s mivelhogy az aranyak sorsának reánk nézve kedvező eldöntése esetén nekünk pályatételek kell kitüznünk, a melyek megfejtése több időt igényel: bátorkodom a Ng. főirtkári hivatalt megkérdezni, ha meghozta-e az Akademia a jelzett határozatot és számithatunk-e továbbra is a 15 db. Kazinczy-aranyra és ha igen: milyen feltételek mellett?!

Nagyon sajnálnók, ha évenként nem birnák volna meggyőzni a Tud. Akademiát igazságunk felől.

Ebben reménykedve s hazafias üdvözlettel maradtam Sárospatakon 1898 dec 16

Radácsay György
akademiai és könyvtárnok

Ktdr. 1898. december 18.

716. sz.

1898.

5

356. sz. jún. 10.:

Kérte, hogy az isk. ünnepély ne Siéphalmon tartassék.

U. sz. a. és u. a. napon:

Válasz ment, hogy az ügy az igazg. tanács őszével tart. ülése elé fog terjesztetni.

1898-ra a jutalmak még ki, utalványoztattak.

Temes vármegye tek. alispáni
hivatalának
Temesvár.

Temes vármegye és Temesvár város monographiája tárgyában a vármegye és a M. Tud. Akadémia közt létrejött megállapodás értelmében multévi január 7-én a monographiából ~~XV~~ I. és IV. kötetéből 80–80 példányt küldöttünk át a t. alispáni hivatalnak átvevés elhelyezés, illetőleg eladási végett.

A 480 frtnak megfelelő vételárból a t. alispáni hivatal

1897. márcz. 16-án ... 90 frt
" április 15-én 60 "

Összesen 150 frtot volt átvevés a M. Tud. Ak. főtitkári hivatalához beküldeni.

Szerencsém van a t. alispáni hivatalt főtiszteli, méltóztassék elrendelni, hogy a ~~[illegible]~~ átküldött példányok

./.

1897. Jan. 7-én postán 4 csomagban küldve
1623. sz. a. Temesmegye alispáni hivatalának
80. Ortvay Tivadar. Temesvármegye és Temesvár
története, I. Kötet. példányonként 2 ft
80 " " " II. " a 4 ft
ösz. 480 ft-ára.

1897. jan. 8-án postán 5 csomagban küldve
Temesvár sz. kir. város polgármesteri hivatalának
50. Ortvay. Temesvármegye, I. Kötete à 2 ft = 100 ft meg"
50. " " " " II. " a 4 ft 200
300 ft január

7-ről a monographiából I. és IV.
kötetéből 80-80 példányt küldöttünk
át a 1. alispáni hivatalnak összes
elhelyezés, illetőleg elárusitás végett.
A 480 frtnak megfelelő
vételárból a 1. alispáni hivatal
1897. márcz. 16-án ... 90 frt
" április 15-én 60 "
Összesen 150 frtot
volt szíves a M. Tud. Ak. főtitkári
hivatalához beküldeni.

Szerencsém van a 1. alispáni hivatal
talt főtkérni, méltóztassék elrendelni, hogy
a megjelölt küldött példányokra

1.

a ~~[illegible]~~ még hátralékos harmincz

(: 330 :) forint ~~befolyt [illegible]~~ összeg

a M. Tud. Akademia főtitk. hivatalához

mennél előbb bekülditessék.

Tisztelettel

Budap. 1898. decz. 19.

főtitkár.

Temesvár sz. kir. város

Tek. Polgármesteri hivatalának

Temes vármegye és Temesvár város monographiája tárgyában Temesvár sz. kir. város és a M. Tud. Akademia közt létrejött megállapodás értelmében mult év január 8-án a monographia I. és IV. kötetéből 50–50 példányt három (: 300 :) forint értékben küldöttünk és a 1. Polgármesteri Hivatalnak átvevés elhelyezés, illetőleg elárusitás végett.

Miuthogy e kötetek vételárából

a mai napig mi sem küldetett be,
ezennel van föllépni, ~~hogy a mennyiben~~
~~a példányok elővannak~~, méltóztassék
intézkedni, hogy a 300 frt összeg
a M. Fud. Ak. főtitk. hivatalához
mennél előbb beküldessél.

Tisztt.

Budapest, 1898. dec. 18.

főtitkár.

117. St.

1898.

Ajándékkönyvek.

1.) Az olasz Külügyminisztérium részéről: Galileo Galilei műveinek VIII. kötete.
2.) Ötvánffi Gyulától: Icones fungorum Caroli Clusii.
3.) „ A Kárpáti Kassai vértanúk." Flemig Alajostól.
4.) „ Balázs Ottótól: A Kolozsvári pinczei tej.
5.) Szabó Károlytól: A szapás kisded anyai neveli.
6.) Antonia Gordon de Acostától: La legislacion del Seguro de Vida ante la Medicina forense.
7.) Kékai Paulekovits Gyula hagyatékából 566 db. ból álló könyvgyüjtemény.

Köszönettel
Hellen
főkönyvtárnok

Le opere di Galileo Galilei
Edizione Nationale
Sotto gli auspicii di
Sua Maestà il re d'Italia Volume VIII.

b

8681

715. m2

A DÉLMAGYARORSZÁGI TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULATTÓL.

78. szám
1898.

A Magyar Tudományos Akadémia III. Osztályának
t. Elnökségének.

Budapesten.

Van szerencsém a mélyen tisztelt Osztály szíves figyelmét a következő esetre felhívni.

Dr Gáspás János, temesvári főreáliskolai tanár társulatunk vál. tagja 1895. július 2-án tartott rákülésén a temesmegyei bevizekről érlelkezett és vizsgálódásai eredményre nyert gyanánt többek között felemlítette, hogy a buza sikértartalmában csupán csak egy protein test van és nem négy, mint azt Ritthausen állítja. Gáspás értekezése a társulati „Természettudományi Füzetek" 1896. évi I-II. számában meg is jelent. – A Cöthenben megjelenő „Chemiker-Zeitung" 1898. nov. 26-iki számában azonban egy közlemény jelent meg, mely szerint Morishima K., legujabban végzett kutatásai alapján, megállapította, hogy a buza sikérben csak egy és nem négy proteintest van.

Minthogy a mélyen tisztelt Akadémia Dr Gáspárnak említett- s Dr Hanamó Vilmos társaságában az összes magyarországi búzanemekre kiterjesztett- munkájáért az 1897. évi nagygyűlésén a Lévay-díjjal jutalmazta, társulatunk szükségesnek tartotta, a mélyen tisztelt Osztály figyelmét az esetre felhívni, hogy – a mennyiben célszerűnek találná – a prioritás kérdésének eldöntése végett a megfelelő intézkedéseket megtehesse.

Temesvár, 1898. decz. 20-án.

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT TEMESVÁROTT

Thaisz Jenő
t. titkár.

É.

Ért. 1898. decz. 21.

721. sz.

1898.

Kiadatik a M. T. Akadémia
III. osztályának.

Budapest, 1898. decz. 21.

Szily
főtitkár.

A II. osztály határozatának szövege „a birálatok“-ról.

1. A jutalmak odaítélése alapjául szolgáló birálatoknak részletesen megokoltaknak kell lenniök; nevezetesen a nagy-jutalom, s az utólagos jutalmazás alá eső összes pályázatoknál az illető cyklus teljes áttekintését kell nyujtaniok, s a jutalmazott munkán kívül a hozzá értékben legközelebb állókra is ki kell terjeszkedniök; ha pedig jutalomra érdemesnek egyik mű sem találtatnék, néhány viszonylag legjobb munkát kell a birálatnak tárgyalnia.

2. A nagy-jutalomra és az utólagos jutalmazás alá eső művek jutalmazására vonatkozó birálatok kinyomatandók, és kellő időben az osztály tagjainak megküldendők.

3. Amennyiben az eldöntés alá kerülő művek birálatainak előterjesztése s az osztály által tárgyalása hosszabb időt venne igénybe: hogy a nagygyűlés megszabott rendje ezáltal csorbát ne szenvedjen, az elnökségnek rendkívüli előkészítő ülést kell e czélból összehívnia.

4. A biráló bizottságok az októberi ülésen választandók meg.

Hornyánszky V. cs. és kir. udv. könyvnyomdája.

722

1878.

722.

1898.

723. sz.)
1898.

Borzay György szolgának.

Budapest.

Az Akadémiai, akadémiai pénztár úr Ő Nagyságának, a történtek után, 1899. január 1-jével a szolgálatból elbocsátotta és Kegyelemből egy havi bért utalványozott, 42 forint 50 krról szóló utalványt ide csatolva mellékelt értesítem.

Budapest, 1898. december 21.

[illegible]
főtitkár.

A M. Földhit. intézetnek.

Értesítem Önöket, hogy Borzay György állásától felfüggesztett szolgát 1899. január 1-jétől elbocsátottam és részére Kegyelemből egy havi bért utalványoztam.

Nevezettnek fizetése tehát 1899. január 1-jével beszüntetendő és az utalványozott egy havi 42 ft 50 kr bér folvételére jelentkezése esetében fizetési könyve visszatartandó.

Az esetleges előlegét a pénztár kitett összegből levonni.

Főtitkár

723. IV.

1898.

A sárospataki ev. ref. akadémia
F. Igazgatóságának.

Tisztelt Igazgatóság!

F. hó 16-án kelt átiratára mecsem, csém van értesíteni, hogy a Ker. Szépirodalmi Karinczy-ünnepélyek tárgyában a M. Tud. Akadémiához intézett előterjesztését az igazgató tanács még nem tárgyalta.

Minthogy azonban a Karinczy-alapot nem az Akadémia, hanem egy erre alakult külön bizottság gyűjtötte s a meghatározott rendeltetéssel bíró tőke később helyeztetett az Akadémia kezelése alá, véleményem az, hogy a Karinczy-alap ügyrendi szabályzatától az igazgató-tanács nem fog eltérhetni, s ~~legfeljebb annyit engedhet meg, hogy az~~ iskolai ünnepélyek megtartását nem köti (saját) (rigorian Szépirodalomhoz, de a díjak kiosztásában (nézve) feltételül ragaszkodni fog abban, hogy a ~~tanári kar~~ és (rigorian rigorosum) fog akkor, hogy a

jutalmazandó tanulók az ösztöndíjakat a
mausoleumban vegyék át.

/ [illegible] /, Midőn ezt előleges tájékoztatásul
közölni szerencsém van, kiváló tisztelettel
vagyok

Budapest, 1898. dec. 21.

főtitkár.

Fejér

1898

Sz. — 1898.

Sárospataki áll. Tanítóképezde Igazgatósága.

Méltóságos Minisderi Tanácsos
és
Akadémiai Főtitkár Úr!

A M. Tud. Akadémia Főtitkári hivatalának 1889 április 29-én 352 sz. a. intézetünk igazgatói hivatalához intézett értesítése értelmében a M. T. Akadémia 1889 április 29-én tartott ünnes ülésében elhatározta, hogy „a sárospataki állami Tanítóképezde is arra intézetek sorába iktattassék, melyeknek az Akadémia a néphalmi Kazinczy-ünnepen kiadandó pályadíjakat hozzá beküldeni rendelkezésére."—

1889 máj. 7-én volt szerencsém felterjeszteni a módozatokat, melyek szerint intézetünk a kilátásba helyezett szorgalmi díjat nyerni óhajtaná; azóta az öt db. arannyal álló szorgalmi díj évről-évre meg is küldetett s én mindannyiszor felterjesztettem a díj felhasználásáról szóló jelentésemet, akár Néphalmon tartatott az ünnepély, akár (a néphalmi ünnepély akadályoztatása esetében) az intézeti évzáró ünnepélyen adatott ki a szorgalmi díj.—

Azonban a jelen évben a szorgalmi díj kimaradt. A sárospataki főiskola königargatójától nyert értesülésem szerint az akadémiai hallgatók pályadíjául kitűzött 10 arany mellett a képezdei szorgalomdíj (5 arany) is hozzá küldetett, ellenben gimnáziumi szorgalomdíjul nem küldetett meg az utóbbiaknak öt arany. A főiskola königargatója Méltóságodhoz jelenté, hogy ő a tőlem átvett képezdei szorgalomdíjat gimnáziumi szorgalmi díjul tartá meg, kérte Méltóságodat, hogy a képezde, mint külön, önálló intézet számára évek óta küldeni szokott 5 db. aranynak a képezdei igazgató kezeihez leendő elküldése iránt intézkedni méltóztassék. Én magam is bátorkodtam f. é. jún. 20-án 502 sz. a. levelemben azirányt Méltóságodnál sürgetni

Levelem válasz nélkül maradt.

Mély tisztelettel van szerencsém Méltóságodhoz azon ízben megkeresni, hogy az 1897/8 tanévi szorgalmi díjak átadása s jövőben annak idejekorán való megküldése iránt a szükséges intézkedéseket megtenni méltóztassék.

Arra nézve, hogy a M. T. Akadémia ezek jobban, gyümölcsözőbben el nem helyezi a szorgalmi díjakat, mint a kiadó Lantók jutalmazásában. Karinthy Ferencnek, mint a kassai Lantkerületi nemzeti iskolák egykori felügyelőjének munkássága még méltatásra vár az irodalomtörténeti tanulság mellé nálunk. Lantókpadában ez a kálás mező is járul, melyen való munkássága intézetünknek megérdemli a M. T. Akadémia istápolását.

Mély tisztelettel maradtam

Városfatelken, 1898, dec. 19-én

Méltóságodnak!

alázatos szolgája:

Dezsőlayos

kép. igazgató.

ÁLLAMI TANÍTÓKÉPZŐ INTÉZET PÁCSÉTYE

E. K. 1898. December 21.

724. 02.

1898.

Kolozsvár, 1898. dec. 20.

21.

Mélyásságos Főtiszteletű Úr!

A M. T. Akadémia II. osztálya engem bízván meg a Jónás Henrik lev., és Nagy Iván rendes tagok felett való emlékbeszéde tartásával, fölkérem Mélyságodat, hogy a mennyiben boldogult öreg barátaim az ügyrend 7. §-a értelmében önbiographiai följegyzéseikkel be-

nyujtotakák, akkorkor velem kapcsolatos végett kőzülni, egyúttal tudakolni mélkózlasztók, a Király halálára összeülésében 13.-án, vagy a II. osztálynak van-e kapcsolatban kőzülés, vagy az esetleges beszédet a febr. 28.-ai összes ülésre kell-e halasztanom; [illegible] egy [illegible] kelnék kiminnek?

Királó tisztelettel
Márkilándy
lev. tag.

Ikt. 1898. december 21.

725. ik.
1898.

Előjegyeztetett 1899. febr. 27. ösztönözve
és értelemben értesíttetett.

A Dárospataki áll. tanitóképző-intézet
F. Igazgatóságának.

Tisztelt Igazgatóság!

F. hó 19-én kelt átiratára sze-
rencsém van értesíteni, hogy a Karinczy-
ösztöndíj kiutalványozása tárgyában f. évi
június 20-án 502. sz. a. küldött
kérelme már az akademiai számos
alatt ő ig elkésve érkezett be.
S minthogy a Karinczy-alap költségvetése
a f. évre már ki van merítve,
az idén az ösztöndíj ~~ki~~ ki nem
utalványozható.

A jövőre való tekintetből fölkérem,
diveskedjék a kiutalványozás ügyében
a főtitkári hivatalt ideje korán meg-
keresni, hogy hasonló eset ismétlődésének
eleje vétessék.

Hivatalos tisztelettel

Budapest, 1898. dec. 21.

főtitkár.

726.17.

1898.

Nagyságos Becske Kálmán nyug.
pénzügyigazgató úrnak
S. A. Újhely.

Nagyságos Úr!

Az igazgató tanács f. évi novemberhó 27-én tartott értekezletén jelentést tettem arról, hogy ez év nyarán Gyulai Pál és Lévay József r. tagokkal meglátogattuk a dézsakalmi mauzoleumot s örömmel győződtünk meg arról a dicsérő gondról, melyben Nagyságod mind az Akadémia megbízottja mind a mauzoleumot, mind a kertet annyi év óta gondozza.

Az értekezlet a Nagyságod érdemeinek elismeréséül az igazgató tanács elé terjesztési elő, hogy fiának, Becske Kálmán IV. oszt. gymnasiumi tanulónak mint Karinczy Ferencz dédunokájának a Karinczy-alapból évi 200 (kétszáz) frtos ösztöndíj adományoztassék, mely egyetemi tanulmányai befejezéséig

fogna elvenni, föltéve, hogy minden
évben jó sikerü tanulmányi bizonyitvánnyal
mutathat be.

Értesülés végett arról, hogy [illegible] az által [illegible] a Nagyságod önzetlen buzgalmát jutalmazhatja az Akadémiai, másrészt [illegible] hal-
hatatlan emlékü Károlyi egyik
árpremiumu alapitványa maradéka utján lehetővé a
kegyelet tartozását

Nagyad stb.

Budapest, 1898. dec. 21.

L. e.
főtitkár.

727 sz.
1898.

728. u. a. „Sürgeti az Arch. Értesítő"
ért 1898-ra járó 695 frt
illetékes

Az orsz. rég. és emlékt. társulatnak
(decz. 21.

$$\frac{36 \times 5}{180}$$

Nagyméltóságú Elnök úr!

Kegyelmes Uram!

Miután férjem hónapok óta súlyosan beteg olyannyira
most már hogy teljesen tehetetlen és beszámítható
hatatlan állapotban van a mellékelt kétrendű
bizonyítvánnyal igazolok, ennekfolytán legalázatosabban esedezem Nagyméltóságodhoz, méltóz-
tassék kegyesen elrendelni hogy férjemnek járó
havi nyugdíjösszeg nekem kiutalványoztassék.
Mely kérésem ismétlése mellett
maradok Nagyméltóságú Elnök Uramnak
Kegyelmes Uramnak
legalázatosabb szolgája

Budapest 1898 December hó 14én.

Fakeils Istvánné
sz Vánodÿ Lérénа

Ügyiratszám

Ikt. 1898. decz. 22.
2 m.

Ügyintéző

Kövesi Lóránd

bárói titoknok
v. b. t. t. a m. kir. tudományos
Akadémiának Elnöke
stb. stb.
Budapesten

Tárgy

Takács Istvánné az idő-
szerinti váczi lakosnak
(: Kossuth u. 2. :)
729. sz.
1898.
melyben férje Takács
István ny. akademiai
irodaigazgató nyugdíjának
folyósításának elrendelését
kéri.

Iktatva

Határidő

Előzmények

Ügyintézési feljegyzés

A beadvány kiadásának nincs akadálya.

Takács Istvánné (: Kossuth u. 2. :) Vácz

Az akadémiai Elnök úrhoz a mellékletek és az előlásával beterjesztett kérelmére értesítem, hogy az csak akkor lenne teljesíthető, ha a pénz felvételére való jogosultságát közjegyzői okmánnyal igazolná.

Teljes tisztelettel.

Budapesten, 1898 december 21.

Gyárfás Kálmán
főtitkár

728. sz.
1898.

T. Takács Istvánné úrnőnek
Vácz

Az akadémiai Elnök úrhoz a mellékletek és az előlásával beterjesztett kérelmére értesítem, hogy az csak akkor lenne teljesíthető, ha a pénz felvételére való jogosultságát közjegyzői okmánnyal igazolná.

Teljes tisztelettel.

Budapesten, 1898 december 21.

Gyárfás Kálmán
főtitkár

Függő ügyek

2 db melléklet

PETŐFI-TÁRSASÁG.

Mélyen tisztelt Uram!

A Petőfi-társaság évi ünnepélyes nagygyűlését január 6-dikán, mint a Kölcsey sírjánál hozott első ünnepi napon, a magy. tud. Akadémia dísz-termében szokta megtartani.

Tiszteletem lesz Mélyen tisztelt Uramat ezúton értesíteni, hogy Társaságunk a M. tud. Akadémia levelező tagjait a jövő évi január hó 6-dik napjára is igénybe veheti.

Budapest 1898 dec. 23.

Kiváló tisztelettel

Szana Tamás

a Petőfi-társaság titkára.

Ék. 1898. december 23.

730. sz.

1898.

AZ 1900. ÉVI

PÁRISI NEMZETKÖZI KIÁLLITÁS

m. kir. kormánybiztosa.

Le commissaire royal pour la Hongrie
à l'Exposition de 1900 à Paris.

Budapest, 1898 deczember hó 17.

272 A szám.

P. K.

Az 1900-ik évi párisi nemzetközi kiállitáson tartandó kongresszusok szabályzatát van szerencsém alkalmas módon leendő ismertetés czéljából ide mellékelve tisztelettel meghüldeni.

Kiváló tisztelettel:

Lux Kálmán

kormánybiztos.

Ed. 1898. decemb. 26.

1m.

732. szt.

1898.

Az

1900. évi Párisi Nemzetközi Kiállitáson

tartandó kongresszusok

SZABÁLYZATA.

AZ

1900. ÉVI PÁRISI NEMZETKÖZI KIÁLLITÁSON

TARTANDÓ KONGRESSZUSOK

SZABÁLYZATA.

1. §.

Az 1900-ik évi világkiállitás tartama alatt Párisban nemzetközi kongresszusok rendszeresittetnek; valamennyi kongresszus szervezete és működése a jelen szabályzat határozmányainak van alávetve.

2. §.

Az 1900-ik évi kiállitás nemzetközi kongresszusai tizenkét csoportba vannak beosztva, a mint következik:

I.	csoport.	Nevelés- és oktatásügy.
II.	„	Művészet, iparművészet, szépirodalom, szinművészet, történelem, régészet.
III.	„	Mathematikai tudományok (mathematika, mechanika, csillagászat, geodesia).
IV.	„	Physikai és vegytani tudományok, és ezeknek alkalmazása (physika, vegytan, meteorologia, phisikai és vegyészeti iparágak).
V.	„	Természettudományok (földtan, ásványtan, növénytan. állattan, boncztan, élettan, embertan).
VI.	„	Orvosi és gyógyszerészeti tudományok.
VII.	„	Alkalmazott mechanika, mérnöki tudomány és tengerészeti technika, közlekedési eszközök.
VIII.	„	Mezőgazdasági tudományok (agronomia, mezőgazdaság, szőlészet, mezőgazdasági iparok, kertészet; erdészet, vadászat, halászat).
IX.	„	Nemzetgazdaság, törvényhozás, statistika.
X.	„	Társadalmi tudományok (társadalmi gazdaság, egészségügy, jótékonyság).
XI.	„	Gyarmatügy és földrajzi tudományok (földrajz, physikai földrajz, tudományos és földrajzi kutatások).
XII.	„	Ipar és kereskedelem (általánosságban).

3. §.

Az 1900-ik évi kiállitás nemzetközi kongresszusai a franczia kormány védnöksége alatt állanak.

A kormány védnöksége a közigazgatási hatóságokat, a kongresszusokon nyilvánitott vélemények vagy az ott hozott határozatok tekintetében bármikép sem feszélyezheti. Vallás- és politikai kérdések tárgyalása egyáltalában tilos.

4. §.

A kongresszusi helyiségek felügyelete a kiállitási igazgatóság hatáskörébe tartozik.

5. §.

Az 1900-ik évi kiállitás kongresszusaira vonatkozó összes levelezések a vezérbiztoshoz (Commissaire général) czimzendők. (Ügykezelési vezérigazgatóság, Direction générale de l'Exploitation, — Kongresszusok, Congrès).*

6. §.

A nemzetközi kongresszusokra vonatkozó kérelmek és azoknak szervezetét illető kérdések tanulmányozásáról tizenkét, a 2. §. alatt felsorolt csoportnak megfelelő külön csoportbizottság gondoskodik; a bizottsági tagokat a vezérbiztos előterjesztésére a kereskedelem-, ipar-, posta- és távirdaügyi minister nevezi ki. Ezen bizottságok mindegyike saját kebeléből elnököt, egy alelnököt és egy titkárt választ.

7. §.

A kongresszusok szervezése és vezetése, nemkülönben a csoportbizottságok által előterjesztett javaslatok felülbirálata az országos bizottság hatáskörébe utaltatik, mely a kiállitás ügykezelő igazgatójával egyetértésben működik.

Az országos bizottság a következő tagokból áll:

1. A kereskedelem-, ipar-, posta- és távirda-minister által a vezérbiztos előterjesztésére az előbbi szakasz alapján szervezett csoportbizottságok kebelén kivül kinevezett egy elnök és három alelnökből.

2. A csoportbizottságok elnökei és alelnökeiből.

3. Egy a kongresszusok szervezésére kiküldött vezérmegbizottból (délégué principal).

4. Egy a vezérbiztos által kijelölt előadó- és titkárból.

---

* M. Alfred Picard Commissaire général de l'Exposition internationale de 1900 Paris. 2. Avenue Rapp.

8. §.

A jelen szabályzat végrehajtására szükséges részletes utasitásokat az országos bizottság dolgozza ki.

9. §.

A jelen szabályzatban előre nem látott minden esetben az országos bizottság határozata kérendő ki, a mely végérvényesen dönt.

10. §.

Az országos bizottság tagjai minden kongresszuson szabad bemeneti joggal birnak, tanácskozási joggal azonban csak azokon a kongresszusokon vehetnek részt, a mely kongresszusoknak tagjai.

11. §.

A különféle kongresszusok megtartását inditványozó bejelentéseknek tartalmazniok kell az illető kongresszus általános programmját és megjelölendő a kongresszus által elérni szándékolt czél is.

A bejelentő kérvényben felsorolandók a kongresszus megtartását kezdeményező személyek neve és megjelölendő az is, hogy a bejelentett kongresszus mennyiben képezi valamely előbbi kongresszus folytatását.

12. §.

Az igazgatóság a kongresszusokra vonatkozó kérvényeket és programmokat a csoportbizottságokhoz utalja; a csoportbizottság a kérvényeket és programmokat felszereli és azokat felülvizsgálatra az országos bizottságokhoz felterjeszti, a mely az elfogadást vagy a visszautasitást a vezérbiztosnál javaslatba hozza.

13. §.

A csoportbizottságok mindegyike illetőségi körében megállapitja azon kongresszusok jegyzékét, melyeknek megtartását kivánatosnak tartja; a vezérbiztos ezen jegyzéket az országos bizottság felülvizsgálata alá bocsátja.

14. §.

A nemzetközi kongresszusok a jelen szabályzatban foglalt általános határozmányok keretén belül szervezetüket és igazgatási teendőiket maguk állapitják meg. E czélból minden kongresszus számára egy szervező bizottság alakittatik, melynek feladata a kongresszusi munkálatokat előkésziteni és a kongresszust az igazgatóságnál képviselni.

15. §.

A szervező bizottságokat a csoportbizottságok előterjesztésére az országos bizottság véleményének meghallgatása után a vezérbiztos nevezi ki.

A kongresszus megtartását kezdeményező személyek tagjai a szervező bizottságnak.

16. §.

Korábbi kongresszusoknak folytatását képező kongresszusoknak megengedhető, hogy az 1900-ik évi kiállitás nemzetközi kongresszusai sorában eddigi szervezetük érintetlen fenntartása mellett vegyenek részt. Ily kongresszusokat az igazgatóságnál egy a vezérbiztosnál bejelentett és általa elfogadott szervező bizottság képviseli.

17. §.

A szervező bizottságok a kongresszusi tanácskozások általános programmját, az előre készitendő jelentés tárgyát képező kérdések és a kiszemelt előadók névjegyzékét, az ülések előreláthatő számát, az illető kongresszus megtartására javaslatba hozott időpontot és a gyülések számára szükséges helyiségekre vonatkozó kivánságokat legkésőbb 1899. évi október hó 1-ig a kiállitási igazgatóság elé terjeszteni kötelesek.

18. §.

Az üléseken csak kongressusi tagok, a franczia hatóságok kiküldöttei és a külföldi kormányok kiküldöttei terjeszthetnek be munkálatokat és vehetnek részt a vitatkozás és tanácskozásokban. A jogosultak részére a kiállitás ügykezelő igazgatója a csoportbizottságok javaslatára, személyre szóló jegyeket állit ki.

19. §.

A kongressusi jegyzőkönyvek kinyomatásáról és kiadásáról, valamint az ellenőrzésről az országos bizottság gondoskodik. A közzétételből eredő költségek a kiállitási igazgatóságot terhelik.

20. §.

Tekintettel a jegyzőkönyvek közzétételére, minden szervező bizottság később meghatározandó határidőig köteles lesz az országos bizottsághoz beterjeszteni:

1. az ülési jegyzőkönyveket.
2. a kongresszuson részt vett tagok névsorát.
3. az ingyen vagy ellenérték fejében kivánt jegyzőkönyv példányok számát.

21. §.

A szervező bizottságoknak kivánatra kiszolgáltatnak azon jegyzőkönyvek, a melyek azt érdeklik; az ingyen kiszolgálandó példányok száma legfeljebb ötvennel haladhatja meg az illető kongresszus tagjainak számát. Ezen felül később meghatározandó ellenérték fejében a mindenkor szükséges példányok rendelkezésre fognak állani.

22. §.

A szervező bizottságok részletes jelentéseiket és kiadmányaikat 50 példányban a kiállitási igazgatóságnak beszolgáltatni kötelesek.

12325. MÁRKUS SAMU KÖNYVNYOMDÁJA BUDAPESTEN.

Kivonat

a Magy. Tud. Akadémia 1898. deczember 19-dikén tartott összes ülés-jegyzőkönyvéből.

248. A főtitkár bejelenti Huber Alfonz k. tagnak, a bécsi cs. kir. Tudományos Akadémia főtitkárának, november 23-dikán bekövetkezett halálát.

Az Akadémia részvéttel és őszinte fájdalommal veszi tudományától kiváló tagja elhunytát s felhívja a II. osztályt, hogy emlékbeszéd tartása iránt határozzon.

Szily
főtitkár

1878

734 oz.

Kivonat

a Magy. Tud. Akadémia 1898. deczember 19-diken tartott összes ülése jegyzőkönyvéből.

251. A II. osztály közli azon határozatát, melyeket a bírálatokra nézve tagjainak utasításul adott.

Tudomásul-vétel végett közöltetik az I. és III. osztályokkal.

Szily

főtitkár.

736. ½

1798.

Kunhegyes, 1898 Dec. 11.

Méltóságos Főkirálybíró Úr,

Legmélyebb tisztelettel alólírott mint a mult évben bátorkodtam Méltóságodat felkérni, méltóztatnék a Magy. Tud. Akadémia Könyvkiadó vállalata elé terjeszteni azon ajánlatommal, hogy a vállalat számára Macedonhegyek néhány- ott feljegyzett essayét lefordítsam vállalkozom, melyek címére ott fül is szoltam.

Mindaddig oppanáint eggyet, „Az amerikai restaurációs viszonyokról" címmel, mellé- laltam is.

Ajánlatomra választ mindmáig nem kapok, sem kapok, - valamiuk nem érkezett vissza a mindaddig oppanáint levelem- sőt még tértivet sem.

Mivel pedig most hivatalom hivatalos székhelyét Budapestről Miskolcra helyezték át, ezért kérem illetékes intézkedését, hogy ügyvédi irodámat Budapesten megszüntethessem.

Az esetre pedig, ha ajánlkozásom nem fogadtatnék el, akkor kérem kiszolgáltatásomat elrendelni.

Kelt

Miskolcon, 1945. évi szeptember hó 15-én.

Tisztelettel

dr. Mintz Pál

444

237.

1898.

BUDAPEST ➢
ÉPÜLET. — VI., ARADI-UTCZA 14.

Méltóságos Szily Kálmán m. tanácsos urnak,
a M. T. Akadémia főtitkárának

Budape

Hivatkozással mult hó 11.én kelt ajánlatunkra ezen
leg kinyilatkoztatjuk, hogy a M. T. Akadémia megbízá
János úr által szerkesztett „Mesterségek szótára" cím
a következő feltételek mellett elvállaljuk:

1.) Kötelezzük magunkat a „Mesterségek szótára"
adásban megjelentetni, és pedig először füzetekben, mely
egy-egy mesterség leírását és a hozzávaló magyar-né
magyar szótárt tartalmazza, ha pedig az összes meste
mán már megjelentek, az egész művet egy kötetben,
foglalja az összes mesterségek leírását, úgy a hogy az
kiadásban megjelentek, és az összes mesterségek magy
német-magyar szótárát, ez utóbbiakat azonban nem
szerint osztályozva, hanem egy abc sorrendbe gyűjt

2.) Az egy-egy mesterséget magában foglaló
kiutat nélkül azok terjedelmére, 10 krért, a teljes mu
annak terjedelme a 65 ívet meg nem haladja, füzve
jük árúba bocsátani. Ha azonban a teljes mű 65
terjedne, jogunkban fog állni, a könyv árát megfele

HORNYÁNSZKY VIKTOR
CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVNYOMDÁJA
BUDAPEST
V., M. T. AKADÉMIA ÉPÜLET. — VI., ARADI-UTCZA 14.

Budapest, 189 8. december 27.

Méltóságos Szily Kálmán cs. tanácsos urnak,
a M. T. Akadémia főtitkárának
Budapesten.

Hivatkozással mult hó 11-én kelt ajánlatunkra ezennel kötelező-leg kinyilatkoztatjuk, hogy a M. T. Akadémia megbízásából Ereskay János úr által szerkesztett „Mesterségek szótára" című mű kiadását a következő feltételek mellett elvállaljuk:

1.) Kötelezzük magunkat a „Mesterségek szótárá"-t kétféle kiadásban megjeleníteni, és pedig először füzetekben, melyek mindegyike egy-egy mesterség leírását és a hozzávaló magyar-német és német-magyar szótárt tartalmazza, ha pedig az összes mesterségek ilyfor-mán már megjelentek, az egész művet egy kötetben, mely magában foglalja az összes mesterségek leírását, úgy a hogy azok a füzetes kiadásban megjelentek, és az összes mesterségek magyar-német és német-magyar szótárát, ez utóbbiakat azonban nem mesterségek szerint osztályozva, hanem egy abc sorrendbe gyűjtve.

2.) Az egy-egy mesterséget magában foglaló füzeteket, tel-kintet nélkül azok terjedelmére, 10 krért, a teljes művet pedig, ha annak terjedelme a 65 ívet meg nem haladja, füzve 6 frtért fog-juk árulba bocsátani. Ha azonban a teljes mű 65 ívnél többre terjedne, jogunkban fog állni, a könyv árát megfelelően magasabb-ra szabni.

3.) A füzetes kiadás minden egyes füzetéből, valamint az összes dett teljes műből, jogunkban áll Külön-Külön 2000 / kettőezer / példányt nyomatni. A füzetes kiadásból vagy annak egyes részeiből azonban azon időn belül, míg a teljes kiadásból nyomatandó 2000 példány el nem fogy, annyiszor készíttethetünk új kiadást / új lenyomatot / a hányszor a füzetek iránti kereslet azt megkívánja. Ha azonban a teljes mű 2000 példánya, annak megjelenésétől számítandó öt évi tartó alatt el nem kél, a füzetes kiadás nyomatására vonatkozó ezen jogunk az ötödik év lejártával megszűnik.

4.) A teljes műből nyomatandó 2000 példány elárusítása, illetve a 3. pontban említett 5 év letelte után csupán a füzetek újranyomására vonatkozó jogunk szűnik meg, az akkor még raktáron levő példányok árusítása azonban továbbra is bennünket illet meg, s a M. T. Akadémia csakis azon füzetekből fog új kiadást közrebocsáthatni, melyek nálunk már végleg elfogytak.

5.) Hogy azonban a 2000 példány elárusítása, illetve az öt év letelte után az egyes füzetekből túlságos nagy készlet ne legyen, s ez által a M. T. Akadémia szabad rendelkezésében a füzetes kiadás felett hosszabb időre ne korlátoztassék, kötelezőleg elfogadjuk, hogy a füzetes kiadásból készítendő minden egyes újabb kiadás (új lenyomat) példányszáma a készletet meg nem haladhatja, s hogy csakis akkor áll jogunkban az egyes füzetekből új lenyomatot készíttetni, ha az előző lenyomat példányai már fogytán vannak. Valamely új lenyomatot 2000-nél nagyobb példányszámban csakis kivételes esetekben (pld. ha valamelyik füzetből egyszerre nagyobb mennyiség rendeltetnék meg) s a M. T. Akadémia előzetes engedélyével készíthetünk.

6.) Az egyes füzetekből készítendő új lenyomatok példányszáma a M. T. Akadémiának mindenkor bejelentendő.

7.) "Kötelezzük magunkat a „Mesterségek könyve" szerzői honorárium iránti igény nélkül a mű terjedelmére, ívenkint 1,500 (egyezer-öt száz) forinttal hozzájárulni, és pedig olykép, hogy 1899. március 31-től kezdődőleg minden negyed év végén havonkint 25 (huszonöt) forintot fizetünk a M. T. Akadémiának, a hány ívoldalas ív a lefolyt negyedév alatt a saját ablak kikerült és forgalomba bocsátatott, mindaddig, míg a fentemlített 1,500 frt teljesen kifizetve nincsen.

8.) Ha a mű teljes kiadásából 1,000 (egyezer) példányt eladnak, kötelesek lesznek a M. T. Akadémiának még 300 (háromszáz) forintot fizetni.

9.) A műben esetleg előforduló ábrák rajzolási és cliché-költségei kaucziákat terhelnek, ezek összegében azonban a 200 (két-száz) forintot meg nem haladhatja.

10.) Ha a teljes mű terjedelme a 70 ívet meghaladná, az ezen felüli ívek nyomdai költségéhez a M. T. Akadémia ívenkint 20 (húsz) forintal tartozik hozzájárulni.

11.) A munkában szereplő úr részéről akadályok fel nem merülnek, kötelezzük magunkat, a teljes művet 1899. végéig elkészíteni és közreboesátani.

12.) Ha a mű „szerző" úr részéről „bárminé" okból, be nem fejeztetnék, ezért nekünk a M. T. Akadémiával szemben semminemű kártérítési igényünk nem lehet, valamint a honorárium fejében már kifizetett összegeket sem követelhetjük vissza. Tekintettel azonban arra, hogy ez esetben a teljes honorárium csupán a füzetes kiadásért fizettetik, jogunkban fog állani a munka megszakadásáig már megjelent egyes mesterségek füzeteiből, az utolsó füzet megjelenésétől számítandó 10 (tíz) éven belül, tetszés szerinti példányszámot nyomatni és árusítani.

13.) A M. T. Akadémia kötelezi magát, hogy abban az esetben, ha az összes műtörténeti füzetes kiadása már megjelent, a teljes művet feldíszítve, és pedig legkésőbb 6 hó leforgása alatt elkészíttetni, és hogy Frecskay János úr akadályoztatása esetében a szótáraknak a teljes kiadáshoz szükséges egyesítését esetleg más által is elvégeztetni.

14.) Kötelezzük magunkat, hogy a teljes műből a M. T. Akadémiának 25 példányt, a szerző urnak pedig szintén 25 példányt díjtalanul rendelkezésére bocsátunk.

Méltóságod

Mély tisztelettel
alázatos szolgái
Ulmy Károly Viktor

Erk. 1898. december 28.

738. sz.
1898.

HORNYÁNSZKY VIKTOR
CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVNYOMDÁJA
BUDAPEST
V., M. T. AKADÉMIA ÉPÜLET. — VI., ARADI-UTCZA 14.

Budapest, 189 6 december 27

Méltóságos

Szily Kálmán min. tanácsos úrnak,
a M. T. Akadémia főtitkárának

Budapest.

Hivatkozással f. hó 7-én kelt ajánlatunkra van szerencsénk Méltóságodat értesíteni, hogy a kérdéses szótár egy-egy 16 oldalas nyomtatott ívből 500 példányban, beleértve az egyes lapok közé fűzendő tinta papír valamint a fűzési költséget is, 51 frt 50 kr-ba kerül.

Mély tisztelettel

Méltóságod
alázatos szolgái
Hornyánszky Viktor

Erk. 1898. decemember 28.

739. sz.
1898

Budapest, dec. 28. 1898.

Mélyen tisztelt Méltóságos Úr!

Megbízás folytán több napokig házhoz kötve, lovélben bátorkodom nagy szerencsétlenségemben egyedüli menedékemhez, Méltóságod nagylelkűségéhez, segítségért folyamodni.

Két hónapolott kiselbik lányom vörheny alatt vérszegénységre kapcsolatban több betegség — szív-, vese-, idültüdőbaj — veszélyes complicatiója által magát tátmaradtával, egy egész idő óta volt új még ezután is lesz szükséges a kórházban mindennapi látogatása, ki tavaszszal és őszszel engemet is gyógykezelt.

Rendes kiadásaim fedezésére is elégtelen fizetésem és mellékkeresetem mellett e betegség által okozott rendkívüli kiadásaim fedezésére, novegetésem az orvos elhalaszthatlan nyári díjazására teljesen képtelen vagyok rendkívüli segély nélkül.

Minthán Méltóságod nagylelkűségét már
annyiszor velem igénybe, mostani nagy bajomban
csak azzal a szeretettel járulok méltóságodhoz,
hogy szerkesztői újévi szükségletem fedezésére egy
hónapi fizetésrészletem előleges utalványozásával
Hozzám hozzájárulni.

Tiszteletem tolmácsát bízom reménybe idemellékelt
ez utalványt, melynek szíves aláírását kérem.

Újév után nagyobb miniszteri segélyre van kilá-
tásom Gyulai úr szíves közvetítésével.

Mély tisztelettel vagyok hűséges
kifejezése mellett maradva

Méltóságodnak

alázatos szolgája
Kisfaludy Károly

Ekt. 1898. deczember 28.

740.

1098.

Özvegy Takács Istvánné szül. *Várady Szeréna*, a saját és gyermekei **Gyula, Anna, Aladár,** valamint rokonai nevében megtört szivvel jelenti felejthetetlen férjének, illetve apának és nagyapának

néhai TAKÁCS ISTVÁN

akadémiai tisztviselőnek,

folyó hó 25-én, éjjeli 11 órakor, életének 79-ik évében történt gyászos elhunytát.

A boldogult hült tetemei a református szertartás szerint folyó hó 27-én d. u. 3 órakor fognak a boldogult lakásáról (Kossuth-uteza 2. szám) örök nyugalomra tétetni.

Vácz, 1898. évi deczember hó 27.

Béke hamvaira.

Scheffer A temetkezési vállalata Váczon.

NYOMATOTT MAYER SANDORNÁL VÁCZ.

Ér. 1898. december 28.

741. sz.

1898.

Sz. 25443

A magyar Tud. akadémiának

Budapesten

Budapest, 1898 decz. 29. én

Van szerencsém értesíteni, hogy a gróf Brunswick József-féle 4000 forint 5% m. Tud. akadémiai alapítvány nálunk kamatoztul kiegyenlítést nyert. — Tökéletes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITEL INTÉZET.

Forster Igazgató

at 742 A.

Gróf Breunner Ágost
Zelizi uradalma. 1898 évi December hó 28-án

A magy. tud. academia
Történ. Történeti Bizottságának

Budapest.

F. évi November hó 24-én kelt átiratára van szerencsém a magy. tud. academia rendes tagjának Fejérpataky László urat, mint a magy. tud. academia megbízottját tisztelettel tudomásul adni, hogy Gróf Breunner Ágoston úr által a magy. tud. academia részére tett 4000 forint a Lajtavidéki Bécsi Unionbank által a magy. földhitelintézetnél letétetett.

Tisztelettel

Uradalmi jegyző:

Schmidt
számtartó.

Érk. 1898. decz. 29.

742. sz.

1898.

Ja

Mindnyájunkat érhet baleset!

BUDAPESTI ÖNKÉNTES MENTŐ EGYESÜLET.

685.
1898.

Szózat a nagyérdemü közönséghez!

Tagadhatatlan tény, hogy a legnépszerübb, leggyakrabban emlegetett és mindun-talan csak jót cselekvő társulat a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület, mely immár 11-ik éve áll fönn és 100.000-nél több esetben nyujtott segitséget a szenvedöknek.

És mégis ez az egyesület az, a melynek alig van nehány száz fizető tagja.

Habár feladatunk végrehajtásában a fövárosi törvényhatóság, kormány és rendőr-ség nagyrabecsült jóindulattal támogat és egyes kiváló emberbarátok tesznek javunkra alapitványokat, vagy rendelnek végakaratilag csekélyebb hagyományokat, mindez, valamint a tagdijak kis összege alig födözik azt a tetemes kiadást, a mit emberbaráti működé-sünk magával hoz.

Milyen kiterjedt müködést fejt ki az egyesület a humanitás terén, erről a nagy-közönségnek bő tudomsa van, fáradozásainkat az elismerés általánossága jutalmazza.

Pedig a mi segitségünkre minden pillanatban és a társadalom minden tagja kivétel nélkül számot tarthat, mert *mindnyájunkat érhet baleset*. Isten kezében van sorsunk.

A tagok csekély számában és igy a nagyközönség közvetetlen pártolásában rejlő anomáliát óhajtja megszüntetni az egyesület az által, hogy minden igaz szivü embert (nem, kor, vallás, nemzetiség és álláskülönbség nélkül) fölkér, hogy az egyesületbe lép-jen be, vagy pártolja azt egyébként és állandóan.

Hasonló kéréssel fordulunk a casinók, társas és dalkörök, ipartársulatok és tes-tületek, pénzintézetek és szövetkezetek t. cz. vezetöihez.

Az egyesület czélja: «*Mentés és első segély-nyujtás balesetek alkalmával (utczákon, gyárakban, nyilvános épületekben, mulatóhelyeken és vasutakon); árviz, mozgósitás, nagyobb járvány, háboru esetén, valamint egyáltalában a rendőrségnek és hatósági közegeknek ezen a téren való támogatása.*»

A hygienikus követeléseknek és a beteg állapotának megfelelö berendezéssel és fölszerelésekkel rendelkezik az egyesület a sulyos betegek, részegek, epileptikusok és elmebetegek szállitására.

Ennek a sokoldalu föladatnak csak akkor felelhet meg az egyesület szabatosan és közmegelégedésre, ha a nagyközönség fokozottabb anyagi támogatásban részesiti.

Alapitó tagok egyszersmindenkorra 200 forintot fizetnek, nevüket a központi állomáson levö márványtáblán örökitjük meg.

Pártoló tagúl egyszersmindenkorra fizetett 50 forintért lehet belépni.

Éves fizetők 3 forintot áldoznak évenkint az emberbaráti nemes czélra.

Elég, ha a tagúl belépni óhajtó ezt a szándékát levelező lapon közli az egyesü-lettel: «*Mentők Budapest, Markóutcza 22.*» czimmel, a melyen a nevet, foglalkozást és lakást *olvashatóan* kitünteti.

A tagdijakat csakis az egyesület pecsétjével, az elnök, igazgató, pénztárnok és ellenör *eredeti aláirásaival* kiállitott arczképes meghatalmazás utján igazolt *pénzbeszedőnk* veszi át a megjelölt helyen (a tag lakásán, üzlethelyiségében, hivatalá-ban), vagy az egyesületi pénztáros, lovag *Falk Zsigmond* úr (Holdutcza 7).

Három forintnyi csekély dijért mindenkinek van alkalma arra, hogy szerencsét-lenül járt, balese sujtotta szenvedö embertársán segitsen.

Szivesen fogad el az egyesület bármily csekély pénzbeli vagy természetbeli (köszén, tüzifa stb.) adományt örvendetes események (eljegyzés, esküvö, keresztelés,

sikeres vizsgaletétel, betegségből való fölépülés, ezüst- és aranylakodalom, fogadás vagy valamely játék megnyerése stb. alkalmából és a 10 forintos vagy nagyobb összegekről diszesen kiállitott köszönö levéllel számol el.

Ügybarátainkat és pártfogóinkat nagyon kérjük, hogy abban az esetben, ha ismeröseik *végrendeletet terveznek:* az egyesületet ajánlják, mint olyant, a mely a végrendelkező adományára érdemes, azt megbecsüli.

A mélyen tisztelt közönség fokozódó érdeklödése, illetve anyagi támogatása lehetövé teszi nekünk, hogy a nagy kiterjedésü föváros különböző pontjain, föképen a gyárak, nagyobb ipartelepek közelében és a külsö részekben fiókokat állitsunk föl, a melyek a középponti állomáshoz hasonló berendezéssel és fölszereléssel gyors és biztos segitséget nyujtanak a balesetek ezreinél.

Nem hallgathatjuk el e helyütt, hogy a Budapesti Önkéntes Mentö Egyesület szerény viszonyaihoz képest is szép sikerrel tanitja a *balesetcknél* szükséges *első segitség* tudnivalóit; ingyen tanfolyamokat rendez, a melyeken a sérülttel való bánásmód szabályait gyakorlati példák bemutatásával (demonstratio) ismerteti, hogy minden ember tisztában legyen azzal, mit kell tennie addig is, mig az orvos az esethez megérkezik.

Jövedelmének nagyobbodásával mindegyre szélesebb körre terjesztené ki az egyesület a népies cursusokat, úgy hogy hazánkban is olyan általánosan elterjedne, mint Németországban, a hol a legelökelöbb körökbe tartozók is tömegesen látogatják az első segély tanfolyamait.

Teljes bizodalommal kérjük tehát a nagyérdemü közönséget, hogy tagdijak s egyéb adományok befizetésével a mentés emberbaráti szolgálatába állani, egyesületünket minden alkalommal pártolni kegyeskedjék.

Pénzbeszedönk minden czimzettet saját tartózkodási helyén keres föl és a tiszteletlettel idecsatolt belépö nyilatkozatot ott veszi át.

A nagyközönség szives jóindulatát kéri

Budapesten, 1898. deczember hó 1-én.

A Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület:

Andrássy Aladár gróf,
valóságos belső titkos tanácsos, elnök.

Gerlóczy Károly,
II. alelnök.

Gelléri Szabó János,
I. alelnök.

Fuchs Lajos,
ellenőr.

Dr. Kresz Géza,
igazgató.

Falk Zsigmond lovag,
pénztárnok.

BUDAPESTI ÖNKÉNTES MENTŐ EGYESÜLET.

685./1898. számhoz.

Nyilatkozat

a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesületbe tagúl való belépésre.*

Név és a tagság minősége**	Foglalkozás	Lakás (kerület, utcza, út, tér, házszám, emelet, ajtó)

PALLAS RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG NYOMDÁJA BUDAPEST

* *Alapitók* egyszer s mindenkorra 200 forintot, pártolók 50 forintot, éves fizetők évi három forintot fizetnek.

** alapitó, pártoló, éves?

Jegyzet. Ezt a nyilatkozatot, valamint az egyesületnek szánt pénzeket, arczképes igazolóval ellátott beszedőnk veszi át. Fizetni lehet az egyesületi pénztáros *Falk Zsigmond lovag* királyi tanácsos urnál is, V. Hold-utcza 7.

Rek. 1898. dezember 29.

7443. ex.
1898.

744. sz.
1898.

Hivatalos bizonyítvány,

a melylyel igazoltatik, hogy Porzsay Győző a M. T. Akadémia Könyvkiadóhivatalában, elsőtől ideiglenesen, 1896. október 16-tól kezdve pedig 1898. szeptember 22-ikéig mint kinevezett segéd alkalmazva s hogy ezen egész idő alatt józan magaviseletet, megbízhatóságot, buzgóságot tanúsított.

E bizonyítványt a fent nevezettnek saját kérelmére adom ki.

Budapest, 1898. dec. 29.

L. S.

Főtitkár

744 1/2

1895.

Societatea de lectură „Inocențiu M. Clain“

BLAȘIŬ.

104/1898 szám.

Blașiŭ, la 27 Decembre 1898

Tekintetes Főtitkár Úr!

Folyó hó 10-én kelt tekintetes levelére siettve a következőket válaszoljuk:
1896 évi áprilishó 24-iki határral felkértük volt a Tek. Magy. tud. Akadémiát szíveskednék Olvasókörünk részére saját kiadványaiból egy-egy példányt adományozni. Ugyan azon év decemberhó 15-iki határral a Tek. Akadémia megigéri válaszában, hogy adományozni fog az még készletben levő műveiből; jövőre nézve pedig a másolóbizottmányok és olvasókörök által követett módozatot ajánlja, t. i. az évi 10 frtnyi átalánynt, melynek fejében mi „a magyar tudományos Akadémia folyó kiadványainak legnagyobb részét" fogjuk kapni. Ezen másolozatot elfogadván, 1897 év januárhó 30-án Olvasókörünk 10 frtot, 1897 év decemberhó 18-án 5 frt 50 krt és 1898 év májushó 2-án 1 frt 50 krt, összesen tehát 17 frtot küldött a Tek. Akadémiának.

Ezen összegért mi a következő füzeteket kaptuk: 2 székfoglaló beszéd, 22 füzet az „Akadémiai értesitő"-ből; azután még: 1.) „A görög epos története" Arnold-tól; 2.) „Petőcze Kövei" I-II kötet Ruskin-tól; 3.) „A talajokon és laza testeknek alakjai"-nak I kötetét Lanelege-tól; 4.) „Hadrián császár" Gregorovius Ferdinánd-tól; folyó év novemberében pedig a „Régi magyar könyvtár" III kötet II-ik részét, azon felszólitással, hogy értette 5 frt fizetendő.

Magától értetődik, hogy ez a mü, bár még érdekes magában,

nem kis semmi jelentőséggel olyan ifjakra nézve, kikuek pályáját már az „Inaccessis d. diuis" olvasókörébe való lépése meghatározta s igy tehát nincs gondjukban, hogy munkáikat más irányban fejleszék, mint csak a megkezdett pályán. Ezen okból tehát a művet vissza is küldjük.

Folhivjuk azonban a Tek. Főkikázár Úr figyelmét azon tekre, hogy, a mint az „Akadémiai értesitő" füzeteinek hátlapján kirdetve van, az emlitett müvek ára, — melyeket olvasókörünk megkapott, — alig tesz 6 Frt 50 krt (az „Akadémiai értesitő-t ingyen tekintve), mig mi a Tek. Akadémiának eddig 17 Frtnyi összeget küldtünk.

Ez okból, — hogy válaszoljuk a Tek. Főkikázár Úr folyó évi XII/12-iki levelére, — visza utasitatlunk olvasókörünk szimére küldött utánvételes könyveket.

Folhivjuk tehát a Tek. Főkikázár Úr figyelmét a fentebbi összeg által bizonyitott tekre, hogy az elégge okolhassa mutatási lépésünket, t. i. hogy ezentul kilépünk a Tek. magyar tud. Akadémia könyvkiadó vállalat pártfogói közül.

Bevalljuk, hogy a Tek. Akadémia 1896 évi decemben 25-iki válasza értelmében (a válasz szavait idézzük): —

„A magyar tud. Akadémia könyvtári bizottsága örömmel teljesiti a t. elnökség ~~óhaját~~ levelében kifejezett kérelmét (t. i. hogy a Tek. Akadémia saját kiadványaiból

részünkre egy-egy példányt adományozni szíveskedjék): „E határozat értelmében a könyvkiadó vállalat azon kiadványaiból, a melyekből még elegendő számu példányok vannak, szívesen fog az alapítóknak küldeni. Jövőre nézve... io frtnyi évi átalányért megszerzik a m. t. Akadémia folyóiratainak legnagyobb részét" — — kívánták, hogy az Esk. Akadémia müveinek legalább egy nehány kötetje részünkre adományoztassék.

Azt hiszszük, hogy ez csakis tévedésből történhetett. Különben kérjük tehát az Esk. Főtitkár Urat szíveskedjék intézkedni, hogy legalább azt kapjuk meg, a mi pénzünk után megillet.

Ezek voltak megjegyzéseink válaszul a Esk. Főtitkár Úr becses levelére. Minderek után kérjük fogadja mély tiszteletünket.

Kp.

Macavein Viktor
elnök

Moldovány Simon
titkár

Érk. 1898. december 29.

745. tk.
1898.

Tekintetes Elnök úr!

I. kir. 27-ik 108 szám alatt kelt
határozat rendelet megszerzése ol-
vastatott.

Én, igénytelen személy, 1897 január
14-ikén nem kevesebb mint 38
minden 48 kötetben (legnagyobb
részt kéziratban) elküldtem az
akkori Társaságnak ajánlólevelem,
s értésemre, hogy az általány
fejében járni fogó Évdarabok rendesen
megjelenjenek. (visszaküldés kérése mellett)

1.) A 48 kötet átvételéről vette
mellékelten az elismervényt.
Ha Hoffer József ügyvezető
úr nem arra ő a mulasztást
Önnek mit e levelemmel felelni,
tudni, t. i. hogy e Különmény
a Societatis de Scriptura Jes. M.
Claim-nek volt szánva.

2.) Sajnálattal megjegyzem,
hogy a Evangeliumi kivétel
sem 97-ben, sem 98-ban nem
Érkezett meg az általányért járó
Évdarabokat. Ezekel mostani fordu-
lag megkívánnom.

3.) Az Olvasó Társaság részé-
ről a fölvétel kimaradt 1897
februárra 1-ső kiadásból 10 szt.,
1897. decz. 11-iki 5 szt. (ez mind
1898-ra), míg hiány az 98-ra
5. szt. fizetendő.

4.) Ha Libájeit mindannyiuk
fen mélóztatik tartani, ezt saj-
nálattal fogom tudomásul venni.
98. XII. 29 Tisztelettel Seiby

Az Egyesült budapesti fővárosi takarék„
pénztár 1. igazgatóságának.

Az Egyesült budapesti fővárosi taka„
rékpénztár 1896. évi október 18-án tett
4000 frtos alapítványának f. évi junius hó
8-án szövegezett ügyrendi szabályzat-tervét
a M. Tud. Akadémia összes ülése javas„
lattétel végett kiadta a II. osztálynak,
mely arról f. évi okt. 7-én tartott zárt
ülésén foglalkozott. (és dec. 2-án)

Ez osztály véleménye alapján szer„
vezésem van a F. Igazgatóságot értesí„
teni, hogy az ügyrendi szabályzat oly
értelmű szövegezését, mely szerint az
alapítvány kamatai pályadíjra határta„
lanul halmoz kumuláltassanak, minthogy erre
az Akadémia összes, szám szerint negyven,
két alapítványa kört praecedens előzmény nincsen,
a M. Tud. Akadémia nem fogadhatja
el.

Azonban a T. Igazgatóság „záradékának megfelelni vél, ha a „szabály" szabaw kimondatik, hogy egy jutalomkérdés összege 3000 ftnál nagobb nem lehet, ~~s „hogy olyan esetekben, a mikor az pályadíj nem adathatván ki, másfelelő jutalomdíjra~~ csatolandó, az Akadémia ne legyen köteve a régi pályakérdést ~~hanem új pályakérdést is tűzni ki.~~" ~~Midőn ezen módosítási észrevételeket~~ beterjesztem, vagyok kiváló tisztelettel

~~Budapest, 1898. dec. 30.~~

~~főtitkár.~~

s a 4-ik bekezdés a /. a. mel„ lékelt módositás szerint állapittatik meg.

Fölkérem, méltóztassék ezek után ennek beleegyezését a M. Tud. Akadémiával tudatni.

Fogadja stb.

Budapest, 1898. dec. 30.

főtitkár.

7416.12

1898.

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Budapest, 1898 december 31.

Elismerjük ezennel, hogy mai napon intézetünk pénztárába

méltóságos Szily Kálmán úr

által

Egy 1859 o. é. frt 20 kr., azaz: Ezeregyolcszázötvenkilenc forint 20 kr

befizettetett is

a magyar tudományos akadémia

számadása javára iratott.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Nyomtatványminta 84.

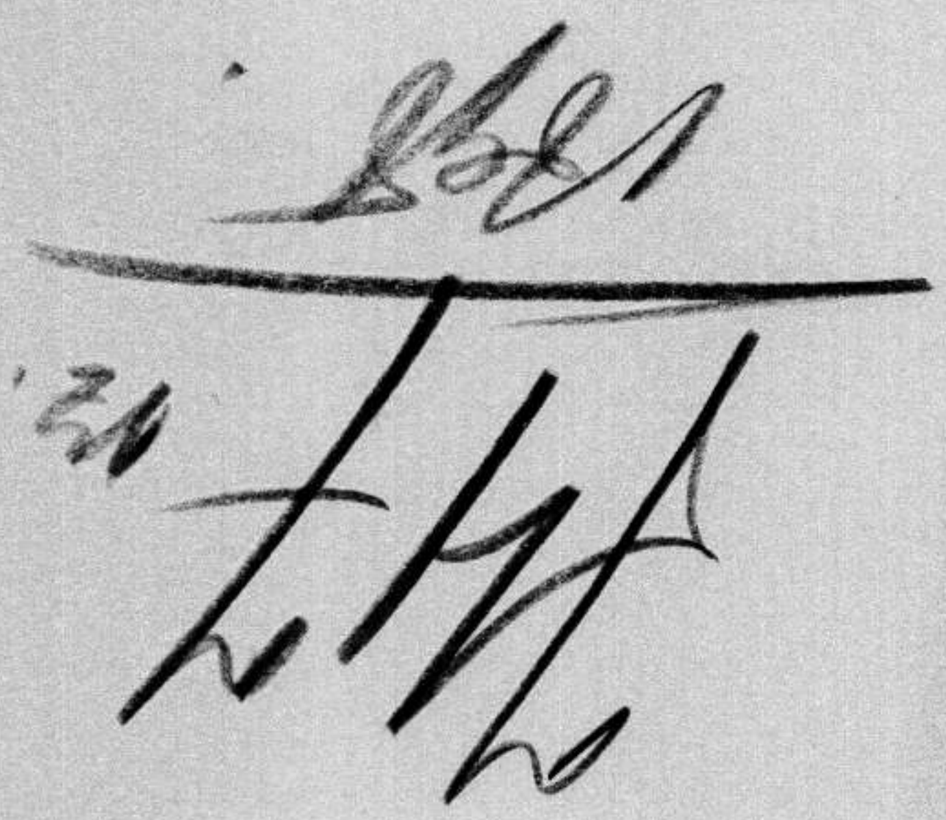

Hochgeehrte Gnädige Frau!

Die Ungarische Akademie der Wissenschaften beabsichtigt ~~demnächst~~ die ersten drei Bände des „Geschichte Oesterreichs“ des ~~Hauptwerkes~~ nähmlichst bekannten Hauptwerkes Ihres seligen Herrn Gemahls, in ungarischer Sprache herauszugeben. demnächst

Der verdienstvolle Verfasser gab laut beiliegendem Brief nicht nur seine Einwilligung hiezu, sondern erklärte sich auch bereit, die Übersetzung durchzusehen, um darin der neueren Forschungen entsprechend die nothwendigen Verbesserungen anzubringen.

Der Tod verhinderte leider die Erfüllung dieses Versprechens. Da aber der selige Herr ~~Gemahl~~ Verfasser dem Übersetzer, Herrn Dr. Baróti gegenüber sich dahin äußerte, die geplante Correctur auf Grund seines Handexemplars vornehmen zu wollen, so glaubt sich die Aka-

denne die Hochgeehrte Gnädige Frau neue
gütige Übersendung des erwähnten
Handexemplars höflichst zu bitten,
damit der Übersetzer davon Gebrauch
machen und den Wünsche des seligen
Herrn Gemahls einigermassen nach-
kommen könne.
Natürlich wird das Handexemplar nach erfolgter Benützung
Hochachtungsvoll spätestens nach Verlauf von zwei Monaten
mit Dank zurückgestellt werden.

748. ex.
1898.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

könyvkötő.

Utasíttatik, hogy a .....

nyomdától vegye át a következő akadémiai kiadvány egész példánykészletét:

.....

..... példány.

Ezen példányokból szolgáltasson át füzve:

..... példányt a főtitkári hivatalnak,

..... » a hírlapoknak,

..... » az akad. könyvraktárba,

..... » a postára.

Budapest, 189 .....

.....

irodaigazgató.

..... példányt átvettem.

A főtitkári hivatal számára:

.....

..... példányt átvettem.

Az akad. könyvraktár számára:

10. sz. Ny. Akad.

HORNYÁNSZKY V. BUDAPESTEN.

1899. januári összes ülés

tárgyai:

Rejelentendők a decz. 31-iki

beérkezett pályamüvek!

Jeligés levelek lepecsetélése!

Ad 119. sz.

1898.

18121
M. E. I.

Az Ő cs. és ap. kir. Felsége 50 éves uralkodói jubileumára emlékére rendelt s a főkamarási hivatoltól hozzám érkezett és a Magyar Tudományos Akadémiának szánt bronz-érmet ide mellékelve megküldöm.

Budapesten, 1898 évi december hó 25-én.

Wlassics

A magyar tudományos Akadémiának

Budapesten.

Ĉ

Gr. 1898. decr. 31.

1 m.

750 m.

1898.

3.

1898 por

1 - 13. -ф.

MAGYAR NEMZETI MUZEUM

ÁLLATTÁRI
osztály.

.....sz.

Igen tisztelt Méltóságos Uram!

Van szerencsém ide mellékelten bemutatni a Math. term. tud. Akadémiai Bizottsághoz szóló kérvényemet.

Mély tisztelettel kérem, hogy azt kegyeskedjék a kérvényemet jóindulatú pártfogásába venni s annak kivételében a Bizottsághoz terjesztetni.

Magamat és ügyemet nagybecsü jóindulatába ajánlva

Mély tisztelettel vagyok

Budapest 878. márt. 8.

maradtam

az igen tisztelt Méltóságos Uramnak

Kész szolgája

Dr. Rosalay Jenő

A m. tud. Akademia
Te Kinteles

Math. és Term. tud. Állandó Bizottságának
Budapest.

Tekintetes
Állandó Bizottság!

Húsz éve mult mát, hogy a ma gyar fauna édes vízi mikroskopi szervezeteinek tanulmányozásá hoz kezdettem. Ekoszti időközalatt behatóan foglalkoztam a Rotatoriákkal, Nematodákkal és Crustaceákkal, a melyekneк hazai képviselőiről részint nagyobb monographiákat, részint különböző hazai és külföldi folyóiratokban megjelent dolgozatot publikáltam, mineк közt kivételkeppen, tekintetesen ere deti hozzájárultam a magyar fauna részletesebb ismeretének gyarapításához. Bárha tanulmányaim folyamában több állatcsoportot kutattam is föl, mégsem mondhatom el, hogy teljesen mindenneмeglogot tettem volna a magyar fauna édesvízi szervezeteinek minden csoportját illetőleg már határnélkül. Nem mondhatom el pedig legkevésbbé azért, mert a minden tekintetben kivételes érdekes Hydrachnidae - családba tartozó atkafajok felől, eltekintve azon csekély adattól, melyet a Balaton faunájából jegyzetem fel, majdnem semmi több nincs.

Ehhez ragaszkodást tűztem ki feladatomúl a Kar, mikor a „Magyar fauna Hydrachnidái" czímü magánrajzi megjelenését vettem tervbe.

Telhett magánrajzomat, hogy az a tudománynak mai szine vonalában minden kívánalomnak megfelelhessen, a Könyvkereskedő tervezetének értelmében előkészítettem.

1., Bevezetésül összefoglaltam a Hydrachnidákra vonatkozó általános és hazai irodalom történetét vagy irodalmi adatok teljes jegyzékét.
2., Önálló vizsgálatok alapján behatóan tárgyaltam a Hydrachnidák teljes boncztanát, ehhez képest összehasonlító alapon és más bünárok adatainak mellőzésével.
3., Kifejtettem a Hydrachnidák szaporodási- és fejlődési módját.
4., Külön módon tárgyaltam a Hydrachnidák életmódját és zoogeographiai elterjedését, tekintettel az itt szereplő fontosabb tényezőkre.

/.

5., A nemek és fajok megkülönböztető táblázatainak összeállítása mellett részletes leírását adnám a határokból összegyűjtött fajoknak.

6., Egy az anatomiai - és fejlődési -, valamint a fajleírási fejezetekhez pontos szerkeli rajzokat, mellé Kalnék, melyeknek száma 400ára rát lenne ki határozólag.

A benyujtott magánrajz tehát a "Növet Rezö" nagyobb fejezetekből állana:

I. Történelmi áttekintés és irodalom.
II. Anatomia
III. Szaporodás és fejlődés.
IV. Életmód és zoogeographiai elterjedés.
V. Systematika. Nemek és fajok leírása.

Az egész munka mintegy 15–20 nyomtatott ivre terjedne. Az anatomiai részt rajzai 6–8 könyomatos táblát találnának ki, míg a fajok jellemeit feltüntető rajzok szöveg közti ábráknak készülnének.

Hogy a fentebbiekben vázlatosan bemutatott munkát teljes siker reményében megírhassam, a vizsgálatokhoz nélkülözhetetlen eszközökre, teljes irodalomra, legfőképen pedig határaink határainak lehetőleg minden vidékéről összegyűjtendő anyagra lenne szükségem, a melyekhez akkor csak is úgy juthatnék, ha a Tekintetes Math. és Term. tud. Állandó bizottság a zoologiai és élettani kutatásokra időnként rendelkezésre 1000 azaz egyezer forint vagyában Kegyes Kedvne részesíteni.

Abban az esetben, ha ajánlatomat elfogadható szerencsémben részülne, kötelezném magamat a benyujtandó részletes magánrajzaimnak három év alatti megírására s a fent kitett 1000 forból az év tavaszán 500 frtot Rémik utazására, a megmaradó 500 frtot pedig ugyane célra a jövő 1899 év tavaszán kérném kiutalhatni.

Mély tisztelettel kérem a Tekintetes Math. és Term. tud. Állandó Bizottságot, hogy tekintettel az előrebocsátottakra, Kegyes Kedjék engemet a „Magyarországi Hydrachnidái" czimü magánrajzaimnak megírásával megbízni és munkálatom megírhatása czéljából, a fentebb jelzett részletben való kiutalványozásom mellett, részemre 1000, azaz egyezer forintot adományozni.

Mély tisztelettel maradtam

Budapest 1898 március 8.

az igen tisztelt Tekintetes
Állandó Bizottságnak

Kész tisztelője
Dr. Daday Jenő
egyet. m. tanár
m. tud. akad. l. tag.

1/1898

A
m. kir. Akademia
Természettud.
Math. Term. kut.
Állandó Bizottságához

Budapest.

Kérelme

8

"Dr. Daday Jenő" egyet. m. ka-
nát, tud. akadem. k. tagnak

Budapest.

A "Magyar-tenger Hydrachnidái" cimü magánmunkám megirá-
sát czélzó megbizatás és 1000 frt
tanulmányi segély adományozá-
sa tárgyában.

1. füld.

Tekintetes Bizottság!

Vonatkozással a folyó évben zoologiai vagy fiziologiai tárgyú munkákra hirdetett nyilt pályázatra, van szerencsém ezennel a palearktikus faunaterület Tingitidáinak monografikus feldolgozására ajánlkozni.

A Tingitidák tudvalevőleg a Hemipterák rovarrendjének egyik népes családját alkotják, a melyből közel 200 faj él a palearktikus régióban. E fajoknak systematikai ismerete azonban még meglehetősen hiányos és foggyatékos.

Már hosszabb idő óta gyüjtöttem az anyagot és elömunkálatokat tettem a palearktikus Tingitidák monografiájához. Most elérkezettnek vélem az időt, hogy eme tervemet megvalósitsam s ehhez a tekintetes Bizottság anyagi támogatását kikérjem.

A munka, tervem szerint, magában foglalná a palearktikus Tingitidák nemeinek és fajainak szakszerü gondos leirását, továbbá a reájuk vonatkozó sokszor bonyolult synonymika tisztázását s a földrajzi elterjedés tüzetes megállapitását. A nemek és fajok könnyebb felismerésére azonkivül dichotomikus táblázatok szolgálnának. Az érdekesebb

1.

A Magyar Tudományos Akadémia mathematikai és természettudományi állandó bizottságának

Helyben

fajok eredeti színes rajzokban leendnek bemutatva.

Az egész munkát, tekintettel annak nemzetközi érdekére, tisztán latin nyelven irnám meg.

Midőn munkám tervezetét a fennebbiekben röviden előadtam volna, tisztelettel kérem a tekintetes Bizottságot, hogy arra 500 forintot megszavazni méltóztassék. Minthogy pedig a munka megirásához a még hiányzó külföldi anyagnak beszerzése és egyes külföldi museumok gyüjteményeinek helyszini tanulmányozása szükséges, a fennebbi összeg felének kiutalványozását már a megbizatás alkalmával kérném.

Budapest, 1898. márczius 15-én.

Kiváló tisztelettel

Dr Horváth Géza

a m. t. akadémia r. tagja.

2
1892

Horváth Géza
palaearcticum területi
Tingitidáit monográfiája.
500 fr

A BUDAPESTI KIR. M. TUD. EGYETEM ÉLETTANI INTÉZETE.
VIII. Eszterházy-utcza 5. szám.

30 frt

Budapest, 1898 II. 19

Kedves barátom!

Önödi Adolfalak. Ev. Lap, Ismári kóbor a III. osztály ülései „A sympathicus ujpontja a gége idegeihez" illető anatomiai ~~viszonyaik~~ Kutatásait mutatta be. Ez új vizsgálati tárt ő maga ismerteti a ennek kísérleti felvilágosítást óhajtja ülésében ismertetni. A Soley érdemes, hogy megszólaltassék a Önödi ennek kutatásairól mondhati. Tekintetes egyben arra, hogy ily vizsgálatok oldalt tekintsen kútfejei jánnak,

ajánlom, ajánlja azokra kegyes figyelmébe a mathematikai és természettudományi bizottság rendelkezésére álló jutalom díj' összegét mely vagy 300 ft.-ról jutalmi.

Kiváló Nagyrabecsülésem' biztosítása mellett

őszinte tisztelettel

Klug

ajánlom, azon esetre ha Cs. Kegyelmed a Mathematikai és természettudományi bizottság rendelkezésére álló jutalomdíj' ónyeshez Neki vagy 300 ft.-ot jutalmi.

Kimélő Nagyanyám-Cs. Kegyelmed

őszinte hűséges

Vitus

3

1858

Nagyteknetőe Math.-Természettudományi Bizottság!

Hivatkozva ideiglen értesítésemre arról, hogy a szt. tisztelt Bizottság ez idén nemcsak a hazai földtermészetrajzi ismeretének előmozdítására, hanem a tágabb értelemben vett physiologia körébe vágó vizsgálatok támogatására is hajlandó megfelelő segélyösszegeket engedélyezni.

E hír folytán mély tisztelettel fordul alulírott a magyl. Bizottsághoz azzal a kéréssel, hogy fenn javas részében már is kész, nagyobb szabású munkálatának a befejezéséhez szükséges anyagiakkal kegyeskedjék.

Tavaly ugyanis 6 Ezüst a Cultusminister által több hónapra terjedő szabadságot engedélyezett. Ezt részben a grazi tud. egyetem botanikai laboratoriumában tud. vizsgálatokra, — részben német, belga és holland földön végzett tanulmányait javára fordítottam, — melyben saját anyagi erőmre utalva, illetőleg azon n. n. »fizetési előlegre«, a melyet havi részletekben most von le a mm. Cultusministeriumtól.

Tanulmányutjaimon, külföldi laboratoriumokban végzett botanikai vizsgálataimon költségeit én, a családos tanár, középiskolai tanári fizetésből természetesen nem fedezhettem; keresztül most, a midőn a mm. Cultusministerium »középiskolai ügyosztálya« Budapest és Trsztena között javadalmazásra nézve különbséget immár absolute nem ismer.

/.

Hogy mindezen nyomozati kiválóságok alul foszabadulhassak s me legyek oly magyar tanszervezetben, hanem eredeti célomhoz közelebb kerülhessek, kezetesen fent jelzett s a »légzőszervek physiologiai anatomiai ismeretére« vonatkozó munkálatomat — a melyhez a mely tanulmányok alapján készült — végre elkészíthessem, tisztelettel Bizottságához,

mélt. Ajánlatának számára 200 ftnyi segélyt utalványozni.

Kérelmemet arra is okadatolnám, hogy tanulmányaimat bővebb s az állat. tudományos ágat illető növénytani búvárkodásokra vezethessem, nehéz és a mint a tek. Akadémia könyvtárában meglevő »Ceropia-munkám« (Bibl. Botanica, 43. Stuttgart, 1898.) példája igazolja, vonatkozik. Kiadatása érdekében Berlinbe kellett utaznom, 1896-ban.

Lehet, hogy tárgyánál, az ábrák nagy számánál fogva a szóban forgó munkálat is hasonló sorsra jut; ámde hazafiúi kötelességemnek ismerem, hogy azt — esetleg kivonatosan — vagy valamely más módon annak idején a III. oszt. egyik ülésén bemutassam. Talán úgy, a mint azt Klein Gyula l. tag úr a »Margaritákra« vonatkozó dolgozatom bemutatásával a tek. Akadémia III oszt. 1897. évi dec. 13-n tartott ülésén, most már nem is első izben, megcselekedni oly kegyes volt.

Ezzel ajánlom magam s bizodalmaim ügyének érdekét a mt. Bizottság kegyes jóindulatába.

Budapest, 1898. március 20.

A magyt Bizottságnak

mély tisztelettel

alázatos szolgája

Dr. Richter Aladár

A M. tud. Akadémia

nagytekintetü

Math.- és Természettudományi osztály

Bizottságához.

4

1898 Budapest

ut. ácett tisztelettel

Dr. Richter Aladár

budapesti I. ker. állam.
főgymn. r. tanárnak,

Légpöltered physiologiai
és meteorologiai jelentősége.

az iránt, hogy 200 lat nyi összeg
ből egy nagyobb mennyiségü vegy
ész tabletta tetemének.

Lakás: II Batthyány-u. 52. sz. III/18.

Méltóságos Uram!

A mult napok valamelyikén ott jártam, Méltóságod intézetében, hogy személyesen nyujthassam át egyik legujabban megjelent munkámat, azon kérvény kapcsolatában, a melyet tovább vizsgálataim érdekében a nt. Math.-Term. t. Bizottsághoz intézni bátor valék.

Most, hogy megbüntetés következtében a szobát őrzöm, a termius mu-holnap lejár, engedje meg Méltóságos Uram, hogy azt ez úton ajánlhassam tapasztalt s kegyes jóindulatába.

Méltóságodnak

Budapest, 1898. III. 25.

mély tisztelettel

alázatos szolgája

dr Richter Aladár

Tekintetes Bizottság!

Azon tisztelettel teljes kérelemmel bátorkodom a t. Bizottsághoz járulni, hogy az 1898-ik évben a zoologia körébe vágó munkálatok előmozdítására szánt 1500 frtból részemre 200 frtot engedélyezni méltóztassék.

A Stratiomyidák családjának Nemotelus nemébe tartozó európai - esetleg palaearktikus - fajait óhajtanám feldolgozni, melyeknek ismerete mindeddig igen hézagos. Bár elég tekintélyes külföldi anyag áll rendelkezésemre, hazánkból, hol meggyőződésem szerint a fajoknak legalább fele fordul elő, sajnos, alig rendelkezem vizsgálati anyaggal, minek oka az, hogy mindeddig a Dipterák rendjét hazánknak csak bizonyos pontjain gyüjtötték, míg legnagyobb része nincs átkutatva.

A mult 1897-ik évben alkalmam volt úgy a Tátrában, mint a Deliblat homokján rövid ideig gyüjteni, ez évben pedig a Mezőség és az Alföld átkutatását tüzém ki célomul, mely célra a t. Bizottságtól 200 frt utazási segélyért bátorkodom esedezni.

Munkámmal egy év folyamán reménylek elkészülni. Terjedelme 5-6 nyomtatott ív volna, 3 tábla rajzzal. A befejezett munkát kötelességemnek tartanám a t. Bizottságnak benyujtani.

Kiváló tisztelettel

a t. Bizottságnak

Budapesten 1898 évi márczius 22-én

alázatos szolgája

Dr. Kertész Kálmán

muzeumi segéd

A Magyar Tudományos Akadémia
Mathematikai és Természettudományi
T. Bizottságának

Helyben

5
1898

Dr. Kertész Kálmán muzeumi
segéd kérelme

Szatymazidák
[illegible]

200 frt utazási segély
engedélyezése iránt.

A M. tud. Akadémia mathematikai és természettudományi osztály állandó

bizottságának

Mély tisztelettel alulirott bátorkodik ezennel a nagytek. Bizottsághoz következő kérelemmel járulni:

Már régebb idő óta foglalkozom a véglények szervezetének tanulmányozásával, mintegy félév óta pedig nevezetesen a Dinoflagellaták tanulmányozásával. Tanulmányaim folyamában nagyon kivánatosnak mutatkozott, hogy alaposabban megismerkedjem ezen állatcsoport tengeri alakjaival. Szándékom tehát a magyar tengert, a Quarnerot e tekintetben átkutatni, mely némi csekély előmunkálattól eltekintve, e tekintetben csaknem terra incognita. Anyagi helyzetem azonban ezen tervem megvalósitását nem engedi, s ez okból folyamodom a nagytek. Bizottsághoz azon alázatos kérelemmel, miszerint engemet tanulmányaimban 200 frt. nyi útazási segélylyel támogatni kegyeskedjék.

Ezen kérésemre felbátorit azon körülmény, hogy már kiterjedtebb irodalmi működésre hivatkozhatom. E tekintetben bátor vagyok a nagytek. Bizottság figyelmét különösen két nagyobb önálló kutatáson alapuló munkámra felhivni, melyek egyike „A Craspedomonadinák szervezete" a magy. kir. természettud. társulat megbizásából készült, mig a másik „A Balaton véglényei" a m. kir. földrajzi társulat megbizásának köszönni eredetét.

/.

Hivatkozhatom ezenkivül arra is, hogy mün-
kásságom külföldön is talált elismerését, mint-
bizonyítéka egyebek közt a Golenkinia Francéi
Chodat is.

Azon esetben ha a nagytek. Bizottság segélye
lehetővé teszi tanulmányom befejezését, annak
idején bátor leszek ennek eredményeiről a Mk. Tud.
Akademiának beszámolni.

Kérésemet ismételten a Nagytek. Bizottság
pártfogásába ajánlva, maradok

a Nagytek. Bizottság

alázatos szolgája

Budapest, 1898, márcz. 27.

Francé Rezsőné

6
1898

3.

Franz Rosa

Végkivonat az örökösödési
határozatból a családi jelek és
fényképek átvételére.
200 frt adósági tőke

Tekintetes M. T. Akad. Math. és Természettudományi Bizottság!

A Tekintetes Bizottság szíves volt még 1892-ben részemre, a Balaton madárvilágának tanulmányozására, 150 forinyi Kutatási segélyt megszavazni. E segély alapján 1892-től 1896-ig, tehát 5 éven át, rendszeres vizsgálatokat teljesítettem, a melyek eredménye a Balaton madárvilágának rendes jelenségei cím alatt a mult évben a Földrajzi Társaság Balaton-bizottságának munkálataiban jelent meg s a melynek egy példányát nyugvesak a mult évben a Tekintetes Bizottságnak bátor voltam bemutatni.

Öt évre terjedő vizsgálataim megadták az alapot arra, hogy még néhány évi Kutatás nyomán, a más Kimutatott rendes jelenségeken kívül, a rendkívüli jelenségeket, a vonulást, a fészkelést, nővel a Balaton teljes ornithologiáját, a tudományos világnak bemutathassam.

Bár ha a Balaton közelében laknom is, vízi Kutatásaim régi akkora anyagi áldozatot követelnek, a mekkorát teljesen a magamból fedezni nem birok. Ez okná fogva ismételten a Tisztelettel teljes kérelemmel bátorkodom a Tekintetes Bizottsághoz fordulni, hogy jelzett irányu Kutatásaim eddigi eredményeinek teljes egésszé leendő Kiegészíthetése czéljából, részemre 150 frt Kutatási segélyt megszavazni méltóztassék.

Keszthelyen, 1898 március hó 27-én

a Tekintetes Bizottságnak

kész szolgája

Dr Lovassy Sándor

gazd. tanintézeti r. tanár

9
2-
7
1898

Kossey Sándor

a folaton működési vége
150 ft kiadatási segély

A M. tud. Akadémia mathematikai és természettudományi
osztály állandó bizottságának.

Helyen tisztelt Bizottság!

Alulírott, ki mint ebbeli működésem (A magyarországi Lepidopte-
rák jegyzéke [megjelent a „Magyar birodalom állatvilága"-ban],
„A magyar Lepidoptera története" [a k. m. Természettudományi
Társulatnál, sajtó alatt], fráncos lepidopterologiai kör-
leménye, s a „Rovartani Lapok" szerkesztése) tanulmányait a
rovarfaunával, nevezetesen a Lepidopterologiával
tudományosan foglalkozom, - az idei tavasz és nyár
folyamán a Tengermellékén, valamint Pest megyének
Kelőén még át nem kutatott délibb részein rovartani,
kivált lepidopterologiai tekintetben kiterjedtebb kuta-
tásokat végezni s ezzel is hazánk faunájának ismeretéhez
hozzájárulni.

Ezen a célra kérem, kegyeskedjék az utazási alapból
250 frtot utalványozni, melynek fejében kötelezem maga-
mat arra, hogy utazásaim eredményéről a M. tud. Aka-
démiának behatló jelentést beterjesztek.

Másrészt kérelmem pártos tekintetbe vételét kérve,
vagyok

Budapest VIII. Rökk Szilárd u. 32. 1898. március hó 27.

a mélyen tisztelt Bizottságnak

alázatos szolgája

Abafi Aigner Lajos

f

1898

f.

Abafi dr. gyűjteménye

Lepidopterologiai kutatások

ca 250 fűt

A M. T. Akademiai Math. és Természettudományi Állandó Bizottságához.

Tekintetes Bizottság!

A szervezetek növekvéseinek a problemaijával mint az élet alapjelenségeivel foglalkozván, ez irányú elméleti megfontolásaim s kisérleti vizsgálataim igen egyszerü összefüggésekre és törvényszerüségekre vezettek, amely törvényszerüségekből a szervezetek vagy helyesebben az élő anyagnak a lényemü viselkedése mint alaptulajdonság mint határozottabban domborodott elő.

Erre mutattak a legkülönbféle növekvésbeli jelenségek, a physiologiai tények és kisérletek amint ez a mellékelt dolgozatból részletesebben kitünik; erre mutattak különösen a tök fejlödő gyümölcsén végzett mérő kisérleteim, amelyekből kitünt, hogy a növekvési nyomás a hőmérsékkel arányosan változó mennyiség, vagyis teljesen a gázokra mint szintén gáz viselkedésü systemára átvive, ez öt az oldatok theoriája megállapitásához vezette.

Én ezen Van't Hoff megalapitotta elméletet az élő szervezetre, mint határozottan lényemüen viselkedő anyagra is generalizálom, s az élő anyagnak úgy növekvése s fejlödését valamint az összes müködését is az osmosisos folyamatok alapján vélem értelmezhetni. Az élő anyagot mint híg de fix vizes oldatot tekintem, s ez által a szervezet fejlödése valamint az összes életjelenségek igen egyszerü törvényszerüségekkel fejezhetök ki, mint akár az oldatok vagy a gázok törvényei.

Ez ezen folyóirat megindítása általánosítva, azt is jövőbeli kérdésnek hagyja az ingerületek impulsusok elterjedése a szervezetben - vagyis a működés ily nyomás kiegyenlítődések által történik s így annak tova terjedése a különféle szervekben mint hullámmozgás magyarázandó s ezek a hullám mozgás törvényei alkalmazhatók.

Kísérleteiket pontosan igazolandó tehát első sorban a növekvés s különösen a növekvési nyomás törvényeinek a gáztörvényekkel való teljes analogiáját.

Másodszor a hatás. az ingerület hullámszerű tova terjedése ily nyomás kiegyenlítődések által, mely utóbbit interferentia jelenségek létesítésével vélem kimutathatni.

Az itt röviden megjelölt s a mellékelt dolgozatban részletesen kifejtett gondolatmenet további kísérleti kifejtésével s igazolásával kívánok a jövőben foglalkozni, s ezért arra kérésem tisztelettel fordulok a Tekintetes Bizottsághoz, hogy engem ezen vizsgálataimban 1500 frttal segélyezni szíveskedjék.

Kísérleteim egy részét Van't Hoff laboratoriumában szándékozom tenni, miután erre nézve a nagy tudós igéretét birom. Közöltem vele dolgozatomat s Van't Hoff kijelentette, hogy kísérleteim kivitelében szívesen lesz segítségemre.

Kérésemet a Tekintetes Bizottság szíves figyelmébe ajánlva vagyok

alázatos szolga
Dr Doerrich János
Kőrhíd főorvos

Lakás:
Budapest. Baross utca 41.

Ön ezen folyóiratot megindító általános irat is rövet kívetem hogy az ingerületek impulsusok elterjedése a szervezetben - vagyis a működés ily nyomás kiegyenlítődések által történik s így annak tova terjedése a különféle szervekben mint hullámmozgás magyarázandó s ezek a hullám mozgás törvényei alkalmazhatók.

Kísérletileg pontosan igazolandó tehát első sorban a növekvés s különösen a növekvési nyomás törvényeinek a gázfeszültségekkel való teljes analogiája.

Másodszor a hatás - az ingerület hullámszerű tova terjedése ily nyomás kiegyenlítődések által, mely utóbbit interferentia jelenségek létesítésével vélem kimutathatni.

Az itt röviden megjelölt s a mellékelt dolgozatban részletesen kifejtett gondolatmenet további kísérleti kifejtésével s igazolásával kívánok a jövőben foglalkozni, s ezért arra kérésel fordulok a Tekintetes Bizottsághoz, hogy engem ezen vizsgálataimban 1500 frttal segélyezni szíveskedjék.

Kísérleteim egy részét Van't Hoff laboratoriumában szándékozom tenni, miután erre nézve a nagy tudós igéretét birom. Közöltem vele dolgozatomat s Van't Hoff kijelentette, hogy kísérleteim kivitelében szívesen lesz segítségemre.

Kérésemet a Tekintetes Bizottság szíves figyelmébe ajánlva vagyok

alázatos szolga
Dr Lovrich Péter
Kórházi főorvos

Lovrich:
Budapest. Baross utca 41.

9.
1898

dr. Lovrich Sander,
a szeverata növekedésének
törvénye
1500/1t.

A Magyar Tudományos
Akademia mathematikai
és természettudományi Osztályának
Bizottságának

Alólírt a Tudományos Akademia mathematikai és természettudományi osztályának bizottsága által zoologiai vagy phytotomiai munkára 5. évben ott pályázatban „Szinképbontási ünnepélyekkel Kisasszonyról versni" arany ötletben, ha a megjelölt bizottság azt befejezett egész nek tekintem, mélóztatna és 500 forinyi díjra érdemesnek találná.

Hogy alólírt további megfigyeléseket végezhessen még és mennyi „idő" alatt kérdés.

Bpest 1898 April hóban Kiváló tisztelettel

Hieronymi

10/
1898

dr. Hieronimi Kornel
500 fl

Tekintetes Akadémia!

Van szerencsém Benkner József nyug. szárados munkájáról véleményemet a következőkben előadni.

A magyarországi madarak magyar nomenklaturájának megállapítása — ez az a feladat, melyet a szerző munkájával megoldani akart. E célból összeállította a hazánkban eddig megfigyelt madarak jegyzékét s ebben első sorban a latin, második sorban a német és utolsó sorban a magyar madárneveket közli. Ez utóbbiakat pusztán csak az irodalomból, legtöbb Ballagi szótárából vette át. Azon madarak számára pedig, melyekre magyar neveket nem talált, maga csinált német mintára magyar neveket.

A szerző igyekezete és buzgalma minden esetre elismerést érdemel és csak sajnálni lehet, hogy fáradsága, melyet e munkára fordított, a magyar nyelv fogyatékos ismerete s a magyar nyelvérzék hiánya miatt teljesen kárba veszett.

A magyar természettudományi műnyelv szerencsére már túl van azon az állásponton, hogy a Bugát-féle szófaragásokat, melyeket Ballagi szótára és az iskolai könyvek annak idején hűségesen átvettek, a magyar nyelv szellemével összeegyeztethetőknek és elfogadhatóknak tartsuk.

A szerző különben feluette munkájába a többi

magyar madárneveket is, a melyekhez az épen rendelkezésre állott irodalomban hozzáférhetett. De érezve a magyar nyelvben való jártatlanságát meg sem kísérlette a különféle neveket kritikailag megrostálni s minden egyes madárfaj számára a legmegfelelőbbet lefoglalni.

Ezzel egyébiránt merőben felesleges munkát is végzett volna, mert a hazai madárfajok magyar nomenklatúrája, a magyar nyelv szellemének s a tudomány követelményeinek megfelelőleg, már véglegesen meg van állapítva, a mint az a magy. nemz. múzeumnak újonnan rendezett hazai madár gyüjteményében is látható.

A szerző a munkáját kisérő beadványban azt kéri a többi között, hogy ha a tek. Akadémia részéről kiküldendő bíráló egyes, tőle használt madárneveket nem találna jóknak, akkor legyen szíves azokat törölni és jobbakkal helyettesíteni. E naiv kérés teljesítésére természetesen nem vállalkozhattam, mert akkor jóformán az egész munkát újra meg kellett volna írnom.

Eltekintve a magyar és német nyelven írott munka magyar nyelvi fogyatkozásaitól, a hazai madárfajok jegyzéke is elég sok téves és helytelen adatot tartalmaz s a madarak rendszertani osztályozása sem felel meg a tudomány mai állásának.

Mindezeknél fogva Benkner József nyug. százados munkáját kiadásra nem ajánlhatom.

Budapest, 1898. április 18-án.

(pót)
1898

Horváth Géza
r. tag.

1898

Thomka Gyözö
jármlás a pályadíjar
Vhaitéleténer mondzatára

Tekintetes Akadémia!

Csengery Antal, Akadémiánk nagyérdemü rékai másodelnöke most 20 éve tartott megnyitó beszédében foglalkozott az Akadémia iránt mutatkozó közönnyel és ellenszenvvel s midőn a tudománynak a világ első" nemzetei körében elfoglalt állását, létfeltételeit lelkesülten elemezte, arra a körülményre is utalt, hogy a tudományt támogatni s minden ágaratában müvelö egyéneket, akadémiák létesitésével, de megjelelte a birtositékokat is, melyek ölelet az ilyenektöl megóvják.

„A tudomány és annak közlésének ügyéről, mint gróf Teleki József megjegyzé más, — ezek Csengery szavai, — a próbatétel dönti el. Teljes birtositéka a vélemények ellenőrzésében áll, amelyek itt egymással közvetlenül ellenőrizik. Más szóval, az ennek ötletése és bizonyítása is, a legnagyobb nyilvánosságot teszi az irónak közlékenységének. Ha közöl, annak minden adatát, minden ismeretét elősorolni kell. S ha ítéletmondásában, amelyeknek mindenkor kifogyhatlan indító okait, nagyon nehéz akadémiánk, amelyeknek egyakorán felidézni a tudományok e legfontosabb érdekeinek közlékenységét,

12 (április)
1898

..... hogy a tőréz legfensőbb fejezetével mutatkozzon ugyan mérlékel nevezetünk ..... "

Ezen egyesek a harai tudomány mely és egy vélemes vezetéséről általuk tanainál jobb érvekkel nem tanúsítható tapintatán tiszteletből elő terjesztett indítványomat, mellyel a pályamunkák bírálatainak, a nagy jutalom adásának módozatait illetőleg Ezen a tekintetes Akadémia határozatát.

Az a mérték, amelyet Ezen az Akadémiától Ezen, hogy a nemzetnek iránt mutatkozó (arthiszem) Ezen a pályamunkákról adott bírálatában és a nagy jutalom kiadása iránt hozott ítéletében rejlik.

Ennélfogva pályatársaimnak tartom, hogy alaptörvényünk és ügyrendünknek idevonatkozó rendelkezései szigorúan megtartsanak.

A bírálatokra nézve az ügyrend 175 §-a világosan rendeli, hogy azoknak a pályamunkáról részletes és okokkal támogatott véleményt kell magában foglalniok e véleménynek az illető pályázó elé kell terjesztetniök.

Az idei nagygyűlés pályázatának ettől eltérőleg a Szőlőnagydíj kiadására nézve kiküldött bizottság részletes, bokáló bírálata nem terjesztetett az pályázó elé, hanem annak csak az a része, amely a megjutalmazandó műre vonatkozott; az pályázó tehát a többi műnek falától

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

adott bírálatok nélkül kalózozott a jutalom iránt
és egyetemi elesett annak a jeneinek élvezéből s
jóltanúsításából, a melyet a pályázatot elnöző két
év irodalma felől tartott.

Az nyugszenthabb eren parancsán az további rendelkezése:
„Az igen nélkülözhető" és az illető" nevekkel, de a tu-
dósításoknak a versben elmellőzött okról való népei nem
adatnak ki." elejét mutatja a bírálatok célját, a
beválók mozgató rugóját az Akademia kebelén kívül is.

Azt hiszem ezen pályázati rabságok megfelelő módon
a nagy jutalom ra is alkalmazandók, amennyiben a 90 § az
illető" időközben megjelent művekel egy bizonyos határtól
pályázóknak jelent ki, a 91. § pedig a kitűzött pályázás módját
állapítja meg. De attól eltekintve, jól nem tehető" hogy az
Akademia egyszerű díjainak odaítélésére nézve a bírálatok
legjobb módjainak megtalálására rabságait, ellenben leg-
jobb kitűntetésére nézve nem s emiatt odaítélését helyesen
az illető" ontúg esetről esetre nyilatkozó tehetségére, belátására
bízza.

A gyakorlat minden esetre abban az irodalomban fogja
fel a nagy díj odaítélésének módját, hogy az kitűzött jo-
gosultsággal kötelező, hogy a pályázatokra az illető nak időközben
megjelent főbb munkáit tanulmányát és bírálatát nyujtsa
az akademiának.

Ezzel ellentétben a philosophiai nagyjutalom

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Eng. 2 Bergsig

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Méltóságos Dr. Pauler Gyula úrnak,

a M. t. Akademia II. osztálya elnökének

Budapesten.

Méltóságos Elnök Úr!

»Anonymus hitelessége.«

Oszrefüggésben

az Alba Ecclesia helyének bizonyosságával« című kéziratomat annak kijelentésével van
szerencsém Méltóságos Elnök úrnak megküldeni, hogy azt a
Magyar Tudományos Akadémiának, két sokat vitatott történeti
fontos kérdés tisztázása érdekében, kiadásra felajánlom.
Kérem Méltóságodat, hogy e munkát kiadás czeljá-
ból a M. T. Akadémia Kolcsey-féle, társadalmi és történeti osztá-
lyának pártolólag bemutatni méltóztassék.
Mély tisztelettel kitűnő
Méltóságos Elnök Úrnak

Marmaros-Sigeten 1897. november 30-án

alázatos szolgája

Szilágyi Sándor

13. (pós.)
1898

Kérvény
a M. t. Akadémia
II. osztályához

„Anonymus hitelessége"
összefüggésben
az Alba Ecclesia helyének bizonyosságával

crimű kézirat
kiadása tárgyában.

Vekerle László

1898. apr. 22. ülés

Igazgatósági Bizottság

Az igen tiszteletes Bizottság vissza volt egy „kiáltó szókkal" kísérelvében átvenni a m. tud. Akadémia arch. bizottságának Dr. Wenzel kéziratos művét „Anonymusról", oly feltétellel, hogy az esetleg a Arch. Értesítőben közölhető lehet.

Az Arch. Bizottság folyó hó 19-én tartott ülésében foglalkozott a Kézirat ügyével és előadója, mely javaslatára elhatározta, hogy, minthogy, mivel terjedelme miatt, az „Arch. Értesítőben alig jelenhetnék meg, az Arch. Közleményekben pedig már évek óta le lévén foglalva, az „Budapesti Régiségei" czímű évkönyv pótkötetének adandó át —

minél fogva tisztelettel az igen tiszteletes Bizottságot értesíteni, megjegyzem egyúttal, hogy az átadás ügyében meg is történt.

Kitűnő tisztelettel

Budapesten, April 21.

Hampel József
titk. elnök

1898. febr. 26. ülés.

Tekintetes Bíróság.

Wekerle László nonar ily irányú dolgozata: Anonymus kitelepülése áttekintésében az Alba Ecclesia helyének bizonyításával" véleményes véget nekem adatván ki, van szerencsém következőkkel jelenteni:

A dolgozat, mint maga is mutatja, tulajdonképen két részből áll. Az első rész (1-69.l.) Anonymus kitelepülésével oly szoros kapcsolatban korával foglalkozik, elavult felfogással (p.o. még a P. dictus alapján áll, I. Béla jegyzőjének tartja stb. stb.) s oly akadozással, mely tudományos megoldásra legnagyobb részt, nem mehet. Ez tehát ki nem adható. A második rész (70-143.l.), mely részben polemikus fejtegetésekkel tartalmaz annak támogatására, mit szerző már régen vitat, hogy az Alba Ecclesia az óbudai Victoria téglagyár területén állott. Ez a munka ezen irányában nem is érkezik, mai tennie s esetleg terjedelménél fogva önállóan ki nem adható; minthogy azonban benne sok helyes okoskodás, ismeretlen adat a Victoria telkén végzett ásatásoknál van: kívánatos.

nak tartanám, hogy napoilágot lásson; ere
jedig a legalkalmasabb hely az Archaeo-
logiai ~~Körlemények~~ Értesítő volnának, melyet
e tárgyban más tüzetesen is foglalkoztak,
s ennélfogva, igenis tekintve véleményem
szerint a dolgokat második részre Efféle vé-
gett nevezett folyóiratban illetve az Archaeo-
logiai Bizottsághoz volna áttenendő.

A tekintetes Bizottságnak

Budapest, 1898. Január 29.

alázatos szolgája

Pauler Gyula

ev. tag.

1

MTA KÖNYVTÁRA
KÉZIRATTÁR
AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

1898

KÉZIRATOK

FINIS

VEGE